

HZ. MUHAMMED (S.A.V)'in SÜNNETİNİ İHYA

Mustafa ÖSELMİŞ

Kitap İçeriği

- **Sünnetin Önemi – Mehmet KÖSE Denizli İl Müftüsü**
- **Takriz – Halil ELİTOK – Emekli İl Müftüsü**
- **Sevgililer Sevgilisi Hz. Muhammed (s.a.v)' in Sünnetini İhyâ Mahmut GÜNDÜZ Bursa İl Müftüsü**

ÖNSÖZ

- Ø Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet
- Ø Kendi dilinden Muhammed (as)
- Ø Bir gün Peygamber Efendimiz ziyaretinize gelse

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED ALEYHİSSELAM

- A. MUHAMMED (AS) ÖNCESİ
- B. MUHAMMED (AS) IN DÜNYAYA TEŞRİFLERİ
  - a) Efendimizin adları
  - b) Efendimizin soyu
  - c) Efendimiz (as) ın geleceği önceden müjdelenmişti.
- C. MUHAMMED (AS) IN PEYGAMBERLİĞİ
  - a) Peygamberin sıfatları
  - b) Peygamberin görevi
  - c) Peygamber (as) niçin gönderilmiştir?
- D. MUHAMMED (AS) İÇİN NE DEDİLER?
- E. MUHAMMED (AS) EN BÜYÜK İNSANDIR
  - a) Cenab-ı Allah O'na büyük değer vermiştir.
  - b) Muhammed (as) ın üstünlükleri

- c) Muhammed (as) rahmet peygamberidir.
- d) Muhammed (as) son peygamberdir.
- e) Muhammed (as) insanlara neler sunmuştur?
- f) Muhammed (as) a karşı görevlerimiz nelerdir?
- g) Peygamber Efendimiz müslümanı nasıl tarif etmiştir?

İKİNCİ BÖLÜM

SÜNNET

A. SÜNNET NEDİR?

- a) Hadisler nasıl tespit edilmiştir?
- b) Sünnetin önemi
- c) Sünnet ayrı Kur'an ayrı değildir.
- d) Allah Rasûlü'nün emir koyma yektisi vardır.
- e) Bir müslümanın sünneti doya doya yaşaması gerekir.

B. MUHAMMED (AS) IN SÜNNETİNE UYMAK

- a) Muhammed (as) a uymayı emreden ayeler
- b) Peygamber (as) a uyma konusunda hadisler
- c) Sahabe Allah Rasûlüne nasıl bağlıydı?
- d) Muhammed (as) a uymayanın hali
- e) Kim kime uyarsa onunla beraber olacaktır.
- f) Elimizden geldiği kadar sünneti yaşamalıyız.

C. MUHAMMED (AS) IN ŞEFAATİ

D. MUHAMMED (AS) I RÜYADA GÖRMEK

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PEYGAMBER SEVGİSİ

- A. MUHAMMED (AS) İ SEVMEK
- B. MUHAMMED (AS) A SALEVAT GETİRMEK
- C. MUHAMMED (AS) İN ÜMMETİNE DÜŞKÜNLÜĞÜ
- D. MUHAMMED (AS) A DÜŞMANLIK

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞEMAL-İ ŞERİF

MUHAMMED (AS) İN ŞEMALİ

BEŞİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) İN GÜNLÜK HAYATINDAKİ SÜNNETLER

- A. MUHAMMED (AS) İN AHLAKINDAKİ SÜNNETLER
- B. MUHAMMED (AS) İN AİLE HAYATINDAKİ SÜNNETLER
- C. MUHAMMED (AS) İN KONUŞMA TARZINDAKİ SÜNNETLER
- D. MUHAMMED (AS) İNGÜLÜP ŞAKALAŞMASINDAKİ SÜNNETLER
- E. MUHAMMED (AS) İN AF VE HOŞGÖRÜSÜNDEKİ SÜNNETLER
- F. MUHAMMED (AS) İNGİYİM KUŞAMINDAKİ SÜNNETLER
- G. MUHAMMED (AS) İN YİYİP İÇMELERİNDEKİ SÜNNETLER
- H. MUHAMMED (AS) İN YATIP KALKMALARINDAKİ SÜNNETLER
- İ. MUHAMMED (AS) İN TEBLİĞ VE HATALARI DÜZELTMELERİNDEKİ SÜNNETLER

ALTINCI BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN İBADET HAYATINDAKİ SÜNNETLER

- A. ALLAH RASÛLÜ'NÜN İBADET HAYATI
- B. ALLAH RASÛLÜ'NÜN ALLAH'A TESLİMİYETİ
- C. NAMAZDAKİ SÜNNETLER
- D. EZANDAKİ SÜNNETLER
- E. ORUÇTAKİ SÜNNETLER
- F. HACTAKİ SÜNNETLER
- G. CUMA VE BAYRAMLARDA SÜNNETLER
- H. KUR'AN OKUMADAKİ SÜNNETLER
- İ. ALLAH'I ZİKRETMEKLE İLGİLİ SÜNNETLER
- J. DUA VE TEVBEDEKİ SÜNNETLER
- K. ŞÜKÜR VE HAMD ETMEKTEKİ SÜNNETLER

YEDİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN SÜNNETİNDE GÖRGÜ KURALLARI

- Ø Temizlik ve çevre adabı
- Ø Tuvalet adabı
- Ø Abdest Gusül adabı
- Ø Sağ elin fazileti
- Ø Niyet – Şüpheli şeyler
- Ø Hediyeleşmek
- Ø İstişare etmek
- Ø Tepki göstermek
- Ø Selamlaşma adabı

- Ø Aksırma adabı
- Ø Esneme adabı
- Ø Kulak çınlaması
- Ø İnşâllah – Maaşâllah – Bârekellah demek

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN DÜNYAYA BAKIŞINDAKİ SÜNNETLER

- Ø Dünya ile ilişkileri
- Ø Bid'at ve Hurafeler
- Ø Faydasız, manasız meşguliyetler
- Ø Tedbirli olmak
- Ø İyimserlik, Hüsnuzan
- Ø Sağlık ve tedavi

DOKUZUNCU BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN İNSANLARLA İLİŞKİLERİNDEKİ SÜNNETLER

- Ø Çocuk, kadın ve hayvanlarla ilişkisi
- Ø Komşu, akraba ve diğer insanlarla ilişkisi
- Ø Dayanışma ve yardımlaşmaları
- Ø Misafir, davete icabet ve hasta ziyaretleri
- Ø Kolaylık göstermeleri, eziyet ve sıkıntı vermemeleri
- Ø Alışverişte doğrulukları
- Ø Hak – Hukuka riayetleri

ONUNCU BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN AHİRETE BAKIŞLARINDAKİ SÜNNETLER

- Ø Dünya ahiret dengesi
- Ø Ahirete hazırlık
- Ø Vasiyet
- Ø Ölüm
- Ø Cenaze
- Ø Kabir

ONBİRİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN SON GÜNLERİ VE VEDÂ HUTBESİ

BİTİRİRKEN

SÜNNETİN ÖNEMİ

Varlıkların en üstünü Yüce Allah'tır. O mutlak kâmil, mutlak üstün Yüce bir varlıktır. Her türlü kusur ve noksandan münezzehtir. Bilcümle kemal sıfatlarıyla muttasıf, bütün eksik sıfatlardan arınmıştır.

O bir idi. Tek idi. Onda bir tanınma iradesi belirdi. Tanınmak istedi. Buna sevgi belirtisi dendi. İlk belirti bu olduğu için bir nur, bir ışık şeklinde belirmiş olduğundan, aynı zamanda bir gerçek olduğundan **hakikat** adını da aldı. O'na **Nur'ul-Envar** dendi. İlk yaratılan, bu nur ve bu hakikattir.

Hz. Peygamber buyurur: “Allahın ilk yarattığı şey benim nurumdur” (Tirmizi, Kader 17)

Yüce Allah: “Andolsun ki; Allah'tan size bir nur, bir de açık bir kitap gelmiştir” (Maide Suresi 5/15)

Buradaki nurdan maksat Hz. Muhammet'tir. O şefaatçi olmasaydı Allah Âdem'in tövbesini kabul etmezdi. Nuh Peygamber batmaktan kurtulamazdı. Hz. İbrahim'in ateşte yanması engellenmezdi. Hz. Musa'nın elindeki asa O'nun yüzü suyu hürmetine ejderha olmuştur. Bu nur, bir peygamberden diğerine intikal etmiştir.

Hz. Peygamberin söyledikleri, yaptıkları sükût ile karşıladıkları sünnet çeşitleri olarak isimlendirilir. Durum böyle olunca O, tüm evrenin var olmasının da, varlığını korumasının ve sürdürmesinin de vasatı, vesilesi ve sebebidir.

İnsan bazı şeylerin hakikatlerini kavrayamaz. Ona ancak O şeylerin işaretleri, sembolleri gösterilir. Allah (C.C) kulları arasında kendi işareti şifresini anlaya bilecek yetenekte kullarını seçer ve bildirisini onlar vasıtasıyla diğer insanlara ulaştırmak üzere, onları görevlendirir.

Öyleyse sünnet önemlidir. Hem de toprak altındaki tohum için yağmur ne kadar elzemse; yer yüzündeki filiz için su ne kadar lüzumlu ise; sünnet sahibinin sahavet damlaları da insanlık için o kadar önemlidir.

Hz. Peygamber'in şahsiyeti kendisinden sonra ki dönemlerde, gerek Müslüman kitlelerin ahlaki yaşayışı için, gerekse bilim ve düşünce adamlarının ahlak görüşleri veya felsefeleri için örnek teşkil etmiştir.

Ahret iyiliğini, dünya bilgeliğini, düzgün yaşayışı, bütün ahlak güzelliklerine, güzel faziletleri kazanmak isteyen kişi, Hz. Muhammet (S.A.V.)'i örnek alsın. Çünkü o (S.A.V.) bütün hayırlarda en ileridir. Allah (C.C.) O'nun ahlakını övmüş, faziletleri en mükemmel şekliyle O'nda toplamış ve O'nu her türlü kusurlardan arındırmıştır.

Mevla cümlemize Ahlaki Muhammediye ile tezyin olmuş bir hayat nasip etsin. *

Mehmet KÖSE

Denizli İl Müftüsü

Hz. Peygamberin hayatından, davranış modelleri (T.D.V.2000)

TAKRİZ

“Hulukuhu’ l-Kur’an” olan yani “O’ nun ahlakı Kur’an’ dır.” buyrulan Hz. Peygamber (a.s.)’ in hayatının tarihsel boyutunu ortaya koymak bizim için çok önemli değil, esas önemli olan O’ nun hayatının siyasal ve kültürel boyutunu hayatımıza ve zamanımıza taşımaktır. Çünkü Kur’an-ı Kerim’ de şöyle methedilmiştir:

“Ey Allah’ ın Resülü! Muhakkaki sen büyük bir ahlaki özelliklere sahip olarak yaratıldın.”¹

Bir başka âyet-i kerimede de şöyle anlatılmıştır:

“Allah’ a ve ahiret gününe kavuşmak isteyen insanlar için Allah’ ın Resülünde güzel örnekler vardır.”²

Ufuk Peygamberi (a.s.) Efendimizde

“Beni Rabbim terbiye etti. O ne güzel terbiye etti.”³

Terbiyenin en güzelinin ne olduğunu O’ nun şahsında insanlara öğretmek için Hz. Peygamber (a.s.) şöyle buyurmuştur:

“Ben (insanlığa) ahlakın en mükemmelini göstermek üzere gönderildim.”⁴ diyerek Cenab-ı Hakk, ahlâkın bütün güzelliklerini Hz. Peygamber (a.s.)’ de toplamıştır.

Hız. Peygamber (a.s.)’ e itaat, Allaha itaat demektir. Hız. Peygamber (a.s.)’ e uymak yani biat etmek Allah’ a uymaktır, Allah’ a biat etmektir. Çünkü Kur’an-ı Kerim’ de şöyle buyrulmuştur:

“(Resülüm!) De ki: Eğer Allah’ ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”⁵

Gönüllü Kültür Teşekkülleri tarafından 2007 yılının sünneti ihya yılı olarak ilan edilmesi münasebetiyle hazırlanan ve insanımıza üsve-i hasene olarak takdim edilmekte olan Hz. Peygamber (a.s.)' in hayatını kaleme alan İlahiyatçı Yazar Mustafa Öselmiş' i tebrik ediyorum.

Yukarıda vasıflarından bazılarını arz etmeye çalıştığımız Hz. Peygamberimizin insanımıza daha iyi tanıtılmasını hedeflemek amacıyla hazırlanmış olan kitap, insanlığa, O' ndaki ilimlerden, bilgilerden, sırlardan ve hikmetlerden bahseden kitabının toplumumuza hayırlı olmasını dilerken, Resülü Ekrem' in (a.s.) hürmetine bizi O' nun şefaatine mazhar ve sünnetinin ittibasına muvaffak kılmasını Cenab-ı Hak' tan niyaz ederim.

Halil ELİTOK

Emekli İl Müftüsü

---

¹ Kalem Suresi, 68/4.

² Ahzab Suresi, 33/21.

³ Risale-i Nur Külliyyatında Hz. Muhammed, Yeni Asya

Neşriyatı, İstanbul-2006, s.427

⁴ Muvatta, Husnü' l-Huluk, 8.

⁵ Âli İmrân Suresi, 3/31.

“Sevgililer Sevgilisi Hz. Muhammed (s.a.v)’ in Sünnetini İhyâ”

Yüce dinimizin iki ana kaynağından birisi olan Hz. Peygamber (s.a.v)’ in sünneti, bütün dini ilimlere kaynaklık etmesi yanında insan hayatının her alanını kapsayan temel prensipler getirmesi bakımından da önemi tartışılmaz bir yere sahiptir. Kur’ an-ı Kerim’ den sonra ikinci öneme haiz olan sünnet, insanlığın yönünü tayin etmede itikad, ibadet ve muamelet konularında mihenk taşı olmuştur.

∞ ∞ ∞

Dinimizi tam manasıyla anlamak ve yaşamak, sünnetle gerçekleşeceğinden, Allah’ u Teala Kur’ an-ı Kerim’ de, peygambere uyulmasını emretmekte (Haşr, 59/7) ve onun sünnetinin kişiye hayat veren prensipler olduğunu (Enfal, 8/27) beyan etmektedir. Gerçekten de Peygamber (s.a.v) efendimizin sünnetinin anlaşılması, İslam medeniyetinin üzerine bina edildiği ilkelerin kavranması anlamına gelir. Çünkü İslam medeniyetinin temel taşları Peygamber (s.a.v)’ in pratik hayatında şekillenmiştir. Tabir yerinde ise; Peygamber (s.a.v) ve O’ nun sünneti ortadan kaldırılırsa “İslam’ ın Hafızası” da silinmiş olur. Bu açıdan, Peygamberimizin sünnetini yaşamak ve yaşatmak O’ nu tanımak ve sevmek kadar önemlidir. Özellikle sosyal hayatın iyice karmaşık bir hal aldığı, insanî değerlerin her geçen gün biraz daha kaybolduğu, toplumsal şiddetin ilköğretimdeki yavrularımıza kadar indiği çağımızda, bu önem daha açık bir şekilde kendini hissettirmektedir. Bu açıdan bakıldığında yalan söylemekten, hırsızlık yapmaktan, adam öldürmekten, içki içmekten, kumar oynamaktan başkalarına zarar vermekten ve çevreyi kirletmekten insanların uzak durmasını isteyen Hz. Peygamberin sünnetini ihya etmeye ihtiyaç vardır. Bununla birlikte, sünnetin birey ve toplum zihninde yanlış algılandığı şekliyle, sadece belirli formel davranışlardan ibaret olmadığını; bütün bir hayatı kuşatan ve yön veren bir sistem olduğunu belirtmeye yönelik eserlere ihtiyaç vardır.

∞ ∞ ∞

Bu alandaki boşluğu doldurmakta önemli bir yere sahip olduğunu düşündüğüm, peygamberimizin örnek yaşantısını ele alan çalışmanın, okuyuculara faydalı olmasını temenni ediyorum, sevgili dostum **Mustafa ÖSELMİŞ** Bey’ e Yüce Allah’ tan muvaffâkiyetler diliyorum.

Mahmut GÜNDÜZ

09-01-2007

Bursa İl Müftüsü

KELİME-İ TEVHİD:

LÂ İLÂHE İLLALLÂH MUHAMMED'ÜN RASÛLÜLLAH

Anlamı:

Allah'tan başka tanrı yoktur. Hz. Muhammed (as) Allah'ın peygamberidir.

∞ ∞ ∞

KELİME-İ ŞHADET:

EŞHEDÜ EN LÂ İLÂHE İLLALLAH VE EŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN ABDÛHÛ
VE RASÛLÛH

Anlamı:

Ben şahitlik ederim ki, Allah'tan başka tanrı yoktur. Yine şahitlik ederim ki Hz. Muhammed (as) Allah'ın kulu ve peygamberidir.

KENDİ DİLİNDEN MUHAMMED (AS)

- “Rabbimin katında benim on ismim var:
  - v Ben Muhammed' im,
  - v Ben Ahmed' im,
  - v Ben Mahmud' um (övülen)
  - v Ben Mahiyim (Benimle Allah inkarcılığı mahvedecektir.)
  - v Ben Haşir'im (Allah kullarını benim izimde toplayacaktır.)
  - v Ben Rahmet peygamberiyim,
  - v Ben tevbe peygamberiyim,

- v Ben kahramanlık peygamberiyim,
- v Ben mukaffiyim (insanları Allah'ın yoluna yöneltirim)

Ben insanlığı kemâle erdirenim.”

(Müslim Fazail : 126)

BİR GÜN PEYGAMBER EFENDİMİZ ZİYARETİMİZE GELSE

Eğer bir gün

Peygamber efendimiz, ziyaretimize gelse

Yalnızca birkaç günlüğüne

Aniden çalsa kapınızı

Merak ediyorum neler yapacağınızı

Biliyorum ama, böylesine şerefli bir konuğa

Açacağınız en güzel odanızı

Ona sunacağınız tüm yemeklerin en iyisi olacağını

Ve inandırmaya çalışacağınız, onu evinizde görüyor olmaktan

Mutluluk duyacağınızı

∞ ∞ ∞

Fakat söyleyin bana

Efendimiz evinize doğru gelirken gördüğünüzde

Onu kapıda mı karşılayacaksınız?

Yoksa içeriye almadan önce

Aceleyle bazı gazeteler, dergileri çarçabuk saklayıp,

Yerine Kur'an-ı mı koyacaksınız?

Peki hala Amerikan filmlerini mi seyredeceksiniz televizyonda?

Ya da kapatmaya mı koşacaksınız, O size kızmadan önce

Belki de kim bilir ağzınızdan hiç çıkmamış olmasını dilerdiniz

Hatırlayabildiğiniz en son çirkin kelimenin

∞ ∞ ∞

Peki ya dünyalık müziğinizi, kasetlerinizi de saklayacak mısınız?

Ve bunun yerine ortalığa

Kitaplığınızın raflarında tozlanmış

Hadis kitaplarını mı çıkaracaksınız?

Hemen içeriye girmesine izin verecek misiniz?

Yoksa telaşla ne yapayım diyerek sağa sola mı koşturacaksınız?

∞ ∞ ∞

Merak ediyorum eğer “Peygamber efendimiz

Birkaç günlüğüne sizinle birlikte yaşasa”

Yapmaya devam edecek misiniz?

Her zaman yaptığımız şeyleri

Ailenizdeki sohbetler eski halini koruyacak mı?

Yine her yemekten sonra dua etmeyi zor mu bulacaksınız?

Hiç yüzünüzü asmadan, oflayıp puflamadan her vakit

Namazınızı kılacak mısınız?

Peki ya mırıldanacak mısınız? Her zaman söylediğiniz şarkıları

Ve okuyacak mısınız her zaman okuduğunuz kitapları

Peki bilmesine izin verecek misiniz ; Aklınızın ve ruhunuzun beslediği şeyleri

Yoksa hiç bilmemesini mi isterdiniz?

Şöyle diyelim ya da: Gideceğiniz her yere götürebilecek misiniz Peygamberi de?

Yoksa birkaç günlüğüne değişecek mi planlarımız?

Tanıştırmaktan onur duyacak mısınız, en yakın arkadaşlarınızı ONUNLA?

Yoksa hiç karşılaşmalarını mı umardınız, Peygamberin ziyareti bitene dek birbirleriyle?

∞ ∞ ∞

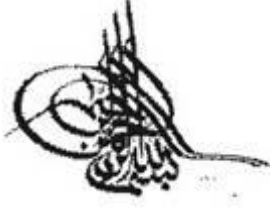
Şimdi söyleyin açık yüreklilikle, Onun kalmasını ister misiniz sizinle?

Yoksa rahat bir nefes mi alacaksınız; Peygamberin ziyareti bittiğinde?

Gerçekten bilmek ilgi çekici olabilir değil mi? Bilmek ve Düşünmek

Eğer bir gün Peygamber efendimiz ziyaretinize gelse Yapacağınız şeyleri...

ÖNSÖZ

Âlemlerin Rabbi olan Cenab-ı Allah'a hamd ü senalar olsun.

Sevgililer sevgilisi Muhammed (as) a salât ve selâm olsun. Âline ve ashabına da selâm olsun.

∞ ∞ ∞

Muhammed (as) ın dünyaya teşrifleri insanlık tarihinde dönüm noktası olmuştur. Artık insanlara kan kusturan cahiliye devri kapanacak, asr-ı saadet devrinin kapıları açılacaktır.

Hak gelince acılar bitecek, zulüm ortadan kalkacak, hak geldi, bâtil zâil olacaktır.

Sahabe peygamber (as) a uyduğu için asr-ı saadet yaşamış ve gökteki yıldızlar mesabesine ulaşmıştır.

Bugün ise İslâm'ın güzelliklerine ve Muhammed (as) ın bize sunduğu hayat veren sünnete rağmen, yeryüzünde çile çeken müslüman, ağlayan müslüman, zulümle öldürülen müslüman, yoksulluk çeken gene müslüman. Neden? Bunun cevabı gene müslümanın kendisidir. “İnandım” denir, inanç yaşanmazsa, Kur'an'a uyulmazsa, Rasulallah'ın sünnetine uyulmazsa, elbette Kur'an ve sünnet fayda vermez.

∞ ∞ ∞

Bu kitabı niye kaleme aldım?

Hepimiz peygamber efendimizi sevdiğimizi söylüyoruz, fakat sünnetlerini, bize sunduklarını ve bizden istediklerini pek bilmiyoruz. Bilmediğimiz için de sünnetleri yaşayıp, yaşatamıyoruz.

Kutlu doğum haftalarında dağıtılan broşürler yeterli ve doyurucu olmuyor.

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Muhammed (as), kutlu doğum haftası diye bir haftaya sıkıştırılmış. Bu hafta içinde yapılan etkinlikler insanımızı heyecanlandırıyor, fakat bu heyecan hafta sonu bitiyor.

Peygamber Efendimizle ilgili konuşmalar, sohbetler düzenleniyor, ilâhiler okunuyor; o anda duyulanıyor, fakat oradaki duygularımız devam etmiyor, devam ettiremiyoruz.

Peygamber Efendimizin adı anılınca derlenip toplanıyoruz, elimizi kalbimize götürüp salavat getiriyoruz, elimizin inmesiyle iş bitiyor, arkası gelmiyor.

Ben bunun sebebini, Rasulallah (sav) i tam tanımama ve sünnetini bilmeme olarak görüyorum.

Hz. Mevlana'nın dediği gibi Hristiyanlar kilisede İsa resmine taparlar. Müslümanlar ise Muhammed (as) ın sünnetini hiç merak etmezler. Müslümanlık sünnet değil özdür de ondan.

Sünnet, yalnız şekilde, sadece kıyafet ve sakalda değil, özde ve yaşayışta olmalıdır.

Muhammed ümmetinin hayatı hiçbir konuda sünnete ters düşmemelidir. Sünnet içten yaşanmalı ve canlı tutulmalıdır. Peygamber (as) şöyle diyor:

- “Kim sünnetimi canlı tutarsa, beni seviyor demektir. Beni kim severse cennette benimle beraberdir.” (Tirmizi, İlim: 16)

- “Benden sonra yaşayanlar çok ihtilaf görecekler işte o zaman sünnetime uyun. Ona tutunun, hem de azı dişinizle ısırır gibi tutunun.” (Ramuz el Ehadis:157/5)

- “Sünnet hududunda yapılan az amel, bid'at dairesinde yapılan çok amelden hayırlıdır.” (Age:319/13)

∞ ∞ ∞

İnancımıza göre; hayat boyu Allah Rasûlü'nün sünnetine yer vermekle mükellefiz. Sünnetsiz islâm yaşanamaz. Dünya ve ahiret saadeti elde etmek isteyen, insanî ve ahlakî güzelliklere sahip olmak isteyen, sünnete sarılmalıdır. Peygamber (as) ın şefeatine kavuşmak isteyen de sünnete sarılmalıdır.

Müslüman, bir iş yapacağı zaman “peygamberim nasıl yaptı, nasıl yapın dedi, burada sünnet nedir” diye düşünmelidir. Sünnete ters davrandıysa., o işi bırakıp derhal sünnete uygun olanı yapmalıdır.

Peygamber (as) ın hiçbir hadisi hafife alınmamalıdır. Peygamberimizin hadisleri öğrenilmeli, ezberlenmeli, hayatta yer verilmeli ve başkalarının da öğrenmesi, yaşaması sağlanmalıdır.

Muhammed (as) a muhabbeti canlı tutmak için O'na aşık olmalıyız, gönlümüzü ve sevgimizi O'na vermeliyiz.

Allah Rasûlü'nün sünnetini canlı tutmak, O'na muhabbetin işaretidir. O'na salavat getirmek, selâm göndermek, güzel bir meşguliyettir. Kur'an'a sarılmak, en büyük sünnettir.

∞ ∞ ∞

İnsanımız peygamber (as) ı gül ile temsil etmiş, O'na olan sevgisinden dolayı Anadolu'yu gül bahçesine çevirmiş ve O'na “GÜL MUHAMMED” demiştir. Çocuklarına da “Gül” adını vermiştir. Kutlu doğum haftasında kucak kucak gül dağıtılır; gül alınır, gül dağıtılır, gül koklanır.

Ne yazık ki, gülün, gül adını taşıyanın hatta adı “Muhammed” konulan çocuğun kıymeti bilinmez oldu.

Kutlu doğumda dağıtılan güller ya dağıtıldığı mekanda unutuluyor ya da masada o gün burşayıp kuruyor. Vazoya ıslananlar ise birkaç gün sonra kurduğu için çıkarıp atılıyor. Yani gül heyecanı devam etmiyor.

Ben bu kitapla gül heyecanını yaşatmak istiyorum...

Sevgi bizden, muhabbet bizden. Hidayet Allah'tan şefaath Muhammed (as) dan.

M.ÖSELMİŞ

09-04-2006

Mevlid Kandili

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED ALEYHİSSELÂM

- A. MUHAMMED (AS) ÖNCESİ
- B. MUHAMMED (AS) IN DÜNYAYA TEŞRİFLERİ
- C. MUHAMMED (AS) IN PEYGAMBERLİĞİ
- D. MUHAMMED (AS) İÇİN NE DEDİLER?
- E. MUHAMMED (AS) EN BÜYÜK İNSANDIR.

MUHAMMED DOĞDUĞU GECE

Ya Resul, selam aleyke

Ya Habib, selam aleyke

Ya Nebi, selam aleyke

Salevatullah'i aleyke

Alem nura gark oldu

Muhammed doğduğu gece

Mü'min münafık fark oldu

Muhammed doğduğu gece

Huri kızları geldiler

Kundağın bile sardılar

Muhammed'e yüz sürdüler

Muhammed doğduğu gece

Arşın nuru yere indi

Suyun rengi nura döndü

Hep susuzlar suya kandı

Muhammed doğduğu gece

Yunus ider ey kardeşler

Gözlerimden akar yaşlar

Secde kıldı dağlar taşlar

Muhammed doğduğu gece

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED ALEYHİSSELÂM

A. MUHAMMED (AS) ÖNCESİ

“İnsanların bizzat kendi işledikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozulmuştu...”
(Rum:41)

vahşet, Dehşet, Cehalet ve zulüm tam anlamı ile mevcuttu...

küfür ve her türlü ahlaksızlık yeryüzüne yayılmıştı.

İnsanlar yırtıcı hayvanlar gibi leş yiyordu.

Kız çocukları diri diri toprağa gömülüyordu.

Hak, haklının değil, güçlününüdü.

İnsanlar, kendi elleri ile yaptıklarına tapıyorlardı.

Bütün insanlık kurtarıcı bekliyordu. İmdat! sesleri her taraftan duyulur olmuştu.

B. MUHAMMED (AS) IN DÜNYAYA

TEŞRİFLERİ

Âmine Hâtun, hamile iken etrafı bir aydınlığın kapladığını görmüş ve şöyle bir ses duymuştu:

- “Ey Âmine! İnsanların en hayırlısına hamilesin, O’nun adını “Muhammed” koy!”

Doğumdan sonra adını sordular, dedesi Abdulmuttalip:

- “Muhammed” dedi. Oradakiler:

- Bu ismi nereden buldun, sizin soyunuzda böyle bir isim yok dediler. Abdulmuttalip şu cevabı verdi:

- O'nu yerdekiler ve göktekiler ansın övsün istedim!

Sevgili peygamberimiz Rabiu'l-Evvel ayının 12. gecesini (Miladi 20 Nisan) 571 de Mekke'de dünyaya geldi.

Mehmet Akif'in ifadesiyle:

“Ondört asır evvel yine böyle bir geceydi

Kumdan ayın ondördü bir öksüz çıkıverdi.”

Cenab-ı Allah Kur'an'da şöyle bildirmiştir:

- “And olsun ki, Allah mü'minlere, onlara ayetlerini okuyan, onları kötülüklerden arındıran, kitap ve hikmet öğreten kendilerinden bir peygamber göndermekle, büyük bir lütufta bulunmuştur. Oysaki onlar, önceleri apaçık bir sapıklık içindeydiler.” (Al-i imran:165)

Efendimizin doğduğu gece Mecusilerin ateşi sönmüş, Kısra'nın sarayı yıkılmış, Sava gölü kurumuş, Kâbe'deki putlar devrilmiştir.

Bir yahudi bilgin o gece gördüklerinden sonra:

- Bu gece biri doğdu mu? demiş.

- Evet Muhammed doğdu cevabını alınca:

- Eyvah! Peygamberlik İsrailoğullarından gitti demiştir.

Efendimiz, doğumundan iki ay önce babasını, 6 yaşında annesini ve 8 yaşında dedesini kaybetmiştir.

Efendimiz, tertemiz bir çocukluk ve gençlik dönemi geçirmiştir. 25 yaşında Hz. Hatice validemizle evlenmiştir. 40 yaşında Nurdağında Hira Mağarasında iken peygamberlik gelmiştir.

Peygamber olduktan sonra 13 yıl Mekke'de 10 yıl Medine'de yaşamış, 63 yaşında bu dünyadan ayrılmıştır. Kabri Medine'de Mescid-i Nebevi'dedir.

Sallallahü aleyhi vesellem.

a) Efendimizin adları:

Peygamber (as) ın adları; Muhammed, Ahmet, Mustafa, Mahmud, Habib, Ebu'l-Kasım ve Muhammed'ül-Emin'dir.

b) Soy:

Efendimiz (sav)' ın soyu İbrahim peygambere dayanır.

Soyu: Haşimoğullarıdır.

Babası: Abdullah'tır.

Dedesi: Abdulmuttalip'tir.

Annesi: Âmine'dir.

Süt annesi: Halime'dir.

Çocukları: Kasım, Abdullah, İbrahim, Zeynep, Rukiye, Ümmügülsüm ve Fatıma'dır.

c) Efendimiz (as) ın geleceği önceden müjdelendiği:

Bir kurtarıcının geleceği müjdesi, kurtuluş ümidini artırıyor, ümitleri tazeliyordu.

Hiz. İbrahim (as) şöyle dua etmişti:

- "Ey Rabbımız! Onlara kendi içlerinden senin ayetlerini kendilerine okuyacak, onlara kitap ve hikmeti öğretecek, onları temizleyecek bir elçi gönder..." (Bakara:129)

Hiz. İsa da müjdelemişti:

- "Meryemoğlu İsa, Ey İsrailoğulları! Ben size Allah'ın elçisiyim. Benden evvel ki Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek "Ahmed" adındaki peygamberi de müjdeleyici olarak geldim" (Saf:6)

- “O kimseler ki yanlarındaki Tevrat ve İncil’de vasıflarını yazılı buldukları ümmi peygamber olan Rasûlullah ‘a uyarlar...” (A’raf:157)

Evet Tevrat’ta; (Tekvin:16/10-12, Tensiye:18-19), İncil’de de (Yuhanna:14/15-16-26 + 16/7-8 + 14/30)

Âlemlere rahmet olarak gelecek Hz. Muhammed (as) müjdelendi.

Abdumuttalip’in:”Umarım gökte Hak, yerde halk O’nu övecektir.” demesi,

Rahip Nestûra’nın daha 12 yaşında iken Ebu Talib’e: “Bu çocuk peygamberlerin sonuncusudur.” İşareti,

Suk-ı Ukaz da Kuss bin Saide’nin:

“Allah’ın peygamberinin gelmesi yakındır. O’na inanana ne mutlu. Vay O’na isyan ve muhalefet edene, yazıklar olsun ömürleri gaflet içinde geçenlere...” sözleri hep kulaklarda çınlıyordu.

İlk vahiy gelince Varaka:

- “Sen bu ümmetin peygamberi olacaksın.” demişti ve öyle de oldu. Tâ baştan beri müjdelenen sevgili Peygamberimiz, Âlemlere rahmet olarak gönderildi.

Ne mutlu Allah’a kul, Muhammed Mustafa’ya ümmet olana... Allah sünnetinden ve şefaatinde ayırmasın.

C. MUHAMMED (AS) IN PEYGAMBERLİĞİ

Efendimiz (as) 40 yaşındaydı her zaman olduğu gibi Allah’a ibadet için Hira Mağarasına çekilmişti. Ramazan ayının onyedisiydi.

Cebrail (as) gelmiş:

- “Seni yaratan Rabbinin adı ile oku!” demiş, O’da:

- “Ben okumak bilmem” cevabını vermişti.

Bu ilk vahiydi. O’na peygamberlik görevi verilmişti. Hz. Hatice validemize gelmiş:

- “Beni örtün!” demişti.

Vahiy, “Ey örtüye bürünen kalk!” diye devam etti, tam 23 yıl sürdü.

∞ ∞ ∞

Peygamber, kelime olarak; elçi, haberci demektir.

Dini terim olarak peygamber; Allah’ın kulları arasından seçtiği, vahiyle emir ve yasaklarını insanlara ulaştırmak için görevlendirdiği kimseye denir.

Kendisine yeni din ve kitap gönderilen peygambere Rasül, önceki peygamberin dinini tebliğe memur olana da Nebi denir.

Muhammed (as) hem Rasül hem de Nebidir. Peygamberlerinde sonuncusudur. (Ahzab:40)

Kur’an’da

- “Müjdecî ve sakındırıcı olarak peygamberler gönderdik ki, insanların Allah’a karşı bir bahaneleri olmasın!” (Nisa:165)

- “Allah’ı ve peygamberini inkar edenler, Allah ile peygamberini birbirinden ayırmak isteyip “bir kısmına inanırız ama bir kısmına inanmayız” diyenler ve bunlar iman ile küfür arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu; işte gerçekten kâfirler bunlardır...” (Nisa:150-151) buyrulmuştur.

Peygamber efendimiz de şöyle bildirmiştir:

- “Kim Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed’in Allah’ın elçisi olduğuna şahadet ederse, Allah ona ateşi haram kılar” (Müslim, İman: 46)

- “Rab olarak Allah’ı, din olarak İslam’ı, peygamber olarak Muhammed’i seçip beğendim diyen kimse, cenneti hak etmiştir.” (Ebu Davud, Vitir: 26)

a) **Peygamberin sıfatları:**

Peygamberde ilk önce bulunması gereken sıfatlar şunlardır:

1. Sıdk: Doğru olmak,
2. Emanet: Güvenilir olmak,
3. İsmet: Günah işlememek, günahattan korunmuş olmak,
4. Fetanet: Akıllı, zeki, uyanık olmak,

5. Tebliğ: Allah'tan aldığı emir ve yasakları noksansız insanlara bildirmek.

b) Peygamberin görevi:

Kur'an'da şöyle bildirilir:

- “Bir peygambere emanete hıyanet yaraşmaz.” (Al-i İmran: 161) Bu ayete göre peygamber Allah'tan aldığı emirleri aynen insanlara bildirmekle görevlidir.

- Bir ayette de: “Ey peygamber! Biz seni hakikaten bir şahit, bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik. Bir davetçi ve nur saçan bir kandil olarak gönderdik” (Ahzab: 45-46)

- “... peygamber onlara iyiliği emreder, onları kötülükten men eder. Onlara temiz şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar. Ağırıklarını ve üzerlerindeki zincirleri indirir. O'na ve Kur'an'a uyanlar kurtuluşa erenlerdir.” (A'raf: 157)

- “... peygamber size ne verdiyse onu alın, size ne yasakladıysa ondan da sakının. Allah'tan korkun çünkü Allah'ın azabı çetindir.” (Haşr: 7)

Bu ayetlere göre; müjdecidir, uyarıcıdır, davetçidir, etrafını aydınlatan bir nurdur. O, iyiliği emreder, kötülükten sakındırır. Faydalı şeyleri helal, zararlı şeyleri haram kılar. İnsanları sıkıntı veren şeylerden kurtarır, mutluluğa götürür.

c) Peygamber efendimiz (as) niçin gönderilmiştir:

Cenab-ı Allah: “Rasûlüme uyun ki doğru yolu bulasınız.” (A'raf: 158)

- “Biz seni bütün insanlara ancak müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik.” (Sebe: 28)

- “Biz seni Âlemlere rahmet olarak gönderdik.” (Enbiya: 107) buyuruyor.

Din peygambersiz olmaz. Dini yaşamada iyiyi kötüyü, haramı helali birbirinden ayırmada ve ahiret bilgilerini öğrenmede mutlaka peygambere ihtiyaç vardır.

Peygamber (as): “Ben rahmet peygamberiyim” demiştir. (Müslim, Birr: 87)

D. MUHAMMED (AS) İÇİN NE DEDİLER?

Hz. Âmine'nin dediği gibi gerçekten göktekiler de yerdekiler de Muhammed (as) ı övmüştür.

Yerli olsun, yabancı olsun, müslüman olsun olmasın Muhammed (as) ı tanıyanlar O'nu övmekten kendisini alıkoyamamıştır.

Önce O'nu Cenab-ı Allah Kur'an'da övmüştür. O'na "Habibim" demiş ve adının adı ile beraber anılmasını istemiştir.

O'nu övmekten kendini alıkoyamayanlardan bazılarını hatırlayalım:

Altı yaşında iken babasının mezarını ziyarete gitmişlerdi. Ebvâ denilen yerde annesi vefat etmeden son sözleri:

- "Herkes ölecek, her yeni eskiyecek, her büyüyen yok olacak. Bende öleceğim; ne mutlu bana ki; böyle bir evlat bırakıyorum." olmuştur.

∞ ∞ ∞

- "Ya Muhammed! Sen asla yalan söylemedin. Ben sana yalancısın demiyorum. Ben sunduğun davetini kabul etmiyorum." – Ebu Cehil

- "Hz. Muhammed, mümtaz bir şahsiyettir. İnsanlık O'nun gibi seçkin bir kudreti bir kere görmüş, bir daha görmeyecektir." – Bismark

∞ ∞ ∞

- "İnsan büyüklüğü hangi ölçü ile ölçülürse ölçülsün, Hz. Muhammed'den daha büyük bir insan bulunamaz." – Lamartine

∞ ∞ ∞

- "Ey zatı ile yücelik bayrağını yücelten Muhammed (as), gönlünü ve sevgisini sana veren kimse ne kahramandır. Düşüncesi daima Muhammed olan ne derin bir huzur içindedir." - Yavuz Sultan Selim

∞ ∞ ∞

- "Muhammed (as) insanlık tarihinin en büyük şahsi yetidir." – M. H. Hart

∞ ∞ ∞

- "Hz. Muhammed'in şahsiyetine benzeyen bir tek insan mevcut değildir." – Prof. Stubart

∞ ∞ ∞

- "Sana muasır bir vücut olamadığım için müteessirim ey Muhammed!" – Bismark

∞ ∞ ∞

- "Hiç kimse Hz. Muhammed'den daha ileri adım atamaz." – Goethe

∞ ∞ ∞

- “Hz.Muhammed Allah’ın birincİ ve en büyük kuludur. Onun izinde milyonlarca insan yürüyor. Benim senin adın silinir; fakat sonsuza kadar O, ölümsüzdür.” – M. Kemal

∞ ∞ ∞

- “Hz. Muhammed’in çağdaşları O’nda hiçbir ahlaki kusur görmediler.” – M. Watt

∞ ∞ ∞

- “Ey Muhammed! Huzurunuzda kemal-i hürmetle eğiliyorum.” – Bismark

∞ ∞ ∞

- “Ahiret iyiliğini, dünya bilgilerini, düzgün yaşamayı, bütün ahlak güzelliklerini, bütün faziletleri kazanmak isteyen kişi, Hz. Muhammed’i örnek alsın.” – İbn-i Hazm

- “Bu can bu tende oldukça Kur’an’a kulum, köleyim, Muhammed (as) ın yolunun tozuym, toprağımı.” – Hz. Mevlana

∞ ∞ ∞

- “Ruhum sana aşık, sana hayrandır efendim!”

Bir ben değil âlem sana kurbandır efendim!

- Ali Ulvi Kurucu

∞ ∞ ∞

- “Dünya neye sahipse, O’nun vergisidir hep

Medyun O’na cemiyeti, medyun O’na ferdi.

Medyundur O mâsuma bütün beşeriyet;

Ya Rab! Bizi mahşerde bu ikrar ile haşref.”

- M. Akif

∞ ∞ ∞

- “Canım kurban olsun senin yoluna

Adı güzel kendi güzel Muhammed”

- Yunus Emre

∞ ∞ ∞

- “Canımın cananı sensin

Ya Muhammed Mustafa

Derdimin dermanı sensin

Ya Muhammed Mustafa”

- Bursalı İsmail Hakkı

∞ ∞ ∞

- “Sen Ahmed ü Mahmud u Muhammedsin efendim,

Hak'tan bize Sultan-ı Müeyyetsin efendim”

- Şeyh Galip

∞ ∞ ∞

- “Senin aşkın kamu derde devadır ya Rasulullah

Senin katında hâcetler revâdır ya Rasulullah”

- Şeyyat Hamza

- “Sevdim seni hep canlara canan diye sevdim

Bir ben değil âlem sana kurban diye sevdim.”

- H. Basri Çantay

∞ ∞ ∞

- “Düşünüyorum;O'ndan evvel zaman var mıydı?

Hakikatler, boşluğa bakan aynalar mıydı?”

- N. Fazıl

∞ ∞ ∞

- “O'nun için söylenenlerden bir demet sunduk; fakat O, ne kadar övülürse övülsün, O buna layıktır. Ama diller O'nu anlatmaya yetmeyecektir.

E. MUHAMMED (AS) EN BÜYÜK İNSANDIR

O, dünyanın en büyük ve en çok sevilen insanıdır. Hiç kimse bugüne kadar O'nun gibi sevilmemiştir.

O, nebiler nebisi rasûller rasûlüdür.

Allah O'na "Habibim" demiş, "sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım" buyurmuştur. O, âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Böylece yeryüzünde en büyük inkılâbı Muhammed (as) yapmıştır?

Cenab-ı Allah Kur'an'da O'nu bütün insanlara örnek göstermiştir.

24-10-1985 gazete başlığı: "GELMİŞ GEÇMİŞ EN BÜYÜK İNSAN HZ. MUHAMMED" altında ise şu bilgiler yer alıyor:

Birleşik Amerika'da yapılan bir araştırmada dünyanın oluşumundan bu yana "Gelmiş geçmiş en büyük insanın Hazreti Muhammed" olduğu belirtildi.

"Nitekim kâinatın en yücesi sevgili peygamberimizin bu sırrı, bir compüter ekranına da yansıdı. Son yıllarda Amerikalı araştırmacı Michael Hart, gelmiş geçmiş en büyük 100 insanı tespit etmek için bir compüter araştırması yaptı. Elbette ki, yeryüzünün en büyük lideri ekrana birinci sırada yansyacaktı.

Programlar compütere yazdırıldı. Michael Hart da, sonucu merakla bekliyordu. Nihayet matematiğin tarafsız sonucu ekrana yansıdı. Evet gelmiş geçmiş en büyük insanlar arasında yüce lider ekranda birinci sıraya yansıdı. Bu eşsiz lider, Hazreti Muhammed'den başkası değildi. Yıllar önce yine böyle bir sonucu Alphonse de Lamartine de dile getirmişti."

a) Cenab-ı Allah O'na büyük değer vermiştir:

Muhammed (as) kâinatın yaratılış sebebidir. Bir zamanlar bu âlem yoktu. Allah önce O'nun nurunu yarattı. Daha sonrada varlık âlemini yarattı. Bu âlem Muhammed (as) in varlığı ile vardır. Muhammed (as) siz dünya ayakta duramaz.

Muhammed (as) Cenab-ı Allah'ın sevgilisidir. Adem (as) hatası yüzünden cennetten çıkarılınca, hatasını anladı pişman oldu: “Ya Rabbi, Muhammed hakkı için senden bağışlanmamı isterim” dedi.

Cenab-ı Allah:

- Ey Adem! yaratılmadığı halde Muhammed'i nasıl ve nereden bildin? buyurunca Adem (as) cevap verdi:

- Ya Rabbi, yaratıldığımda başımı göğşe kaldırınca “Lâilâhe illallah Muhammed Rasûlullah” cümlesini yazılı gördüm.

Kur'an'da Muhammed (as) için şöyle buyrulur:

- “Battığı zaman yıldız and olsun ki, Muhammed sapmadı ve bâtila inanmadı; O, arzusuna göre konuşmaz. O'nun bildirdikleri vahyedilenden başkası değildir.” (Necm: 1-4)

- “Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin.” (Kalem:4)

- “And olsun ki, Rasûlullah, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.” (Ahzab: 21)

- “Ey peygamber! Biz seni bir şahit, bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik.” (Ahzab: 45)

- “Allah ve melekleri, peygambere çok salevat getirirler. Ey mü'minler! Siz de O'na salevat getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin.” (Ahzab: 56)

- “Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, peygambere itaat edin işlerinizi boşa çıkarmayın.” (Muhammed: 33)

- “Kim Allah'a ve Rasûlüne itaat ederse, işte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, sıddıklar, şehitler ve salihlerle beraberdir. Bu ne güzel arkadaşlıktır!” (Nisa:69)

- “Hâla bilmediler mi ki, kim Allah ve Rasûlüne karşı koyarsa, onun için içinde ebedi kalacağı cehennem ateşi vardır.” (Tevbe: 63)

Bu ayetlerde Cenab-ı Allah, O'nu övmüştür. Ahlakını övmüştür. O'nu bütün insanlara örnek göstermiştir. O'na selam gönderilmesini, salevat getirilmesini istemiştir.

Allah O'na “Habibim” demiştir. Miraca çıkarmıştır, O'na şefaet hakkı vermiştir.

Peygamber (as) ı hicrette evinden çıkarken, mağarada ve Süreka saldırdığında koruduğu gibi hep korumuştur ve O'nun gelmiş geçmiş günahlarını bağışlamıştır. Son Nebi, son peygamber olarak göndermiştir.

b) Muhammed (as) ın üstünlükleri:

Muhammed (as), peygamberler peygamberidir. Hem Nebi hem de Rasuldür. O Rasül'üs-Sekaleyndir. İnsanların ve cinlerin peygamberidir. Bütün insanlığa gönderilmiş, ahir zaman peygamberidir. O'nun peygamberliği kıyamete kadar geçerlidir. Kıyamet gününde şefaah hakkı O'na verilmiştir.

Cenab-ı Allah O'nun için:

- “Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım” buyurmuştur.

c) Muhammed (as) Rahmet peygamberidir:

Cenab-ı Allah O'nu Rahmet peygamberi olarak göndermiştir. Kur'an'da: “Habibim biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.” (Enbiya: 107) buyrulmuştur.

Allah Rasulü, kendisine düşmanlık edenlere karşı kötü davranmamış, beddua etmemiş ve intikam almamıştır. “Ben lanetçi olarak değil, rahmet olarak gönderildim.” demiştir. (Müslim, Birr: 87)

Mekke'den kendisini sürüp çıkarıcıları, fetihten sonra affetmiştir. Çok sevdiği Hz. Hamza'yı şehit eden Vahşi'yi ve ciğerlerini yiyen Hind'i bile affetmiştir. Kendisine zehirli yemek sunan Heyberli yahudi kadını affetmiştir.

O, asla saldırgan, zulmeden ve intikam alan olmamıştır. Düşmanları için “Allah'ım! Sen onları affet. Çünkü onlar bilmiyorlar” demiştir.

Peygamber (as): “Merhamet etmeyene merhamet edilmez” demiş hep merhamet etmiştir. Hiçbir konuda zorluk çıkarmamıştır. “Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız, müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz” buyurmuştur.

Kendisine ve müslümanlara en çok düşmanlık eden Ebu Cehil'in oğlu İkrime'yi, kendisini öldürmek için defalarca hamle yapan Süreka'yı ve uyuduğu bir sırada ağacın dalına astığı kılıcı alıp “Seni benim elimden kim kurtarır?” diyerek öldürmek isteyen düşmanını cezalandırmayan af peygamberidir Muhammed (as).

Hiz. Aişe (ra) Allah Rasulü için şöyle demiştir:

- “O, kimseyi azarlamazdı. Kendisine kötülük edenlere kötü davranmazdı. Kendisine yapılan kötülüğün öcünü almazdı. Yalnız bir kimse Allah’ın emrine isyan ederse, o kimseye hak ettiği cezayı verirdi.”

Cenab-ı Allah Kur’an’da O’nun merhamet peygamberi olduğunu şöyle ifade etmiştir:

- “Sen Allah’tan bir rahmet ile onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın hiç şüphesiz etrafından dağılıp giderlerdi...” (Al-i İmran: 159)

Allah Rasulü, hep sevmiş ve en çok sevilen insan olmuştur. Düşmanlarına bile rahmet olduğu için düşmanları bile onu sevmiştir.

d) Muhammed (as) son peygamberdir:

İlk peygamber Adem (as) dan sonra nakledildiğine göre 124000 peygamber gelmiştir. En son da Muhammed (as) gönderilmiştir. O, peygamberlerin sonuncusudur. O, kıyamet peygamberidir. O’ndan başka ne bir Rasül nede bir Nebi gelmeyecektir. Bu Kur’an’da şöyle ifade edilmiştir:

- “O, Allah Rasulü ve peygamberlerin sonuncusudur.” (Ahzab: 40)

e) Muhammed (as) insanlara neler sunmuştur?

Yeryüzünde en büyük ve en köklü inkılâbı Hz. Muhammed (as) yapmıştır. Bu değişiklik severek, isteyerek olmuştur. Vahşi ve cani bir toplumdan Ashab-ı kiram gibi seçkin bir toplum oluşmuştur.

Allah Rasulü açtığı okulda gökteki yıldızlara eş gönül erleri yetiştirmiştir. Vahşet ve cehalet seviyesinden Aşara-i mübeşşere derecesine yükselen insanlar olmuştur.

Muhammed (as) öyle mesajlar vermiştir ki, tüm hayatı kapsayan, ihtiyaca cevap veren evrensel mesajlardır.

Muhammed (as), güzel ahlakı, adaleti, akli ve mantığı hakim kılmış ve madde – mana dengesini kurmuştur. Bugün insanlık neye sahipse, hep O’nun sayesinde sahip olmuştur. Hiçbir kimse O’nun sunduğu şeylerden daha iyisini ve güzelini insanlığa sunmamıştır.

Muhammed (as), cahiliye devrini kapatıp asr-ı saadet kapısını açmıştır. İnsanları kendi elleri ile yaptığı putlara tapmaktan kurtarmış, Tevhid inancını getirmiştir.

Muhammed (as), faydalı olma anlayışını getirmiş: “En hayırlınız insanlara en çok faydalı olanınızdır.” demiştir. İnsanlara adaleti eşitliği getirmiştir: “İnsanlar bir tarağın dişleri gibi eşittirler.” buyurmuştur. İnsanı kutsal ilân etmiştir.

Allah Rasulü, insanları kula kulluktan kurtarmış, ırk, soy, cins, zengin fakir, efendi, köle ayrımına son vermiştir. Üstünlüğün takvada ve yüce Allah’a kullukta olduğunu bildirmiştir. Herkesin hakkını ve alınterini kutsal ilân etmiştir.

Bilâl-i Habeşîye “Kara kadının oğlu” diyen Ebu Zer’e “Sen hala cahiliye adetlerinden kurtulamamışsın” diye çıkmıştır. (Buhari, İman: 22)

Gassan Emiri müslüman olmuş, Kâbe’yi tavaf ederken bir köle, eteğine basınca ona tokat atmıştı. Hz. Ömer, iki yol gösterdi. Ya aynı tokadı köle ona atacaktı ya da özür dileyecekti.

İşi sabaha bırakan Gassan Emiri: “Biz kölelerle bir mi olacağız?” deyip gece Mekke’yi terk etmiştir.

- Habeşistan’a hicret eden ilk müslümanlar hicrete mecbur oluşlarının sebeplerini anlatırken şunları söylüyordu:

“Ey Hükümdar, biz cehalet içinde yaşayan bir millet idik; putlara tapıyor, ölü hayvan eti yiyorduk. Fuhuş yapıyorduk. Akraba ile ilgilenmiyor, komşuluk haklarına riayet etmiyorduk. Kuvvetli olanımız zayıfı eziyordu. Biz toplum olarak bu muzdarip halde iken Allah-u Teâlâ bize acıdı, lutfederek içimizden birini Peygamber gönderdi. Soyu, iffet ve şerefi hepimizce bilinen birisi. O, bizi Allah’a ibadet etmeye çağırıyor, atalarımızın tapına geldikleri ağaç ve taş parçalarını terk etmemizi söylüyordu. Bize, doğru söylemeyi, emanete ve akrabalık bağına riayet etmeyi, komşularla güzel geçinmeyi, kan dökmekten sakınmayı öğütüyordu. Hayâsızlıktan, yalandan, yetim malı yemekten, namuslu kadınlara iftira etmekten uzak durmayı öğütüyordu...”

Muhammed (as) on sekiz bin âlemin Mustafa’sıdır. O, çöle inen nur olmuş, her tarafı aydınlatmıştır.

Bu yüzden Muhammed (as);

- Yeryüzünde en çok sevilen insan olmuştur.
- En çok itaat edilen kimsedir.
- Uğrunda fedakarlıklar gösterilmiştir.
- En çok O’nun ölümüne üzülmüştür.
- O, asırlarca unutulmamıştır.
- Hakkında en çok konuşulan ve en çok yazılan insan olmuştur.

- O, insanlar üzerinde en etki yapan kimsedir.

f) Muhammed (as) a karşı görevlerimiz nelerdir?

Önce peygamber (as) ı çok iyi tanımaya ihtiyacımız var. O'nu çok iyi tanımalıyız, etrafımıza da tanıtmalıyız.

Her müslüman Muhammed (as) ı çok sevmelidir. Her konuda Allah Rasûlünü örnek almalıdır. Hayatı boyunca O'na uymalı sünnetini yaşmalı ve yaşatmalıdır.

Peygamber efendimizin adını anan, adını duyan her müslüman O'na salevat getirmeli ve selâm göndermelidir. Peygamberimizin adını anan kimse, “Hz. Muhammed”, “Muhammed Aleyhisselâm” şeklinde anmalıdır.

Muhammed Aleyhisselâm'ın âlemlere rahmet için gönderildiği ve âlemlerin efendisi olduğu unutulmamalı; kendisine, aile fertlerine ve Ashabına saygı gösterilmelidir.

Muhammed (as) ın bize bıraktığı Kur'an ve sünnet emanetine sahip çıkılmalıdır.

Evlerde iş yerlerine peygamber efendimizi hatırlatacak levhalar, hadisler ve Veda Hutbesi gibi şeyler asılmalıdır. Allah'ın Rasûlünü memnun edecek işler yapılmalıdır. Böylece O'na layık olmaya ve O'nun şefaatine layık olmaya çalışılmalıdır ki, şefaati ettiği kimselerden olalım.

g) Peygamber efendimiz müslümanı nasıl tarif etmiştir?

Müslüman, diğer insanlara üstünlükleri olan farklı kimsedir. Peygamber efendimiz de müslümana farklı gözle bakmış ve şöyle tarif etmiştir:

- “Müslüman, elinden, dilinden başkalarının emin olduğu kimsedir.” (Tirmizi, İman: 12)

- “Müslümanın herşeyi hayırdır. Sevinir şükreder. Üzülür sabreder, iki halde de sevap kazanır.” (Ramuz El-Ehadis: 314/12)

- “Hayırlı mü'min, ömrü uzun, ameli güzel olandır.” (Tirmizi, Zühd: 21)

- “Mü'minin her işi faydalıdır; onunla yürürsün sana fayda verir, onunla iş yaparsın gene sana fayda verir.” (Ramuz El-Ehadis: 231/7)

- “Birbirinizi sevmedikçe iman etmiş olmazsınız.” (Müslim, İman: 93)

- “Kendini ilgilendirmeyen şeylerle meşgul olmayı terk etmesi, kişinin iyi müslüman olduğunu gösterir.” (Tirmizi, Zühd: 11)

- “Mü’min, mü’minin aynasıdır, kardeşidir. Onu nerede görürse, toparlar ve ardından onu korur.” (Ramuz El-Ehadis: 230/8)

- “Mü’min, külfeti az olandır.” (Age:231/4)

- “İmanca en mükemmel olanınız, ahlakı en güzel olanınız ve kadınlara iyi davrananınızdır.” (Seçme Hadisler: 181/77)

Peygamber efendimiz (sav) hayatı ile davranışları ile düşünce ve yaşayışı ile farklı bir müslüman tipi ister. Bu üstünlüğü ve farklılığı elde etmek her müslümanın görevidir.

MUHAMMED

(AS)

Beş yüz yetmiş bir senesi, Pazartesi yirmi Nisan.

Sabah yakın, Âmine'nin yanında var birkaç insan.

Hilkatin en cazibeli, en güneşli bir gecesi,

Bu gecede doğacaktır doğanların en yücesi.

Sevinerek can atıyor Semaviler, yeryüzüne,

Değişilir gece mi bu, âlemlerin gündüzüne?

Dağlar, taşlar, ağaçlar... hep dikildiler selâm için,

Salât, selâm getirmeye koyuldular için için

Yorulmuş mu dakikalar, saniyeler, geçmez neden,

İşte bakın eğildi gök, doğdu nur'u Âmine'den.

Bir nur ki, gök beşiğinde dolduracak yok yerini,

Kundaklayıp sarmış değil Hilkat eli, benzerini.

Yerde, gökte beklenen, doğmayan hiç dengi eşi,

Doğdu böyle bir gecede yaratanın tek güneşi.

İKİNCİ BÖLÜM

SÜNNET

- A. SÜNNET NEDİR?
- B. MUHAMMED (AS) IN SÜNNETİNE UYMAK
- C. MUHAMMED (AS) IN ŞEFAATİ
- D. MUHAMMED (AS) I RÜYADA GÖRMEK

AŞKINA MUHAMMED'İN

Hak yarattı Adem'i aşkına Muhammed'in,
Ayı günü yarattı şevkine Muhammed'in,
Ol dedi oldu âlem, yazıldı levhü kalem,
Okundu hatmi kelâm aşkına Muhammed'in.

Ferîştahlar geldiler, saf saf olup durdular,
Beş vakit namaz kıldılar aşkına Muhammed'in.

Havada uçuşan kuşlar, yaşatıp dağu taşlar,
Yetmiş verip ağaçlar aşkına Muhammed'in.

İmansızlar geldiler, O'ndan iman aldılar,
Çok müslüman oldular aşkına Muhammed'in.

Nice insanlar geldi, Muhammed'e yüz sürdü,
Sekiz cennet dizildi aşkına Muhammed'in.

Yunus kime demez ki, över Kur'an ayeti,
Verelim salavatı aşkına Muhammed'in.

İKİNCİ BÖLÜM

SÜNNET

A. SÜNNET NEDİR?

Sünnet, sözlükte iyi huy, iyi ahlak ve yol demektir. Dinde sünnet, Hz. peygamber (as) dan nakledilen, peygamber (as) ın sözü, işi ve susmalarıdır.

Sünnet, Fiili, Kavli ve takriridiye üçe ayrılır:

- a) Müekket sünnet: Devamlı yaptığı ve nadiren terk ettiği sünnettir.
- b) Gayri müekket sünnet: Çok defa yapıp, bazen de yapmadığı sünnete gayri müekket sünnet denir.

Peygamber efendimizin sünnetine “Hadis” de denir.

Hadis, haber manasına gelir.

Peygamber (as) ın ağzından çıkan her kelimeyi müslümanlar ezberlemiş, yazmış ve başkalarına naklederek sahip çıkmıştır. Unutulmaması içinde peygamber (as) söylediği önemli şeyleri üç defa tekrarlamış ve tane tane söylemiştir. Peygamberinden bir şey duyan, onu mutlaka başkalarına nakleder ve o söylenileni yapmaya çalışırdı.

a) Hadisler nasıl tespit edilmiştir?

Peygamber (as) ın ağzından çıkan her söz, kılı kırk yarararak tespit edilmiştir. Bugün kaynak gösterilmeden hadis diye ortaya atılan sözler, hadislere gölge düşürmemelidir. İslam’a ve sünnete saldırı için bahane olmamalıdır.

Hadislerin toplanmasındaki müslümanların gösterdikleri titizliği anlatması bakımından bilinen bir olayı nakletmek isterim: Günlerce yolculuktan sonra İmam-ı Buhari, kendisinde bir hadis olduğu söylenen birini bulur. Fakat o anda adam, kaçan atını yakalayabilmek için boş avucunu uzatıp hayvanı yakalamaya çalışmaktadır. O anda İmam-ı Buhari geri döner. Neden hadisi almadığını soranlara şöyle der: “Bu adam avucunda bir şey olmadığı halde, varmış gibi yaparak hayvanı aldatmaya çalışıyor. Bu adamın sözüne güvenilmez, ola ki bana da yalan söyler.” demiştir.

Hadisler toplanırken; şahitlerinde eksiklik olan ve nakledilene güvenilmeyen hadisler alınmamıştır. Akıl ve Kur'an ölçülerine uymayan hadis alınmamıştır.

Şunu özellikle belirtelim ki, Hz. peygamber (as) ilahî vahye göre konuşmuştur. “Bana kitap ile beraber onun kadar daha vahyedildi.” buyurmuştur. Cenab-ı Allah da: “O kendiliğinden konuşmaz” buyurur.

Yalan uyduranlar içinde peygamber (as) ın şöyle bir uyarısı vardır:

- “Kim bile bile bana yalan nisbet ederse, ateşteki yerini hazırlasın.” (Tirmizi, Fiten: 70)

Hadis, Kur'an'dan sonra ikinci kaynaktır. En güzel söz, Allah'ın kitabıdır. En güzel yol, Muhammed'in yoludur.

Kur'an ve sünnet sevgili peygamberimizin iki emanetidir. Şöyle buyurur:

- “Size uyduğunuz takdirde benden sonra asla sapıtmayacağınız iki şey bırakıyorum; Allah'ın kitabı Kur'an ve sünnetim.” (Tirmizi, Menakıp: 77)

b) Sünnetin önemi:

Allah Rasûlü (sav) örnektir, rehberdir. O'na itibar edilmezse, din anlaşılmaz. Dini anlamak ve yaşamak için hayatı sünnete göre şekillendirmek gerekir.

Dinde sünnete uymayana itibar edilmez. Çünkü sünnete uymamak hem Allah'a hem de Rasûlüne isyandır.

Kur'an'a uyduğumuz gibi sünnete de uymak zorundayız. Sünnete uymak Allah'ın emridir.

Sünnete uyma konusunda peygamber (as) şöyle buyuruyor:

- “Kim Allah'ın kitabına uyarsa, dünyada asla şaşırmaz. Ahirette de bedbaht olmaz.” Sonra şu ayeti okudu: “Benim yoluma uyan, ne sapa ne de bedbaht olur.” (Taha: 12) (Büyük Hadis Külliyyatı: 1/44)

- “Kim benim sünnetimi yaşatırsa, beni sevmiş olur. Kim de beni severse benimle beraber olur.” (Age: 1/45)

- “Ümmetimin fesadı zamanında kim sünnete sarılırsa, şehit sevabı alır.” (Age: 1/45)

- “Öyle bir zaman gelecek ki, o zamanda şu üç şeyden daha değerli bir şey olmayacaktır:

1. Helal para,

2. Samimi arkadaş,
3. Kendisiyle amel edilecek bir sünnet.” (Age: 1/45)

Sünnet, hayatı Kur'an'a göre yaşamaktır. Çünkü sünnet, Kur'an'ı açıklayıcıdır. Eğer bunu böyle anlamazsak, sünnetin kapsamını daraltmış oluruz,

Bir hadislerinde de Allah Rasûlü (sav) şöyle buyurur:

- “Sünnet hududunda yapılan az amel, bid’at dairesinde yapılan çok amelden hayırlıdır.” (Ramuz El-Ehadis: 319/13)

- “Sünnetime azı dişinizle sımsıkı yapıştır gibi yapışınız.” (Ebu Davut, sünnet: 5)

- “Sünnetimi beğenmeyen benden değildir.” (Buhari, Nikah: 1)

- “Kim benim sünnetimden yüz çevirirse, o benim yolumu terk etmiştir. Benden (ümmetimden) değildir.” (Buhari, Nikah: 1)

c) Sünnet ayrı Kur'an ayrı değildir

İslam dört kaynaktan oluşur. Birinci kaynak Kur'an, ikinci kaynak sünnettir. Sünnet Kur'an'ın açıklayıcısı durumundadır. Sünnet olmadan Kur'an'ı anlayamayız.

Sünnet ayrı Kur'an ayrı değildir. Nasıl kanunlar, anayasadan ayrı kabul edilemezse, sünnetde Kur'an'dan ayrı kabul edilemez.

Peygamber (as): “Bana itaat eden muhakkak cennete girer. Bana isyan eden ise muhakkak başkaldırmış, serkeşlik etmiş olur.” (Buhari, İtisam: 2) buyurur.

Cenab-ı Allah'ta:

- “Allah'ı ve peygamberini inkâr eden, Allah'la peygamberin arasını ayırmak isteyen, “Bir kısmına inanır, bir kısmını inkâr ederiz” diyerek ikisi arasında bir yol tutmak isteyenler, işte onlar gerçekten kafir olanlardır.” (Nisa: 150-151)

- “Doğru yol kendisine apaçık bildirildikten sonra başka yola uyan kimseyi cehenneme sokarız.” (Nisa: 115) buyurmuştur.

Hiz. peygamberi görevinden azletme yetkisi kimsede yoktur. “Kur'an müslümanlığı” sözü misyonerlerin tuzağıdır. Müslümanları peygamber (as) dan ve sünnetinden koparmak isteyenlerin tuzağıdır.

Kur'an'dan birkaç ayet şöyledir:

- “Peygambere itaat eden, Allah’a itaat etmiş olur.” (Nisa: 80)

- “Ancak Allah’a ve peygambere itaat eden kurtulur.” (Ahzab: 71)

- “De ki: Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah’ta sizi sevsin, günahlarınızı bağışlasın.” (Al-i İmran: 31)

Peygamber (as) da şöyle demiştir:

- “Kim bana itaat ederse, Allah’a itaat etmiş olur. Kim bana isyan ederse, muhakkak ki Allah’a isyan etmiş olur.” (İ. Canan, Hadis Ans: 16/5988)

Bugün sünneti bir tarafa bırakırsak, İslâm’ı nasıl yaşarız? Kur’an’daki emirleri nasıl yerine getiririz? Mesela Kur’an “Namaz kıl” diyor. Ne zaman, nasıl, ne kadar kılarız? Bu tür bilgileri ancak sünnette buluruz.

Bir de her bilgi Kur’an’da olmaz. Demek ki İslâm’ı yaşamak için Kur’an yeterli değil. “Kur’an bize yeter” diyenler samimi değildir. Ayrıca Kur’an’a bağlı kimselerde değildir.

Dinin kaynağının Kur’an olduğu görüşüyle sünneti hafife alanlar çıkmıştır. Nitekim İmran b. Husayn’ın bulunduğu bir mecliste adamın biri: “Bana Kur’an’da bulunmayan şeylerden bahsetmeyin.” deyince O: “Sen ahmak mısın be adam? Öğle namazının dört rekat farzını Kur’an’da bulabilir misin?” diye çıkmıştır. Allah Rasûlü: “Beni nasıl namaz kılıyor görüyorsanız öyle namaz kılın!” (Buhari, Ezan: 18) buyurarak sünnet uygulamasına dikkat çekmiştir.

- “Bize Kur’an yeter.” diyenler, “Hiçbir şeyi eksik bırakmadık.” (nahl: 89)

ayetini, delil gösteriyorlar. Evet Kur’an’da her şey var ama özü var. İzahı gerekir. Bir de vahiy sadece Kur’an’dan ibaret değil ki, “sünnete gerek yok” densin. Bu ayet, “Dünyayı dengede tutan hiçbir şeyi eksik bırakmadık” anlamındadır.

- Sadece meâl okuyanlar, kasıtlı öyle kelimeler kullanıyorlar ki, meseleyi yanlış yere çekiyorlar. Kısacası:

- Kimse Kur’an’ı, işine geldiği gibi açıklayamaz, yorum getiremez, bana göre diyemez. O zaman herkese göre din olur, dinî hayat olur ki, istenilen de bu olsa gerek.

Peygamber (as): “Sünneti terk ederseniz, sapıttınız gitti, demektir.” buyurur. (Müslim, Mesacid: 257)

İbn-i Mesud (ra): “Hz. peygamberin sünnetini terk ederseniz, İslamî emirlerden tek tek vaz geçe geçe Allah korusun bir gün küfre girersiniz.” demiştir.

Kur’an’da: “Ey iman edenler! Allah’a ve peygambere itaat edin, işlerinizi boşa çıkarmayın.” uyarısı yapılmıştır. (Muhammed Sûresi: 33)

Bir ayette de: “Peygamberin emrine aykırı hareket edenler, başlarına bir belâ inmekten, yahut kendilerine acıklı bir azap istemekten sakınsınlar.” buyurmuştur. (Nûr Sûresi: 63)

Sünneti devreden çıkaranlar için peygamber (as) şöyle demiştir: “Bir topluluk gelir sünneti öldürürler ve dinin temizliğini bozacak şeyler sokarlar Allah’ın, meleklerin ve bütün lânet edicilerin lâneti onların üzerine olsun.” (Ramuz el-Ehadis: 507/5)

Sünnete takılan tavır, aslında Kur’an’a karşı takınılan tavidir. Bu sünnete karşı olmayı İslâm’la bağdaştırmak mümkün değildir.

Yeni müslüman olmuş bir grup Hz. Ömer’e gelir:

- “Biz namaz kılacaktık, Kur’an’a baktık bulamadık.” der.

Hz. Ömer (ra) şöyle der:

- “Biz dini Allah Rasûlünden duyduğumuz ve gördüğümüz gibi anlarız ve yaşarız.” der. Peygamberden gördüğü namazı onlara anlatır. Onlar:

- “Şimdi oldu.” der, ayrılırlar.

Bugünleri âdeta gören peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur:

- “Her amelin bir coşkusu, her coşkununda bir gevşemesi vardır. Kimin coşkusu sünnetimden yana olursa, o mutlaka kurtulmuştur. Kiminde istek ve arzusu, rağbeti sünnet dışına yönelik olursa, o helak olmuştur.” (Tirmizi, Kıyamet: 21)

- “Benim emrettiğim veya yasakladığım bir konu kendisine ileildiğinde, sakın sizden birinizi koltuğuna yaslanmış olarak: “Biz onu bunu bilmeyiz. Allah’ın kitabında ne görürsek ona uyarız, o kadar” dediğini duymayayım.” (Tirmizi, İlim: 10)

d) Allah Rasûlü’nün emir koyma yetkisi vardır:

Allah Rasûlü şöyle demiştir:

- “Benim haram kıldığım, tıpkı Allah’ın haram kıldığı gibidir.” (Tirmizi, İlim: 60)

Kur’an’da da:

- “Peygamber size neyi emrederse onu alın, sizi neden men ederse ondan kaçının.” (Haşr: 7)

- “O peygamber, iyiliği emreder, kötülüğü yasaklar. Temiz olan şeyleri helal kılar, temiz olmayan şeyleri haram kılar.” (A’raf: 157)

- “Onlar verdiği hükme rıza göstermedikçe iman etmiş sayılmazlar.” (Nisa: 65) buyrularak, peygamber (as) in emir ve yasak koyma yetkisinin olduğu bildirilmiştir.

Namaz konusunda peygamber (as): “Beni nasıl namaz kılar görürseniz öyle namaz kılınız” demiştir.

Sünnetle sabit haramlar ve helaller vardır:

- Yırtıcı ve köpek dişli hayvanların, eşeğin etinin haram oluşu gibi...
- Kısas ve recm cezalarındaki uygulamalar,
- Kafirin müslümana mirasçı olamayacağı,
- Varise vasiyetin olmayacağı,
- Katilin öldürdüğüne mirasçı olamayacağı gibi.

Bunlar birkaç örnektir. Allah Rasûlü'nün haram kıldığı Allah'ın haram kıldığı gibidir. Kur'an'da şöyle buyrulur:

- “Allah Rasûlü'nün haram kıldığını haram saymayanla savaşın.” (Tevbe :29)

- “Allah ve Rasûlü hüküm verdiği zaman, inanan erkek ve kadın için, kendi işlerinden dolayı Allah ve Rasûlü'nün hükmüne aykırı olanı seçme hakkı yoktur. Kim Allah ve Rasûlü'ne isyan ederse, muhakkak ki açıkça sapıklık içindedir.” (Ahzab: 36)

e) Bir müslümanın sünneti doya doya yaşaması gerekir:

“İnandım” diyenin inancını yaşamaması ve peygamberine uymaması olmaz. Sünnet, müslümanın bütün hayatını kapsamalıdır. Sünnete ters düşen her şeyden uzak durmalıdır.

Müslüman bir iş yapacağı zaman; peygamberim nasıl yaptı veya nasıl yapın dedi demeli ona göre yapmalıdır. Eğer bir şeyi sünnete uygun yapmadıysa, o işi bırakıp sünnete uygun olanı yapmalıdır. Tuvalete sağ ayakla girdiyse, “peygamberim böyle yapmadı” deyip çıkarak tekrar sol ayakla girmelidir.

Her konuda Allah Rasûlü'nün sünnetini canlı tutmalı içten yaşamalıyız.

Bakın peygamber (as) şöyle diyor:

- “Kim sünnetimi canlı tutarsa, beni seviyor demektir. Beni kim severse, cennette benimle beraber olur.” (Tirmizi, İlim: 16)

Hiçbir sünnet, hiçbir hadis hafife alınmamalıdır. Sünnet belenmeli, hadisler ezberlenmeli, başkalarına aktarılmalı ve herbir sünnete hayatta yer verilmelidir.

Muhammed (as) ın adını duyunca; derlenip toparlanıyoruz, O'na salevat getiriyoruz ama arkası gelmiyor.

Peygamber (as) ile ilgili ilâhi veya konuşma dinliyoruz, heyecanlanıyoruz, biraz sonra o heyecan devam etmiyor.

Doğum günü kutlamalarında, kutlu doğum haftalarında çok duygulanıyoruz, diğer günler, geceler ve haftalar heyecan bitiveriyor.

Nasıl olmalı? O Allah'ın sevgilisi her dakika, her saat ve ömür boyu bizimle olmalı, biz O'nunla olmalıyız. Çünkü sevgi yalan değilse, kişi sevdiği ile beraberdir.

Allah sünnetinden ve şefaatinde ayırmasın.

B. MUHAMMED (AS) IN SÜNNETİNE UYMAK

a) Muhammed (as) a uymayı emreden ayetler:

Cenab-ı Allah Kur'an'da peygamber efendimize uymayı O'na tabi olmayı emretmiştir. Şöyle buyurur:

- “Kim Allah'a ve peygambere itaat ederse, onu Allah altından ırmaklar akan cennete koyacaktır. Orada devamlı kalıcıdırlar. İşte büyük kurtuluş budur.” (Nisa: 13)

- “Rabbine and olsun ki, aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın onu tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar.” (Nisa: 65)

- “Kim Allah'a ve Rasûlü'ne itaat ederse, işte onlar Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, siddıklar, şehitler ve salih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaşlardır.” (Nisâ: 69)

- “Kim Rasûl'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur.” (Nisâ: 80)

- “Rasulüm! De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah'ta sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.” (Al-i İmrân: 31)

- “De ki: Allah'a ve Rasulüne itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse bilsinler ki Allah kâfirleri sevmez.” (Al-i İmran: 32)

- “Allah ve Rasulü bir işe hüküm verdiği zaman inanmış bir erkek ve kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Kim Allah’a ve Rasulüne karşı gelirse, apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.” (Ahzab: 36)

- “Ey iman edenler! Allah’a itaat edin, peygambere itaat edin. İşlerinizi boşa çıkarmayın.” (Muhammed: 33)

- “Namazı kılın, zekatı verin, peygambere itaat edin ki merhamet göresiniz.” (Nur: 56)

- “Allah’a itaat edin, Rasûle de itaat edin, kötülüklerden sakının.” (Maida: 92)

- “Peygamber iyiliği emreder, kötülükten men eder, temiz şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar.” (A’raf: 157)

- “Peygamber size neyi verirse onu alın. Size ne yasakladıysa ondan da sakının.” (Haşr: 7)

Görülüyor ki bu ayetlerde Cenab-ı Allah “Kur’an size yeter” demiyor. Kesinlikle kendisiyle beraber peygamber (as) a uymayı emrediyor. Kurtuluşun bu olduğunu bildiriyor, yoksa cezalandıracağını bildiriyor, amellerin boşa gideceğini bildiriyor.

b) Peygamber (as) a uyma konusunda hadisler:

Peygamber (as), Kur’an’ın emrine uyularak sünnetine uyulmasını istemiştir. Çünkü kendisine uyulmasını Allah emretmiş, Allah O’nu örnek göstermiş, O’na emir ve yasak koyma yetkisi vermiştir.

Bu konudaki bazı hadisleri şöyle zikredebiliriz:

- “Bir zaman gelecek, günaha girmeden yaşamak zor olacak öyle ki, adam yalan söyleyecek ve yeminde edecek. Böyle bir zamanda kaçın. Oradakiler: “Nereye kaçalım” dedi. Allah Rasûlü şu cevabı verdi: “Allah’ın kitabına ve peygamberinin sünnetine kaçın.”” (Ramuz el-Ehadis: 504/6)

“Öyle bir zaman gelecek ki, ümmetimin ihtilafı sırasında benim sünnetime tutunan, elinde ateş tutan kimse gibi olacaktır.” (Age: 502/10)

- “Sünnetime yapışan kimse, cennete girer.” (Siret Ansiklopedisi: 6/79)

- “Bana itaat eden Allah’a itaat etmiş olur. Bana isyan edende Allah’a isyan etmiş olur.” (İ, Canan Hadis Ans: 16/457)

- “Bütün ümmetim cennete girecektir. Yalnız istemeyenler müstesna”

- Kim istemez ya Rasûlüllah! denilince:

- “Bana itaat eden cennete girer. Bana uymayanda cenneti istememiş demektir.” buyurur. (Riyaz üs-Salihın: 158)

- “Ortalığın ahlakı bozulduğu bir zamanda benim sünnetimle amel eden, sünnetimden ayrılmayan kimseye yüz şehit sevabı vardır.” (A. Hamdi Akseki, İslâm: 32)

Bu hadislerle göre inandım diyen bir kimse, peygamberine uyacaktır. Uymazsa şefaatiinden mahrum olacak ve cennete girmeyecektir.

Peygamber (as) ın ifadesiyle: “Sözlerin en güzeli Allah’ın kelamı, yolların en güzeli Muhammed (as) ın yoludur.” (Buhari, Edep: 122)

Yunus Emre:

- “Araya araya bulsam izini,

İzinin tozuna sürsem yüzümü,

Hakk nasip eylese görsem yüzünü,

Ya Muhammed canım arzular seni.”

Derken, N. Fazıl’da:

- “Müjdecim, kurtarıcım, efendim, peygamberim,

Sana uymayan ölçü, hayat olsa teperim.” demiştir.

Cenab-ı Allah O’nu bize en güzel örnek olarak göndermiştir. (Ahzab: 21) O’nu örnek alan, O’na uyan yapılacak şeylerin en doğrusunu yapmış ve Allah’a da bu yolla yaklaşmış olur.

c) Sahabe Allah Rasûlüne nasıl bağlıydı?

Peygamber (as) ın peygamberliğine inananlar O’na gönülden bağlandılar, O’nu çok sevdiler, güçlerinin üstünde ki, gayretle sünnetine sarıldılar. O’na bağlılıkları yüzünden büyük sıkıntılara uğradılar, eza cefa çektiler. Bu uğurda mallarını, mülklerini terk ettiler.

Hız. Ali (ra) hicret sırasında Allah Rasûlü'nün ölümü göze alarak yatağına yatmaktan çekinmedi. O'nun şöyle bir sözü vardır: “Biz O'nu malımızdan çocuklarımızdan, ana babamızdan ve susayanın suyu sevmesinden daha çok severdik.”

Hubab (ra) ın çok alacağı vardı. Onlardan vazgeçti, peygamberden vazgeçmedi.

Ebu Düçane (ra) Uhut Savaşında peygamber (as) ın önüne gerildi, oklara hedef oldu.

Allah'ın elçisi, Bedir Savaşı için Muhacirlerin ve Ensarın fikrini öğrenmek ister. Ensardan Mikdad (ra):

- “Biz Musa peygamberin kavminin söylediği gibi “Sen ve Harun gidin, savaşın, biz burada oturacağız” diyenlerden değiliz. Biz senin sağında, solunda, önünde, arkanda düşmanla çarpışırız.” derken, Sa'd İbn-i Muaz da:

- “Ey Allah'ın Elçisi! Biz sana inandık. Bize getirdiğin Kur'an'ın hak olduğuna şahadet ettik. Nasıl dilerseñ öyle yap. Sen bize denizi gösterip dalsan, biz de seninle beraber dalarız. Bir tekimiz bile geri dönmez.” der.

Adl ve Karre kabilelerinden birkaç kişi gelerek (yalandan) dini, Kur'an'ı öğretmeleri için peygamberden birkaç kişi isterler. Peygamberimiz Asım b. Sabit'in başkanlığında altı kişi gönderir. Racî denilen yere geldiklerinde saldırı olayı olur. Üçü orada şehit olur, diğeri ise dağa çıkarlar. Teslim oldukları takdirde öldürmeyeceklerini söylemeleri üzerine onlarda teslim olur. Teslim olur olmaz ellerini bağlarlar. Yolda biri ellerini çözerek kaçarken şehit edilir. Geriye Hubeyb ile Zeyd adlarında iki kişi kalır. Zeyd'i Bedir'de babası öldürülen biri intikam almak için satın alır. Öldüreceği zaman Kureyş'in ulularını çağırır.

Ebu Süfyan, Zeyd'e sorar:

- Senin yerine Muhammed'in öldürülmesini ister miydin?

Zeyd şu cevabı verir:

- Değil benim yerime öldürülmesi, ezâ veren bir dikenin O'na batmasını bile istemezdim.

Hubeyb de arkadaşının şehit edilmesinden sonra Bedir'de öldürülenlerin yerine işkence ile öldürüldü. Yalan söyleyip canlarını kurtarmayı düşünmediler. Ebu Süfyan, bu olaydan sonra: “Arkadaşlarının Muhammed'i sevdiği kadar başka birinin sevildiğini görmedim.” demiştir.

Mekkeliler beni Haşim'e “Muhammed'i bize teslim ediniz, sizi memnun ederiz.” demişlerdi. Reddetteler. Kureyş, bütün ilişkiyi kesti, bu uğurda her türlü ezâ ve cefâyâ katlandılar. İmam-ı Azam, peygamberin mezarının bulunduğu yere ayağını uzatmıştır. İmam-ı Şafi, Medine'de atına binmemiştir.

Hız. Ömer (ra): “Bizim hiçbir şeyi bilmezken Allah bize Muhammed (as) ı peygamber olarak gönderdi. Biz Muhammed (as) ı neyi nasıl yaparken görmüşsek, onu öyle yaparız” demiştir. Bir gün Hacer'ul-es ved-i öpmüş:

- “Sen bir taşsın ne faydan nede zararın dokunur. Ama peygamber seni öptüğü için öpüyorum” demiştir.

- Abdullah b. Amr, kıpkırmızı bir elbise giyer. Peygamber: “Bu ne böyle?” der. Derhal eve gider çıkarır, yakar.

- Bir sahabi yüksekçe ev yapar. Mescidden yüksektir. Peygamber: “Bunu kim yaptı?” der. Derhal katını yıkar.

- Hacer b. Vâil, saç uzatmıştır. Peygamber: “Zübâb, zübâb=kötü, kötü” der. Hemen gidip kestirir.

- Hz. Ömer (ra) oğlu Abdullah’a darıldı. Sebebi, peygamberin bir hadisi için tereddüt etmişti. Fikrinden vazgeçinceye kadar onunla konuşmadı.

- Bir sahabenin yeğeni, faydasız bir oyun oynuyordu. Ona: “Peygamber bu oyunu yasakladı.” diyerek uyarılmış, oynamaya devam edince de onunla konuşmamıştır.

- Bir sahabe de altın yüzük takmıştı. Peygamberimiz: “Bunu size yasaklamadım mı?” deyip çıkarıp attı. Peygamber ayrılınca getirirler, “Al bozdurur bir ihtiyacını görürsün” dediler.

O: “Vallahi Allah Rasûlü’nün attığını almam” dedi.

Muhammed (as) ın ümmeti, İsrailoğullarının Musa peygambere dediği gibi: “Sen ve Rabbin gidin savaşın. Biz burada oturacağız” demedi. “Ölümü göster de ölelim ey Allah’ın elçisi” dediler.

∞ ∞ ∞

Muhammed (as): “Allah içkiyi yasakladı” dedi herkes evlerine koştu içki küplerini döktü, sokaklardan içki seli aktı.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) ı dinleyen ve O’nun bir hadisini duyan derhal itaat eder gereğini yerine getirirdi. Allah Rasûlü ne yaptıysa onu aynen yaparlardı. Hayatlarını sünnete göre ayarlarlardı. Her işlerinde sünnet ölçü olurdu. Ölümün pençesinde bile sünnete titizlikle uyarlardı. “Anam, babam, malım, canım sana fedâ olsun ya Rasûlüllah!” derlerdi. Rasûlüllah’ın kılına zarar gelmesin diye canlarını vermeye, mallarını fedâ etmeye razı olurlardı. Savaşta vücutlarını Allah Rasûlü’ne siper ederlerdi. Allah Rasûlü bir şeyi sevse onlarda severdi. Bir şeyden uzak dursa onlarda uzak dururlardı.

Peygamberin arkadaşları Allah Rasûlü’ne gönülden, iman bağı ile bağlıydılar. Bu bağlılık O’na ümmet olmanın ve şefaatine nail olmanın gereği idi.

Hiçbir peygambere Muhammed (as) kadar itaat edilmemiştir. Hiçbir insan O’nun kadar sevilmemiştir. “Sen öl de ölelim. Anamız babamız sana feda olsun, canımız sana feda olsun ya Rasûlüllah!” demişlerdir.

d) Muhammed (as) a uymayanın hali:

Kur'an'da Cenab-ı Allah Muhammed (as) a uymayanın halini şöyle bildiriyor:

- “Kim Allah’a ve peygambere karşı isyan eder ve sınırlarını aşarsa Allah onu devamlı kalacağı bir ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır.” (Nisa: 14)

- “Kendisi için doğru yol belli olduktan sonra, kim peygambere karşı çıkar ve inananların yolundan başka bir yola giderse, onu o yönde bırakırız ve cehenneme sokarız. O ne kötü bir yerdir.” (Nisa: 115)

- “De ki: Allah’a ve Rasûlü’ne itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse, bilsinler ki Allah kâfirleri sevmez.” (Al-i İmran: 32)

- “Allah ve Rasûlü bir işe hüküm verdiği zaman, inanmış bir erkek ve kadına o işi kendi arzularına göre seçme hakkı yoktur. Her kim Allah’a ve Rasûlü’ne karşı gelirse, apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.” (Ahzab: 36)

- “Yüzleri ateşte evrilip çevrildiği gün Eyvah bize! Keşke Allah’a itaat etseydik, peygambere itaat etseydik derler.” (Azab: 66)

- “O gün zalim kimse pişmanlıktan ellerini ısırp şöyle der: Keşke o peygamberle birlikte bir yol tutsaydım!” (Furkan: 27)

Kim uymaz?

- Peygamber (as) a Ebu Cehil, Ebu Leheb gibileri cehaletinden ve inadından uymaz.

- İslâm’ı içine sindiremeyenler uymaz.

- İslâm’ın emir ve yasaklarını yerine getiremeyenler uymaz.

- İslâm’ı bilmeyen peygamberi tanımayan ve Allah’a itaat etmeyenler uymaz.

- Kısaca işine gelmeyenler uymaz.

- Kısra, peygamberin mektubunu yırttı. Peygamber: “Parça parça ol” dedi. O sırada Kısra’nın oğlu babasını parçalayıp öldürdü.

- Peygamber, sol eliyle yiyene “Sağ elinle ye” dedi. Gururundan “yiyemiyorum” deyince, “yiyemez ol” dedi. O kişi bir daha sağ elini kullanamadı.

- Bir zad önce sol ayakkabısını giymişti. Kendisine hafiften bir ses “öküz” dedi. Bir sünneti terkettim, adım öküze çıktı deyip, düşüp bayıldı.

- Beyazıd-ı Bistamiye bir kişiyi çok övmüşlerdi. Gidip görmek istedi. Onun Kible tarafına tükürdüğünü gördü. O’na saygısız olmayanla tanışmadan döndü.

- Mescid kuşu Salebe, peygambere uymayı bıraktı. Cenaze namazı bile kılınmadı. Kim peygambere uymazsa helâk olur.

Nasıl peygamberimizin sağlığında O'nu sevenler ve O'na uyanlar kurtulduysa, Asr-ı Saadet devrini yaşadysa, uymayanlar da helâk olduysa, Nuh (as) a, Musa (as) a uymayanlar mahvolduysa, bugün de Allah'ın insanlığın kurtuluşu için gönderdiği son peygamber Muhammed Mustafa (sav) e uymayanlarda helâk olanlardan olacaktır.

Burada mescid kuşu Salebe'yi örnek verebiliriz. Peygamber (as) onun için “Yazık oldu Salebe'ye” demiştir. Uhut'ta okçular uymadı, sıkıntıya düştü.

Allah'a inanıp peygambere inanmayan, Alah'a itaat edip, peygambere itaat etmeyen cennete gider mi?

İnanmanın manası itaat etmektir. Sonra peygamberin şefaati etmediği bir kimse nasıl cennete gidecek?

Hız. Ömer (ra) müslüman olmadan “Eşğim müslüman olsa ben müslüman olmam” diyordu. Eşği müslüman olmadı ama o müslüman oldu. Peygambere uydu kurtuldu.

Bütün bid'at ve hurafelerin kaynağı peygamber (as) ın sünnetini tanımamaktır. Sünnetsiz peygambersiz din olmaz. Sünnete uymak Allah'ın emridir. Sünnet olmayınca, farzın bile zevki olmaz.

Peygamberimiz şöyle buyurur:

- “Sünnet hududunda yapılan az amel bid'at dairesinde yapılan çok amelden hayırlıdır.” (Ramuz el-Ehadis: 319/13)

- “Ümmetimin fesadı zamanında benim sünnetimi ayakta tutan kimseye bir şehit sevabı vardır.” (Age: 226/18)

İslâm'ın güzelliklerine rağmen bugün bakıyorsun; yoksulluk çeken müslüman, ağlayan müslüman, ölen müslüman, sömürülen müslüman, itilip kakılan müslüman. Neden? Sebep elbette eksikliklerimizdir. Kur'an'daki ve sünnetteki İslâm'ın yaşanmamasıdır.

Geçmişte Asr-ı Saadet yaşanırken, Osmanlılarda ve Selçuklularda Kur'an ölçüdür. Allah Rasûlü'nün sünneti hayat tarzıdır.

e) Kim kime uyarırsa onunla beraber olacaktır:

Dünyada kim kiminle olduysa, kiminle vakit geçirdiyse ve kimi sevdiyse, kim onu sevdiyse ahirette onunla olacaktır.

Ayrıca kim kime tabi olduysa, kimin peşi sıra gittiyse Allah'ın huzuruna onunla beraber çağrılacak ve onunla beraber haşrolunacak, cennete veya cehenneme onunla gidecektir.

Cenab-ı Allah Kur'an'da şöyle buyurur:

- “Her insan topluluğunu önderleri ile beraber çağıracağımız o günde kimlerin amel defteri sağından verilirse, onlar en küçük bir haksızlığa uğramamış olarak amel defterlerini okuyacaktır.” (İsra: 71)

Bir ayette de:

- “Firavun, kıyamet gününde kavminin önüne düşecek ve onları çekip ateşe götürecektir. Varacakları yer ne kötüdür.” (Hud: 98)

Cehenneme boylayan kimsenin de:

- “Yazık bana! Keşke falancayı (batıl yolcusunu) dost edinmeseydim!” (Furkan: 28) diyeceği bildirilmiştir.

Peygamber (as) ı seven, O'nunla beraber yol tutan, O'nun sünnetine uyanda kıyamet gününde O'nunla beraber olacaktır. Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Sünnetimi canlı tutan, beni seviyor demektir. Kim beni severse cennette benimle beraberdir.” (Tirmizi, İlim: 16)

Peygamber efendimizin Medine dışına çıkınca birkaç gün içinde Sevban (ra) O'nun ayrılığına dayanamamış, sararmış solmuştu. Allah Rasûlü'nün dönüşünde O'nu karşılamaya gitmişti. Onu görünce peygamber (as):

- Ne oldu Sevban hasta mısın? Diye sormuştu. O da:

- “Ya Rasûlallah! Dünyada birkaç gün ayrılığına dayanamadım, sarardım, soldum. Ahirette senin yerin, makamın başka benim başka. Ben orada ne yaparım!” dedi.

Bunun üzerine peygamber (as)

- “Kişi sevdiği ile beraberdir” buyurdu. O sırada Nisâ sûresinin 59. ayeti indi.

Evet, Elmeru mea men ehabbe=kişi sevdiği ile beraberdir.

f) Elimizden geldiği kadar sünneti yaşamalıyız:

Muhammed (as) ın sünnetine sarılmamız. Çünkü İslâm, hayatın pratiği sünnetle yaşanır. Sünnet olmadan İslâm yaşanamaz. Ayrıca sünnetsiz ümmet olunmaz. Sünnetten yüz çeviren,

peygamberden dolayısıyla Kur'an'dan yüz çevirmiş olur. Cenab-ı Allah Kur'an'da: "Peygamber size neyi getirdiyse onu alın" diyor. "O'na uyun" diye emrediyor. Bunun için aşkla Allah'ın Rasûlü'ne ve sünnetine sımsıkı, gönülden bağlanmalıyız. "Allah bunu istiyor, peygamberim bunu istiyor" demeliyiz. "Bana bunu emrediyor", "Peygamberim böyle emretmiş ve peygamberim böyle yapmış" demeliyiz.

Bir şey yapmadan düşünmeliyiz. "Peygamberim nasıl yapmış" diye. O neyi nasıl yaptıysa, öyle yapmalıyız. Eğer sünnete uymamışsak, dönüp sünnete uygun yapmalıyız. Peygambere uymak budur.

O, bize örnektir. O bize: "Beni nasıl namaz kılar görürseniz öyle namaz kılınız" demiştir.

- "Size bir şey yapmanızı emrettiğimde, ona mümkün olduğunca uyun. Bir şeyden sakındırdığımda ondan mümkün olduğunca kaçının" demiştir. (Siret Ans: 2/528)

Enes (ra) da şöyle der:

- "İnsanlar kendilerine bi'at ettiklerinde (müslüman olup İslâm'ı benimsediklerinde) onlara "elimden geldiği kadar" sözünü söyletirdi." (Ramuz el-Ehadis: 528/3)

Evet mümkün olduğu ve elimizden geldiği kadar peygamber (as) a tabi olmalıyız ki, sancağı altında toplanalım, Havz-ı Kevserinden içelim, şefaatinde istifade edip kurtulalım.

C. MUHAMMED (AS) IN ŞEFAATİ

Kur'an'a göre Muhammed (as) a diğer peygamberlerden farklı olarak şefaet hakkı verilmiştir.

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- "Rabbim beni ümmetimin yarısının cennete girmesi veya şefaet arasında serbest bıraktı. Ben şefaati seçtim" (Ramuz el-Ehadis: 123/2)

- "Kıyamet gününde peygamberlerin önünde şefaet etmeye yetkili olacağım." (İ. Canan, Hadis Ans: 12/194)

Peygamberlerin "nefsi, nefsi" diyerek kaçışacakları kıyamet gününde peygamberimiz (as) ümmetine şefaet edecektir.

Bir hadislerinde şöyle buyurur:

- “Kıyamet günü cennetin kapısını açtırmak için geleceğim. Kapıcı Hâzin soracak:

- Sen kimsin? Ben:

- “Muhammed” derim. Hâzin kapıyı açar ve:

- “Ancak sana açmakla emrolundum” der. (Ramuza el-Ehadis: 3/1)

Allah Rasûlü'nün şefaati kimedir? Bu soruyu Allah Rasûlü şöyle cevaplandırır: “Şefaetim ümmetimden büyük günah işleyip tevbe edenleredir.” (Age: 306/3)

İ. Azam, Fıkhı Ekber adlı eserinde: “peygamberin şefaati haktır. Bu Kur'an, hadis ve icma ile ittifakla sabittir” der.

Bir hadislerinde: “Her peygamberin kabul olan bir duası vardır. Her peygamber o duasını yapmakta acele etti. Ben ise bu duamı kıyamet gününde ümmetime şefaet olarak kullanmak üzere sakladım. Ona inşaallah ümmetimin şirk koşmadan ölenleri nail olacaktır.” (Buhari, Davat: 31) buyurdu.

Bir gün Hz. Enes:

- “Kıyamet günü bana şefaet et ya Rasûlallah” dedi. Peygamber ona şefaet sözü verdi. Ama Enes tekrar sordu:

- “Başım nerede sıkışır ey Allah'ın elçisi?” dedi. Peygamber (as) ona:

- “Beni önce sıratı ara!” buyurdu.

- “Seni sıratı bulamazsam?” diye sordu.

- “O zaman beni nizamda ara!”

- “Seni o kalabalıkta bulamazsam?” Allah Rasûlü:

- “O zaman beni Havuzun yanında ara!” buyurur.

Peygamber (as) ın şefaati inkâr edilemez. Ayetle ve sahih hadislerle sabit olduğu için inkâr eden küfre girer.

Peygamber efendimiz, âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Şefaatinin umana, isteyene ve lâıyk olana şefaet edecektir.

Başkası için “Ey falanca, şefaet et” denmez. Ancak uygun bir şekilde vesile kılınabilir.

Peygamber (as) ın şefaatinin kimler yararlanamaz?

Peygamberimizin şefaatinin istemeyen, inkâr eden yararlanamaz. Bir de lâıyk olmayanlar yararlanamaz.

Bu konuda şöyle buyurur:

- “İki kişiye şefaatiim olmaz: zalim yönetici ve dinde aşırı giden.” (Ramuz el-Ehadis: 308/9)

- “Ben Rabbimden ümmetim için şefaati diledim. Onu bana verdi. Bu şirk koşmayan her mü'mine nasip olacaktır.” (Age: 145/6)

- “Ümmetimden pek çok kimseyi şefaatiimle ateşten kurtaracağım. Bazı kimseleri de zebaniler alıp gidecek. Ben: “Allah'ım, zebanilerin alıp götürdükleri benim ümmetimdendir” diyeceğim. Cenab-ı Allah bana: “Senden sonra onların neler neler ihtas ettiğini, bid'at işlediğini biliyor musun?” diyecek.” (İ.Canan Hadis Ans: 17/398)

Demek ki başta şirk koşan, bid'at işleyen, insanlara zulmeden, tevbe etmediği takdirde şefaatten mahrum olacaktır.

D. MUHAMMED (AS) I RÜYADA GÖRMEK

Peygamber efendimiz şöyle buyurur:

- “Bir kimse beni rüyada görürse, uyanıkken görmüş gibidir. Zira şeytan benim sûretime giremez.” (Ramuz el-Ehadis: 421/1)

- “Bir kimse beni rüyada görürse, muhakkak ki o, cehenneme girmez.” (Age: 421/3)

Peygamber (as) ın bildirdiğine göre peygamberimiz rüyada görülebilir.

Her müslüman peygamberini rüyada görmek ister ama çok az müslüman görebilir.

Peygamber (as) ı görmek istemek yeterli değildir. Peygamber (as) ı görebilmek için:

1. Allah Rasûlü'nü çok sevmek gerekir.
2. Her konuda O'na uymak gerekir.
3. Peygamberin sünnetine sıkıca sarılmak gerekir.
4. Emirlerine uymak nehyettiklerinden kaçınmak gerekir.
5. Günah kirlerinden temizlenerek aradaki perdeyi kaldırmak gerekir.

6. Peygambere çok salavat getirmek gerekir.

Peygamberi rüyada görmek için şu dua okunur: “Allahümme Rabbe'l-bedeti'l harâm, ve's-şehri'l-haram. Ve'l-haremi'l-haram. Ve'r-rükni ve'l-makam. İkra'alâ Nebiyyinâ Muhammedin Aleyhissalâtü vesselâm minne's-selâm...”

“Ey haram beldesinin, haram ayının, haram olan haremin ve rükn ile makamın Rabbi olan Allah'ım, Nebîmiz Muhammed Aleyhisselâm'a benden selâm ulaştır ve ona olan sevgi ve hürmetimi duyur.”

Bir insan peygamber (as) ı görmek isterde göremezse üzülmemelidir. Onun peygamberini görememesi, peygamber onu sevmiyor, istemiyor anlamına gelmez. Görmek isteyen herkes peygamberi görecektir diye bir şey yoktur.

Allah Rasûlü'nü dünyada görmeyen ve rüyada göremeyen ahirette görür. Şefaatine nail olur. Çünkü Allah'ın Rasûlü'nü sevene, O'nu arzulayana, sınıksız sünnetine yapışana şefaati vacip olur.

O'NUN ÜMMETİNDEN OL!

Beri gel, serseri yol!

O'nun ümmetinden ol!

Sel sel kümelerle dol!

O'nun ümmetinden ol!

Sen hiçliğe bakan yön!

Hep sıfır arka ve ön!

Dosdoğru Kâbeye dön!

O'nun ümmetinden ol!

Gel dünya, mundar kafes!

Gel, gırtlakta son nefes!

Gel, arşı arayan ses!

O'nun ümmetinden ol!

Solmaz, solmaz; bu bir renk...

Ölmez, ölmez; bir âhenk...

İnsanlık; hevenk hevenk,

O'nun ümmetinden ol!

Gökte çakıyor haber;

Geber çelik put, geber!

Doğrul, yeni seferber,

O'nun ümmetinden ol!

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PEYGAMBER SEVGİSİ

- A. MUHAMMED (AS) I SEVMEK
- B. MUHAMMED (AS) A SALEVAT GETİRMEK
- C. MUHAMMED (AS) IN ÜMMETİNE DÜŞKÜNLÜĞÜ
- D. MUHAMMED (AS) A DÜŞMANLIK

MUHAMMED' SİZ

Açan çiçeklere meyva
Verilmiyor Muhammed' siz
Hak' tan gelen derde devâ
Bulunmuyor Muhammed' siz.

Çok meşgul ol Kur'an ile
Seherlerde figan ile
Son nefeste iman ile
Ölünmüyor Muhammed' siz.

Hakikattir Cemallullah
Ağlayanlar görür vallah
Çünkü böyle diyor Allah
Gülünmüyor Muhammed' siz.

Irak cennetin yolları
Gider mütteki kulları
Cennette tûba dalları
Eğilmiyor Muhammed' siz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PEYGAMBER SEVGİSİ

A. MUHAMMED (AS) I SEVMEK

Peygamber (as) ı sevmek, Allah' ı sevmektir. O' nu sevmeyi Allah emretmiştir. Cenab-ı Allah Kur'an da şöyle buyuruyor:

- “Peygamber mü' minlere kendi canlarından daha yakındır” (Ahzab: 6)

Bu ayetten anlıyoruz ki, Allah Resulü ümmetini seven ve ümmetine düşkün bir peygamberdir. Bunun için ashabi da O' nu çok sevmiştir. Bugün görmeden O' na iman edenler de O' nu çok sevmektedir. O' nu sevmek Allah' ın sevmesinin şartıdır.

Kur'an' da: “Rasulüm de ki: “Eğer Allah' ı seviyorsanız bana uyunuz ki, Allah' da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.” ” (Al-i İmran: 31) buyrulmuştur.

Bir ayette de:

- “And olsun size kendinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız O' na çok ağır gelir. O size çok düşkün, mü' minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.” (Tevbe: 128) buyrulur.

Bir ayette de peygamberden başkasını sevenin kıyamet gününde: “Yazık bana keşke falancayı dost edinmeseydim” (Furkan: 28) diyerek ellerini ısırıp pişman olacağı haber verilmiştir.

Sahabe, kendilerini çok seven peygamberlerini sevmeye adeta yarışmışlardır. Bu konuda birkaç örnek şöyledir:

- Mus'ab (ra) savaşta Allah Rasulünü korumak için kendini önüne atmış, kılıç darbeleriyle doğranan yarım kolları ile kendini siper etmiştir.

- Musa peygambere dendiği gibi “Git sen savaş!” dememişlerdir.

- Hicrette mal, mülk, eş, evlat kaygısına düşülmemiş peygamber (as) ın peşine düşülmüştür.

- Sık sık Ashap: “Anam babam sana feda olsun ya Rasûlellah!” diyerek sevgisini izhar etmiştir.

- Uhud' da babası, kardeşi şehit düşen kadın, peygamberini merak ediyor, önüne gelene: “Allah Resulü nasıl?” diye soruyordu. İyi olduğunu öğrenince de yüzü gülüyordu.

- Hicret sırasında Hz. Ebu Bekir (ra) Allah Rasulü zarar görmesin diye ayağını yılan deliğine kapatıyor, yılan sokunca da Allah Rasulü uyanmasın diye ses çıkarmıyor, dişlerini sıkıyordu.

- Minber yapılıp, peygamber (as) hutbeyi dayandığı kütükte değil de minberde okuyunca, kütük ağlamıştı.

- Allah' ın dinini yaymak için Çin' e giden sahabe, Allah Rasulünü çok özleyince, görüp gelivereyim diye geri dönmüş fakat Allah Rasulü vefat ettiği için gersingeri gitmişti.

Peygamber (as) ın vefatı sırasında Hz. Ömer' in aklı başından gitmişti. Hz. Osman şaşırmıştı. Hz. Ali' nin dili tutulmuştu. Sahabe ne yapacağını şaşırmıştı, herkes ağlıyordu.

Sahabe O' na sırılsıklam aşıktı. Çünkü O' nun şefaati kendisini sevenleredir, diyorlardı.

İslâm' ı öğretmeleri için muallim heyeti isteyen Hüzeyl kabilesi, gönderilen 6 kişilik muallim kafilesini hunharca katletti. İçlerinden Zeyd İbn'ud-Desinne' yi satmak için esir olarak götürmüşlerdi. Babasını öldürdüğüne karşılık olarak öldürmek için onu Sayfân İbn-i Ümeyye satın aldı. Öldürmek üzere karşısına diktiği zaman Ebû Süfyan alaylı bir tavırla sordu:

- “Sana Allah' ın adını vererek söylüyorum Ya Zeyd, söyle, şimdi senin yerine Muhammed' in elimizde olup O' nun boynunun vurulmasını ve sende ailenin yanına dönmeyi istemez miydin?”

Zeyd ona şöyle cevap verdi:

- “Vallahi ben ailemin yanındayken Muhammed Aleyhisselâtu Vesselâm' ın ayağına bir diken batmasına bile razı olamam!” dedi.

Ebû Süfyan, beyninden vurulmuşçasına haykırdı:

- “Muhammed' in ashabının Muhammed' i sevdikleri kadar arkadaşları tarafından sevilen bir kimse görmedim.”

∞ ∞ ∞

Bu ne güzel bir müjdedir. Peygamberin arkadaşlarından Sevban, peygamberimizi çok severdi. O' ndan bir şey duysa en iyi şekilde yapmaya çalışırdı. Birkaç gün peygamberi göremediği için üzgündü. Peygamberimiz ona:

- Hasta mısın? diye sormuş, o da:

- Hayır hasta değilim, seni birkaç gün göremediğim için bu hale geldim. Ya ahirette senin makamın ayrı, benim yerim ayrı, orada da ayrılığa nasıl dayanırım? İşte beni üzen bu, deyiverdi.

Bunun üzerine peygamberimiz:

- Ya Sevban, üzülme, kişi sevdiğiyle beraberdir. Buyurunca Sevban' la beraber oradakilerde sevindiler.

∞ ∞ ∞

Hiz. Aişe (ra) şöyle anlatır:

“Ey Allah' ın Elçisi, ben seni canımdan çok seviyorum. Seni oğlumdan da fazla seviyorum. Bazen evde otururken aklıma sen geliyorsun. O zaman ev bana dar geliyor. Hemen kalkıp yanına gelerek mübarek yüzüne bakmakla ferahlıyorum. Seni görmesem canım çıkacakmış gibi oluyor. Fakat beni bir şey düşündürüyor. Yarın ikimizde öleceğiz. Sen cennete girince diğer peygamberlerle beraber olacaksın. Ben ise daha aşağı merteye de olacağım için seni bir daha görememekten korkuyorum.” dedi. Hz. peygamber ona herhangi bir cevap vermedi. Adam ayrılıp gitti. Daha sonra Nisâ sûresindeki:

“Kim Allah' a ve Rasûlüne itaat ederse, işte onlar Allah' ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, Sıddıklar, şehitler ve Salihlerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaşlardır!” (Nisâ: 69) mealindeki âyet nâzil oldu. Bunun üzerine Resûlüllah (sav) o adamı çağırdı ve kendisine bu âyeti okudu.

∞ ∞ ∞

Bir gün bir adam gelmiş:

- Kıyamet ne zaman Ey Allah' ın elçisi? diye sormuş. Allah Rasûlü:

- Sen kıyamet için ne hazırladın? demiş, adam:

- Çok şeyim yok ama Allah' ı ve Rasûlü' nü çok seviyorum cevabını vermişti. Bunun üzerine Allah Rasûlü:

- “Kişi sevdiği ile beraberdir” demiştir. (Buhari, Edep:96)

∞ ∞ ∞

Ahmet Yesevi, 63 yaşından sonra mezar gibi bir çukur kazdırıp geri kalan ömrünü o çukurda geçirmiş ve: “Allah Rasûlü' nün yaşamadığı ömrü yaşayamam” demiştir.

Gazneli Mahmud' un yardımcısının oğlunun adı, Muhammed imiş. Onu her defasında “Muhammed” diye çağırılmış. Bir gün babasının oğlu “falanın oğlu” diye çağırılmış. Bunun sebebi sorulunca da şöyle açıklamış:

“Ben ona “Muhammed” derken hep abdestli olmaya dikkat ettim. Babasının adı ile çağırdığımda abdestim yoktu.”

∞ ∞ ∞

İnsanlık gül Muhammed' e aşiktir. Gül sevgisi, gül adının çokluğu bundandır.

Gül, goncagül, yazgülü, gülendam, gülşah, birgül, gülbeyaz, güldane, güldalı, gülcemal, nurgül, gülnur, gülnihal, şengül, ayşegül, gülpembe...

Anadolumuzu adeta bir gül bahçesine çeviren bu isimler, edebiyat tarihçisi Nihat Sami Banarlı hocanın dikkatini çeker. Adı Güldalı olan bir kadına sorar:

- Sizin oralarda gül bahçeleri çok olmalı. Evlerinizin bahçelerinde çok mu çiçek yetiştiriyorsunuz?

- Hayır efendi, bizim oralarda çiçek bahçesi ne gezer. Biz toprağı “tarla” diye kullanırız.

- Peki, gül’ e hasret duyduğunuz için mi kızlarınıza böyle güzel adlar koyuyorsunuz?
Cevap:

- “Hayır bey, bizim hasret duyduğumuz başkadır. Gül, sevgili Peygamberimizin remzidir.” olur.

Allah Rasûlü gülü severdi, gül kokusunu severdi. O, gül Muhammed idi.

Biz müslümanlar olarak O’ nu çok severiz. Sakalını kırk bohçaya sararız, kabrini ziyaret ederiz. O’ nun adını duyunca veya adını anınca elimizi kalbimize götürür, derlenir, toplanır, salevat getiririz, selam göndeririz.

Birçok konuda bazı şeyleri tekrar tekrar dinlemeyiz ama peygamber efendimizle ilgili kıssaları, ilâhileri aşkla bıkmadan usanmadan dinleriz. Hep hadislerini okuruz ezberleriz; kırk hadis, yüzbir hadis, binbir hadis toplarız. Hep O’ nun şefaatinin umarız.

O’ nu çok severiz. Hatta yakınlarımızdan çok severiz. Sevmenin ölçüsünü Allah Rasûlü şöyle koymuştur:

- “Sizden biri beni anasından babasından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe gerçek mü’min olamaz.” (Buhari, İman:8)

Bize her iyiliğı, her güzelliğı O öğretmiştir. O’ nu bu bakımdan çok severiz. Sevdiğini de severiz. Sevmediğini de sevmeyiz.

“Ben peygamberi seviyorum” demek yeterli değildir. O’ nu sevmenin işareti olarak; O’ na uymak, emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmak gerekir. Her konu da sünnetine uymak gerekir. Sünnetlerini yerine getirmek, seve seve, doya doya yaşamak gerekir. O’ nun sevmediğı şeylerden de uzak durmak gerekir.

Bir hadislerinde şöyle buyurur:

- “Bana ancak mü’min muhabbet eder. Bana ancak münafık olan kimse buğz eder.” (Seçme Hadisler: 106/58)

Peygamber (as) a uymayanlarda zarar görmüştür. Peygamberimizde bir Cuma hutbesinde özet olarak şöyle demiştir:

“Allah’ a ve Rasûlü’ ne itaat eden, muhakkak doğru yolu bulmuştur. Allah’ a ve Rasûlü’ ne muhalefet eden de azgınlık ve taşkınlığa uğramış, sapıklıktan sapıklığa düşmüştür.”

Allah’ ın elçisi bir gün arkadaşlarına:

- “İstemeyenler hariç bütün ümmetim cennete girer” der. Oradakiler:

- Ey Allah’ ın elçisi kim istemez? derler.

- Bana itaat eden cennete girer, itaat etmeyen ise cenneti istememiş demektir, buyururlar.

Peygamberimize uymayanlarda sıkıntıya düşmekten, felakete uğramaktan kendilerini kurtaramamışlardır. Adı mescid kuşuna çıkan Salebe’ nin Peygamberin emrine muhalefetten sonra uğradığı ceza ve acıklı sonu, ibret alınacak bir olaydır.

Daha sonra Peygamber “Ne olursa olsun benden bir haber gelmedikçe yerlerinizden ayrılmayın” diyerek yerleştirdiği okçular, müslümanlardan kaçışan düşmandan kalan ganimetleri topladığını görünce, dünyalık sevdasına düşüp ganimet toplamak için yerlerini terk ettiler. Düşman, okçuların yerlerinden ayrıldığını görünce, dönüp saldırıya geçti. İbn-i Cübeyr on kişi ile orada kalmış, şehit olmuşlardı. Müslümanlar önden ve arkadan saldırıya uğradı. Peygamberin ölüm haberi yayıldı. Müslümanlar şaşkına döndü. Bu bir ceza idi.

Peygamber (as) ın süt annesi, Sevbiye Hatun’ dur. Bu hatun, Rasûlullah’ ın düşmanı Ebû Leheb’ in cariyesi idi.

Sevbiye Hatun, Ebû Leheb’ e yeğenin doğum müjdesini haber verince, Ebû Leheb, sırf kavmi asabiyetten dolayı bu câriyeyi âzâd etti. Bu ırkî asabiyetten meydana gelen sevinç bile, Ebû Leheb’ in Pazartesi geceleri azabını hafifletmeye yetti.

Ebû Leheb’ i ölümünden sonra bir gece rüyada gördüler ve sordular:

- Ya Ebû Leheb, halin nasıl?

- Cehennemdeyim; azab içindeyim!.. Ancak Pazartesi geceleri azâbım hafifletiliyor. O gecelerde parmaklarımın arasını emiyorum. Oralardan su çıkıyor, suyu içiyor serinliyorum. Çünkü Pazartesi Sevbiye koşup bana “O sabah Allah Rasûlü’ nün doğduğunu müjdelemişti; bende onu azâd etmişim. Bunun karşılığında Allah, Pazartesi geceleri bana, azâbımı hafifletmek gibi bir ihsanda bulunuyor.” der.

Peygamber sevgisine zarar veren bazı söz ve davranışlara dikkat etmek gerekir. “O’ da bir peygamberdi” diyenler oluyor. Evet O’ da bir peygamberdi, ama peygamberler peygamberi idi. İnsanların ve peygamberlerin peygamberi idi.

“O’ da bir insandı” diyenler oluyor. Evet O’ da bir insandı, ama insanların en üstünü, en şerefli idi.

“Muhammed kadar İsa’ ya da saygı duyarım” diyen, misyoner mantığı ile konuşanlar oluyor.

Bazıları, Peygamber (as) ın hadisleri ile, evliliği ile alay etmeye kalkıyor. “Kadınları çok seviyormuş” gibi alaycı ifadeler kullanıyor. “Peygamber sağ elle ye demiş” deyip gülerken sol elle yiyor. “Peygamber inananları ahirette kurtaracakmış bizi de kurtarsın” diyenler oluyor. Evet peygamber (as) şefaah edecek ama kendisiyle alay edenlere değil.

Peygambere düşmanlık gösterenler Allah’ ın da düşmanıdır. Sünnetsizlere ve peygamber (as) ın sünnetini hafife alanlara itibar edilmemelidir. Eğer peygamber düşmanları dinlenecek olursa, sapıklıklar insanın nefesine hoş gelmeye başlar.

Allah Kur’an’ da şöyle buyurur:

- “Ey inananlar! Allah’ a ve peygambere karşı hainlik etmeyin.” (Enfal: 27)

- “Allah’ a ve peygambere başkaldıranlar şüphesiz apaçık sapmış olurlar.” (Ahzab: 36)

bugüne kadar peygamber düşmanları hep ufalmıştır.

Hız. Peygamberin şöyle bir müjdesi var: “Rab olarak Allah’ ı, din olarak İslâm’ ı, Peygamber olarak Muhammed’ i seçip beğendim, diyen kimse, Cennet’ i hak etmiştir.” (Nese-i Cihad: 18)

En büyük rütbe, Allah’ a kul, Muhammed Aleyhisselâm’ a ümmet olmaktır.

Veda Hutbesi’ nde Peygamberimiz: “Size iki şey bırakıyorum. Onlara sıkıca sarılırsanız, yolunuzu şaşırırmazsınız; sapıklığa düşmezsiniz. Onlar, Allah’ ın kitabı Kur’an ve benim sünnetimdir.” demiştir.

Ya Rabbi! Bizi peygamberimizin sünnetinden ayırma ve bizi onun şefaahından mahrum etme. AMİN.

B. MUHAMMED (AS) A SALEVAT GETİRMEK

Peygamber (as) üzerine salevat getirmemizi Cenab-ı Allah emretmiştir. Şöyle buyurur:

- “Allah ve melekleri peygambere çok salevat getirirler. Ey müslümanlar! Siz de O’ na salevat getirin ve tam bir teslimiyetle selâm verin.” (Ahzab: 56)

Bu emre göre müslüman ne diyecek, nasıl salevat getirecektir? Her müslüman: “Allahümme Salli ala Muhammed” “Sallallahü aleyhi vesellem” diyecektir.

“Esselatü vesselamü aleyke ya Rasulellah” demek de Allah Rasûlüne selâm göndermektir.

Salevat getirmemizi peygamber (as) da istemiştir. Şöyle buyurur:

- “Şefaatime hak kazananlar benim üzerime en çok salevat getirenlerdir.” (Riyaz’üs-Salihîn: 1427)

- “Kıyamet günü müslümanların bana en yakın olanları benim üzerime en çok salevat getirenlerdir.” (Tirmizi, Vitir: 21)

- “Üzerime salâvat getirin, o bana ulaşır.” (Ebu Davut, Salat: 201)

- “Bana Cuma günleri bolca salâvat getirin.” (İbn-i Mace: 80)

- “Kim bana salâvat getirirse, Allah ona on misli mağrifet ile karşılık verir.” (Müslim, Salat: 70)

- “Kıyamet gününde insanların bana en yakını bana en çok salâvat getirenidir.” (Müslim Vitir: 20) buyurmuşlardır.

Salâvat getirmek, Hz. Peygamberi sevmenin işareti, O’ na yakın olmanın alâmetidir. O’ nun sizi ne kadar sevmesini ve şefaet etmesini istiyorsanız o kadar çok O’ na salâvat getiriniz.

İslâm Evliyâları salâvatla meşgul olmuşlar, bize de Peygamber üzerine salâvat getirmemizi tavsiye etmişlerdir.

Musa Peygamber zamanında kötü hayat yaşayan biri ölür. Cesedini çöplüğe atıverirler. Cenab-ı Allah Musa’ ya şöyle vahyeder: “Falan kulumun cenaze namazını kıl, defnet” Musa “Ya Rabbi o ne yaptı ki, senin rızanı kazandı?” diye sorar. Cenab-ı Allah:

- “O, Tevrat’ ı okurken Habibimin ismini gördü, O’ na salâvat getirdi. Gözleri yaşardı. O’ na kavuşup inanmayı arzuladı.” buyurur.

Peygamber (as) a salâvat getirmenin faydaları şunlardır:

- Salâvat getiren, Allah’ ın emrini yerine getirdiği için O’ nun rahmetine mazhar olur.

- Salâvat getiren, peygamber (as) a yakın olur. O’ nun şefaatinin hak eder.

- Salâvat getirmek, dua ve ibadetlerin kabulüne sebep olur. Sıkıntı ve stresin gitmesine sebep olur. İnsanı rahatlatır.

Salâvat getirmemek, Allah Rasûlü’ ne selâm göndermemek insanı peygamber (as) dan uzaklaştırır. Bu konuda peygamber (as) şöyle demiştir:

- “Cimri o kimsedir ki, yanında ben anıldığında saletü selam getirmez.” (Ramuz el-Ehadis: 194/7)

- “Yanında adım anıldığı halde üzerime salâvat getirmeyenin burnu sürtülsün.” (Riyaz’üs-Salihîn: 1429)

Bir hadislerinde de kulak çınlaması anında peygamber (as) şöyle dememizi istemiştir:

- “Sizden birinizin kulağı çınladığı zaman beni ansın, üzerime salâvat getirsin ve şöyle desin: “Beni ananı Allah’ ta hayırla ansın.””

Demek ki, kulağı çınlayan kimse, önce salâvat getirecek sonra da: “Beni ananı Allah’ ta hayırla ansın.” diyecektir.

C. MUHAMMED (AS) IN ÜMMETİNE DÜŞKÜNLÜĞÜ

Ümmeti, Muhammed (as) a düşküdü de O, ümmetine düşkün değil miydi? Çok şefkatli ve çok merhametli idi. Yeryüzünde böyle bir can dostu görülmemiştir.

Muhammed (as) ın ümmetine düşkünlüğünü Cenab-ı Allah Kur’an’ da şöyle bildirmiştir:

- “And olsun size öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız O’ na çok ağır gelir. O, size çok düşkün, mü’minlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir.” (Tevbe: 128)

Kıyamet gününde bile diğer peygamberler “Nefsî, nefsi” deyip kaçarken, Muhammed (as): “Ümmetî, ümmetî” diyerek müslümanları dileyecek, onlara şefaet edecektir.

Ümmetine olan düşkünlüğünü kendisi de şöyle ifade etmiştir:

- “Ben ve siz aynen şuna benzeriz: Ateş yakan ve ateşine pervane ve çekirgeler düşmeye başlayınca onları kurtarmaya çalışan kimse gibi ben sizi ateşe düşmekten korumak için ellerinizden tutuyorum. Halbuki siz benim elimden kurtulmaya çalışıyorsunuz.” (Riyan’üs-Salihın: 163)

Hayatta iken Muhammed (as) hep ümmetinden biri olarak onların arasında yaşamamıştır. Onlar üzülünce üzölmüş, onlar sevinince sevinmiştir. Savaşta en önde savaşmıştır.

Ashabı şöyle diyor:

- “Müslümanların zayıflarına gider, onları yoklar, hastalarını ziyaret eder, onların cenazelerinde hazır bulunurlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 548/11)

- “Müslümanlardan birini üç gün görmezse, onu sorar, şayet seyahate çıkmışsa onun için dua ederdi. Hasta ise ziyaret ederdi.” (Age: 538/5)

Peygamber efendimiz, ümmetinin dünya saadetleri için çırpındığı kadar, ahiret saadetleri için de çırpınmıştır. Karşılaştığı insanları hep Allah yoluna davet etmiş: “Müslüman ol kurtul!” demiştir.

D. MUHAMMED (AS) A DÜŞMANLIK

Peygamber efendimiz insanlığa rahmet ve kurtarıcı olarak gönderildiği halde bazıları O' na inanmamış ve karşı çıkmışlardı. Bunların düşmanlığı beğenmedikleri için değil, işlerine gelmediği noktasında idi. Zevkleri kaçmıştı, düzenleri bozulmuştu. Menfaatlerine dokunuyordu.

Bunun için şiddet kullandılar, kaba davrandılar, akla hayale gelmeyecek şekilde zulmettiler. Bu durum, birçok insanın müslüman olmasına neden oldu. Şimdi de İslâm' a ve peygamber (as) a yönelik söz ve davranışlar geri tepiyor. Mesela batıda fanatik kesimin saldırılarına kızan birçok aydın ve akli başında insan, müslüman oluyor.

Çizilen karikatürler, domuzun üzerine “Muhammed” yazılması gibi hareket ve hakaretler her gün birçok ülkede müslüman olanların sayısını arttırıyor.

Salman Rüştü ve Tesilime Nesrin gibi İslam düşmanlarının ifadeleri ve iftiraları, İslam' ı inceleyenlerin sayısını arttırmıştır.

Daha önce aforoz edilen Volter' in İslâm peygamberini hakaret içeren piyes yazdıktan sonra “Evladım Volter” diye kapılarını açan kilisenin tahriki de artık bir işe yaramıyor. Kilisenin yalan ve yanlışlıklarını gören halk kiliseden uzaklaşıyor.

Peygamber (as): “Benim hakkımda yalan söyleyen, benim üzerimden yalan uyduran cehenneme girer.” (Buhari, İlim: 38)

“Bile bile bana yalan isnat eden cehennemdeki yerini hazırlasın.” (Ebu Davut, İlim: 4) buyurarak yalancı ve iftiracıların sıkıntıya düşeceklerini haber vermiştir.

Ne maksatla olursa olsun peygamber (as) a dil uzatmak, iftira etmek, ayıplamak, hafife almak, alay etmek ve söylediğini, yaptığını beğenmemek, saygısızlıktır, düşmanlıktır.

Bu düşmanlığın cezası ağırdır. Akaid kitaplarında peygamberlerle ilgili küfre götüren haller şöyle sıralanmıştır:

Peygamber (as) a düşmanlık, Cenab-ı Allah' a kadar uzanır. Çünkü peygamberi seven, nasıl Allah' ı sevmiş oluyorsa, buğz eden de Allah' a buğz etmiş olur.

Peygamber (as) a düşmanlık eden Ebu Leheb için Allah Tebbet sûresinde: “Ebu Leheb’ in iki eli kurusun. Kurudu da malı ve kazandıkları ona fayda vermedi. O, alevli bir ateşte yanacaktır...” buyurmuştur.

Tevbe sûresinde de “Peygamberi incitenler ve eziyet edenler için mutlaka elem verici bir azap vardır.” buyurmuştur. (Tevbe: 61)

Küfre götüren halleri özetlersek;

- Kur'an' da adları geçen peygamberler hakkında şüpheyeye düşmek inkâr etmek.
- Muhammed (as) ın son peygamber olduğunu kabul etmemek, inanmamak.
- Peygamberlik, Nebilik ve Rasullük iddiasında bulunmak ve bu iddia da bulunana inanmak.
- Peygamberimizin bir sünnetini, bir hadisini hafife alıp alay etmek.
- Peygambere yakışmayan bir şey isnat etmek veya iftira da bulunmak.
- Peygambere edebe uymayan bir söz söylemek.
- Peygambere sövmek, dil uzatmak, küçük düşürücü söz söylemek, hakkında fıkra uydurmak.
- Ben peygamber falan tanımam. Muhammed (as) Arapların peygamberidir demek.
- Peygambere uymak şirktir demek.

∞ ∞ ∞

Özellikle şunu belirtmek yerinde olur; peygamber (as) Cenab-ı Allah' ın bizim için rahmet olarak gönderdiği, örnek, önder ve rehber kıldığı kimsedir. Bunun için çok dikkatli olmalıyız. O' na uyarsak ancak kurtulacağımızı bilmeliyiz. Kıyamette de ancak O' nun şefaati ile kurtulacağımızı unutmamalıyız.

Allah şefaatinde ayırmasın.

MUHAMMED MUSTAFA' YA

Binlerce selam olsun

Muhammed Mustafâ' ya.

Ey gönül, sevgiler sun,

Muhammed Mustafâ' ya!..

Bülbüller salât okur,

Yer, gök, kâinat okur,

Nice âşık Na't okur,

Muhammed Mustafâ' ya!..

Aşk ne güzel, ne hoştu,

Âlemde her şey coştı,

Kuşlar, ceylanlar koştı,

Muhammed Mustafâ' ya!..

Yerde gökte var âşık,

Bilâl ve Ammar âşık,

Dost âşıktır, Yâr âşık,

Muhammed Mustafâ' ya!..

Âlem sanki tek ümmet,

Gül ümmet, çiçek ümmet,

Sen ol bir ipek ümmet,

Muhammed Mustafâ' ya!..

Söz var ki kardan aktır,
İnci dolu ırmaktır,
Kur'an bir Zikr-i Hak' tır,
Muhammed Mustafa' ya!..

Nice can feda oldu,
Şahler bir gedâ oldu,
Hira' da nidâ oldu,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Allah için tâbi ol,
Aşkta bir sahâbi ol,
Gel ey gönül, Nâbi ol,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Hâk âşıklar var eder,
Sevenleri yâr eder,
Kütük bile zâr eder,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Sîne âşık, göz âşık,
Şiir âşık, söz âşık,
Her yürek, her öz âşık,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Ne sim, ne de zer gerek,
Hazma gibi er gerek,
Ey ümmet sefer gerek,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Yüreklerden gam gider,

Âşık şaşmaz tam gider,

Her nefes selâm gider,

Muhammed Mustafa' ya!..

Murâda ermek için,

Yarıшта insan ve cin,

Kanat gerdi güvercin,

Muhammed Mustafa' ya!..

Dağdan taştan al hisse,

Hep eksik ne dedimse,

Denk olmaz hiç kimse,

Muhammed Mustafa' ya!..

Gece – gündüz, bahar – yaz,

Bülbüller etmede naz,

Gözler bakmaya doymaz,

Muhammed Mustafa' ya!..

Elif verdi, lâm verdi,

Hak güzel kelâm verdi,

Taş, ağaç selam verdi,

Muhammed Mustafa' ya!..

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞEMÂL-İ ŞERİF

CAN MUHAMMED

Muhammed anadan doğdu,

Melekler tebriğe geldi,

Gönüller şaduman oldu,

Can Muhammed nurdan Ahmet.

Gördüm göbeği kesilmiş,

Sünnet olmuş tuz ekilmiş,

Nurdan kundağa sarılmış,

Can Muhammed nurdan Ahmet.

Hakkın nikabı yüzünde,

Kudret sürmesi gözünde,

Gördüm melekler dizinde,

Can Muhammed nurdan Ahmet.

Dileriz Hak' tan inayet,

Umarız senden şefaet,

Son nefeste hem saadet,

Can Muhammed nurdan Ahmet.

Kırk yaşına girdi Ahmet,

Peygamber oldu Muhammed,

Hem donandı sekiz cennet,

Can Muhammed nurdan Ahmet.

Abdumuttalip dedesi,

Oğlu Abdullah babası,

Amine Hatun annesi,

Can Muhammed nurdan Ahmet.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞEMÂL-İ ŞERİF

MUHAMMED (AS) IN ŞEMÂLİ

Şemâl, peygamber (as) ın dış görünüşü, güzelliği, huyu, hareketleri, hareket şekli ve tavrı demektir.

Rasûlullah (sav), ne uzun ne de kısa boylu idi. Vücut yapısı son derece güzel ve dengeli idi.

Göğsü geniş, iki omuz arası geniş, kürek kemiklerinin arasında peygamberlik mührü vardı.

Beyaz, nur tenli, siyah gözlü, gür saçlı, kirpikleri uzun ve siyahtı. Sakalı, kaşları gür ve siyahtı.

Koku sürünsün sürünmesin teni güzel kokulardan daha güzel kokardı.

Elleri ipekten daha yumuşaktı.

Dişleri inci gibi idi. Gözleri iri ve siyahtı. Yüzü geceleyin ayın ondördü gibi parlardı.

Allah Rasûlü' nün her şeyi başka bir güzeldi.

Gayet mütevazi idi. O' nu gören hayran kalır ve ona aşık olurdu. O, herkese en güzel şekilde davranırdı. Herkesi hoş tutardı, ikram etmeyi çok severdi.

Sözünde, vâdinde sadıktı. Sûreti kadar ahlâkı da güzeldi.

Daha çok düşünceli olur, lüzumsuz konuşmazdı. Konuşunca da tane tane konuşurdu, böylece herkesde O' nu anlardı.

Ancak bir haksızlık karşısında öfkelenirdi. Hak yerini bulmadan sakinleşmezdi. Asla kendisi için öfkelenmezdi. Kimseyle münakaşa etmezdi. Her hareketi güzeldi. Kimse O' ndan incinmezdi.

∞ ∞ ∞

Ahmet Cevdet Paşa Peygamber (as) ı şöyle tasvir etmiştir:

- “Allah Rasûlü, yaratılışça ve ahlakça insanların en mükemmeli idi. Bütün güzel yüzlerden daha güzeldi.

İsmi güzeldi, organları dengeli idi. Gümüş parlaklığındaki cildi ise ipekten yumuşaktı.

Kirpikleri uzun, gözleri siyah, iki kaşının arası açık, yüzü nurlu, dişleri inci gibi idi. Saçları siyahtı, tam düzde değil, kıvrırcıkda değildi. Sakalı sığı, bir tutamdan fazlasını keserdi. Saçları hiçbir zaman kulak memelerini geçmezdi.

Koku sürünse de sürünmese de vücudu en güzel kokulardan daha güzel kokardı.

Sünnetli ve göbeği kesik olarak doğmuştu.

Yürürken ne çok dik durur, ne de öne eğilirdi. O' nunla yürüyenler O' na yetişemezdi.

O, tatlı sözlü idi. Kimseye kötü söz söylemezdi. Kimsenin sözünü kesmez, mütevazi idi. Boş söz söylemezdi. Gülmesi tebessümdü.

Yanıdakilere çok iyi davranırdı. Ne yerse onlara da yedirir, ne giyerse onlara da giydirirdi.

Çok zeki idi.

Yemesinde giyiminde israf etmezdi. Hiçbir zaman karnı doyuncaya kadar yemezdi.

Dünya ve dünya malına iltifat etmezdi.

Lüksü sevmezdi.

İkram ve sadakası boldu..."

∞ ∞ ∞

Sahabenin dilinden peygamber (as):

- "Allah Rasûlü, insanların en güzel ve hoş canlısı idi." (Ramuz el-Ehadis: 545/4)

∞ ∞ ∞

- "Allah Rasûlü, yürürken kibirli bir eda ile, göğsünü kabartarak ve sallanarak yürümezdi.

O, karanlıkta bir yere gelse karanlığın rengi değişirdi." (Hz. Ali (ra))

∞ ∞ ∞

- "Allah Rasûlü, yüz güzelliği bakımından insanların en güzeli ve ahlak yönünden de insanların en ahlaklısı idi. Boyu fazla uzunda değil, kısada değildi." (Berara Müslim; Fezail: 91)

∞ ∞ ∞

- "Rasûlüllah yolda yürürken sağa sola bakmazdı." (Ramuz el-Ehadis: 540/13)

∞ ∞ ∞

- “Rasûlullah yürüdüğü zaman vakarlı, fakat hızlı giderdi. Yanındakiler O’ na yetişemezdi.” (Age: 541/1)

∞ ∞ ∞

Hz. Ali (ra):

- “Efendimiz (sav) beyaz ve pembe karışık renkte idi. Gözleri siyah, kirpikleri sık ve uzundu.” (Age: 519/3)

∞ ∞ ∞

Enes (ra):

- “Efendimiz ahlakça insanların en güzeli insanların en cömerti idi.” (Age: 519/7)

∞ ∞ ∞

Ebu Said (ra):

- “Haya bakımından evinde örtüsü içinde bakire bir kızdan daha çok haya sahibi idi.” (Age: 519/11)

∞ ∞ ∞

- “Allah Rasûlü’ nün ön dişleri seyrekti. Konuşurken dişleri arasından nur çıkıyor gibi gözükürdü.” (Age: 519/13)

∞ ∞ ∞

- “Allah Rasûlü, konuşurken tane tane konuşurdu. Acele etmezdi. Her dinleyen O’ nu anlardı.

İbadetinde devamlılık gösterirdi.

Sütü, bal şerbetini çok severdi.” (Age: 521/16-17)

∞ ∞ ∞

Ebu Hureyra (ra):

- “Allah Rasûlü’ nün, bilekleri geniş, omuzları arası açık, kirpikleri sık ve uzundu.” (Age: 520/2)

∞ ∞ ∞

Ebu Hale (ra):

- “Peygamber efendimiz iri yapılı, azametli idi. Yüzü ayın ondördü gibi parlardı. Alını geniş, kaşları ince ve gürdü. Bilekleri uzun, avucu geniş, el ve ayak parmakları etli ve uzundu. Yürürken öne meyilli olarak yürürdü.” (Age: 520/8)

∞

∞

∞

Bazı şeyler ne kadar çok yazılırsa yazılsın, ne kadar çok anlatılırsa anlatılsın, O’ nu tam anlatmak mümkün değildir. İşte Allah Rasûlü de böyledir. O’ nu kimse tam olarak ifade edip anlatamamıştır.

ADI GÜZEL KENDİ GÜZEL

MUHAMMED

Canım kurban olsun senin yoluna,
Adı güzel kendi güzel Muhammed.
Şefaate eyle bu hemter kuluna,
Adı güzel kendi güzel Muhammed.

Mü'min olanların çoktur cefası,
Ahirette olur zevk'ü sefası.
Onsekizbin âlemin Mustafa' sı,
Adı güzel kendi güzel Muhammed.

Yedi gökleri seyran eyleyen,
Kürsinin üstünde cevlan eyleyen.
Miraçta ümmetini dileyen,
Adı güzel kendi güzel Muhammed.

Aşık Yunus neder dünyayı sensiz,
Sen hak peygambersin şeksiz gümansız.
Sana uymayanlar gider imansız,
Adı güzel kendi güzel Muhammed.

BEŞİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN GÜNLÜK HAYATINDAKİ SÜNNETLER

- A. AHLAKINDAKİ SÜNNETLER
- B. AİLE HAYATINDAKİ SÜNNETLER
- C. KONUŞMA TARZINDAKİ SÜNNETLER
- D. GÜLÜP ŞAKALAŞMALARINDAKİ SÜNNETLER
- E. AF VE HOŞGÖRÜSÜNDEKİ SÜNNETLER
- F. GİYİM – KUŞAMINDAKİ SÜNNETLER
- G. YİYİP İÇMELERİNDEKİ SÜNNETLER
- H. YATIP – KALKMALARINDAKİ SÜNNETLER
- İ. TEBLİĞ VE HATALARI DÜZELTMELERİNDEKİ SÜNNETLER

YA RASÛLALLAH

Gül yüzünü rüyamızda

Görelim ya Rasûlallah!

Gül bahçene dünyamızda

Girelim ya Rasûlallah!

Sensin gönüller sultanı,

Getirdin yüce Kur'an-ı,

Uğruna tendeki canı,

Verelim ya Rasûlallah!

Aşkınla yaşarır gözler,

Hasretinle yanar özler,

Mübarek ravzana yüzler,

Sürelim ya Rasûlallah!

Veda edip masivaya,

Yalvarıp yüce Mevla'ya,

Şefaati Mustafa'ya,

Erelim ya Rasûlallah!

BEŞİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN GÜNLÜK

HAYATINDAKİ SÜNNETLER

A. MUHAMMED (AS) IN AHLAKINDAKİ SÜNNETLER

Peygamber (as) in günlük hayatta hareket tarzı kısaca şöyle idi:

Allah Rasûlü daima hayalî ve edepli davranırdı.

Bir yere varınca kimsenin kalkmasını istemez, neresi boşsa oraya otururdu.

Ayak ayak üstüne atıp gururla oturmayı sevmezdi.

Yürürken kibirli ve sallanarak yürümezdi. Allah O' na "Böbürlenerek yürüme!" diye emretmişti.

Az yer, az uyur ve yerinde, yeterince konuşurdu.

Gönlü zengindi, affetmeyi severdi. Kimseyi incitmez ve kimsenin hatasını yüzüne vurmazdı.

Pasiflikten korkaklıktan nefret ederdi.

∞ ∞ ∞

Hiz. Aişe' ye peygamber (as) in ahlakını sordular, şöyle cevap verdi:

- "Saiz Kur'an okumuyor musunuz? O' nun ahlakı Kur'an' dan ibaretti."

Kur'an' da O' nun ahlakından şöyle bahsedilmiştir:

- "Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin." (Kalem:4)

- "And olsun O, çok şefkatli ve merhametlidir." (Tevbe: 128)

- "And olsun O, sizin için güzel bir örnektir." (Ahzab: 21)

- "Onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba ve katı yürekli olsaydın. Hiç şüphesiz etrafından dağılıp giderlerdi." (Al-i İmran: 159)

Görülüyor ki O' nun ahlakını Cenab-ı Allah övmüştür.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü şöyle dua etmiştir:

- “Allah’ ım! Yaratılışımı güzel yaptığın gibi ahlakımı da güzelleştir.” (Seçme Hadisler: 10/3)

Bir hadislerinde de:

- “Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.” buyurmuştur. (Age: 10/2)

Allah Rasûlü genç yaşta zulme, zalime ve ahlaksızlığa karşı Hılf’ul-Fudul cemiyetine üye olmuştur.

Muhammed (as) peygamber olmadan bile öyle bir hayat yaşamıştır ki, Muhammed’ül-Emin (Güvenilir Muhammed) lakabını almıştır. Herkes O’ na güvenmiştir.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü güzel ahlakı ve güzel ahlaklılığı övmüştür:

- “En hayırlınız ahlakça en güzel olanınızdır.” (Seçme Hadisler: 11/6)

- “Bedene kolay ve hafif gelen ibadeti size bildireyim mi? Susmak ve güzel ahlak sahibi olmaktır.” (Age: 27/31)

- “Kalbi dürüst olmadıkça kulun imanı doğru olmaz. Dili doğru olmadıkça da kalbi doğru olmaz.” (İbn-i Hanbel: 3/198) buyurmuştur.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü haya sahibiydi; hayalı ve edepli davranmamızı isterdi. Şöyle derdi:

- “Dört şey peygamberlerin sünnetindendi:

Hayalı olmak,

Koku sürünmek,

Nikah kıymak,

Misvak kullanmak.” (Ramuz el-Ehadis: 68/12)

- “Haya imandandır.” (Seçme Hadisler: 51/66)
- “Haya hayır getirir.” (Age: 67/67)
- “Hayası olmayanın imanı yoktur.” (Age: 53/69)
- “Kötülük bir yerde bulunursa, mutlaka onu çirkinleştirir; haya bir şeyde bulunursa, onu mutlaka güzelleştirir.” (Age: 55/71)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü gururlanmayı, kibirli olmayı sevmezdi. Şöyle buyururdu:

- “Çalım satarak yürüyene Allah kıyamet gününde rahmet nazarı ile bakmaz.” (Riyaz’üs-Salihîn: 618)
- “Size cehennemlik olanları haber vereyim mi? Onlar; onursuz, sağa sola yalpalayan kibirli kimselerdir.” (Seçme Hadisler: 78/6)
- “Kalbinde hardal tanesi kadar kibir bulunan kimse cennete giremez.” (Age: 79/8)
- “Kibirli ve kendinde olmayan bir şeyle övünen kimse cennete giremez.” (Age: 86/22)

Peygamber (as) kendisine “Allah’ ın kulu” denmesinden çok hoşlanır; Abdullah, Abdurrahman gibi isimleri severdi.

Peygamber (as) a bir kadın gelmişti. Heyecandan titriyordu. Peygamber (as) ona:

- “Ne diye heyecanlanıyorsun? Ben Melik değilim, Kureyşli kuru ekmek yiyen bir kadının oğluyum.” demiştir.

Bir günde peygamber (as) ın elini öpmek istemişti bir Sahabi. Peygamber (as) ın ona cevabı şu oldu:

- “Yabancılar krallarına böyle yapar. Ben kral değilim. Ancak Allah’ ın kulu ve peygamberiyim.”

Ebu Hureyra (ra) şöyle der:

- “Bir gün elindeki yükü alıp taşımak istedim. Bana vermedi ve şöyle dedi:
- “Bir şeyi sahibinin taşıması daha doğrudur.” ”

Bir yolculuk sırasında yemek hazırlanıyordu; herkes bir şeyler yaparken O da: “Bende odun toplayayım” demiş, odun toplamıştır.

∞ ∞ ∞

Haset etmeyi peygamber (as) sevmezdi. Bundan kaçınmayı öğütlerdi:

- “Hasetten kaçınınız. Çünkü ateşin odunu yakıp bitirdiği gibi, hasetde iyilikleri mahveder” buyurmuştur. (Riyaz’üs-Salihın: 1600)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah Allah’ tan başkasından korkmazdı.

Hz. Ali (ra) şöyle der: “Bedir de savaş şiddetle devam ederken biz bazen peygamberin arkasına sığınıyorduk, O hep en önde olurdu ve hepimizin en cesuru idi.”

Huzeyfe (ra) da şöyle nakleder:

- “Peygamber (as) bize: “Bana Müslüman olduğunu söyleyenlerin adlarını yazın getirin” dedi.

Hendek savaşı devam ediyordu. Bin beş yüz kişinin adını yazıp getirdim. Rasûlallah şöyle dedi:

- “Biz bin beş yüz kişi iken hiç korkar mıyız?”

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) iki yüzlü ve yalancıları asla sevmezdi.

- “İnsanların en fenası, birine ayrı, diğerine ayrı görünendir.” derdi. (Seçme Hadisler: 101/49)

Bir hadislerinde de: “Yazıklar olsun o kimseye ki, insanları güldürmek için konuşur ve yalan söyler, yazık yazık ona!” buyurmuştur. (Age: 41/52)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah kimseyi kırmaz ve incitmezlerdi.

Sahabenin ifadesine göre son günlerinde: “Kimi incitmişsem gelsin benden hakkımı alsın.” demiştir.

“Kimseyi hoşuna gitmeyen şeyle azarlamazlardı” (Ramuz el-Ehadis: 548/9)

“Kaba ve yüksek sesle konuşanlardan hoşlanmazlardı. Kişinin sesini kısmasını severdi.”
(Age: 560/12)

∞

∞

∞

Hareket tarzındaki sünnetler nelermiş?

- 1. Hayalî ve edepli davranmak.**
- 2. İnsanların kendisi için ayağa kalkmasını istememek.**
- 3. Kibirlenip gururlanmamak.**
- 4. Az yemek, az uyumak, az konuşmak, yeteri kadar konuşmak.**
- 5. Kimseyi incitmemek, hatasını yüzüne vurmamak.**
- 6. Kur'an ahlakı ile ahlaklanmak.**
- 7. Doğru dürüst yaşayıp, insanların güvenini sağlamak.**
- 8. Kendi işini kendin görmek, başkalarına yük olmamak.**
- 9. Mahlukattan değil, Allah' tan korkmak.**
- 10. İki yüzlülükten ve yalandan kaçınmak.**
- 11. Kaba, kırıcı olmamak, kimseye ad takmamak ve hoşlanmayacağı adla çağırmamak, azarlamamak.**
- 12. Kaba ve yüksek sesle konuşmamak sünnettir.**

B. MUHAMMED (AS) IN AİLE HAYATINDAKİ SÜNNETLER NELERDİR?

Peygamber (as), evlilik hayatına büyük önem vermiş ve nikâhlı yaşamayı tavsiye etmiştir. Bir hadislerinde:

- “Nikâh benim sünnetimdir. Kim benim sünnetimle amel etmezse benden değildir. Evleniniz zira ben diğer ümmetlere karşı sizin çokluğunuzla iftihar edeceğim. Kimin imkanı varsa evlensin. İmkani olmayan da oruç tutsun. Çünkü oruç koruyucudur” (İbni Mace Nikah: 1).

- “Allah’ ın haram kıldığı şeylerden korunmak için nikâhlanan kimseye, Allah’ ın yardımı hak olur.” (Ramuz el-Ehadis: 276/2)

- “Gizli nikâhtan hoşlanmazdı def ile ilân edilmesini isterdi.” (Age: 560/10)

Büyüklerimiz nikâha çok önem vermişlerdir. Hatta dul kalan yaşlı kadınlar bile Allah’ ın huzuruna dul çıkmamak için cepheye giden ve bir daha görmesi mümkün olmayan gençlerle nikâhlanırlardı.

∞ ∞ ∞

Allah’ ın Rasûlü evlenmeyi emretmekle beraber evlilik için ölçüler koymuştur. Böylece evliliğin uzun ömürlü olmasını istemiştir. Şöyle buyurur:

- “Kadın dört sebepten nikâhlanır:

- Malı,
- Soyu,
- Güzelliği,
- Dindarlığı. Sen dindar olanını seç. Böyle

yapmazsan yoksulluğa düşersin.” (Buhari, Nikah: 15)

Bir sahabi: “Hangi maldan edinelim?” diye sorunca peygamber (as):

- “Zikreden dil, şükreden kalp, dini yaşamakta yardım eden mü’mine kadın:” cevabını verir. (Seçme Hadisler: 176/69)

- “Dünya bir metâdır; en hayırlısı Saliha kadındır.” (Age: 173/64)

Bir hadislerinde de: “Dinden ahlakından emin olduğunuz biri sizden kızınızı isterse verin. Eğer bunu yapmazsanız yeryüzünde fitne ve fesat çıkar.”

Orada bulunanlar:

- Onda fakirlik varsa da mı? dediler. Peygamber (as):

- “Evet” buyurdular.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) evlenme imkanı olanın evlenmesini istemiştir: “Evlenmeye gücü yetip evlenmeyen, benim sünnetimi terk etmiştir.” buyurur. (Seçme Hadisler: 175/67)

Bir hadislerinde de şöyle buyurur:

- “Evliliğe gücü yeten evlensin. Zira evlenmek gözü haramdan korur. Zinadan muhafaza eder. Evlenmeye gücü yetmeyende oruç tutsun. Çünkü oruç, şehveti kırar.” (Age: 174/65)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) Efendimiz **düğün yemeği hazırlanmasını, davet edilmesini** ve bu davete icabet etmenin sünnet olduğunu bildirmiştir. Şöyle buyurur:

- “Bir koyunla bile olsa düğün yemeği yapın.” (Buhari Nikah: 7)

- “Yemeklerin en fenası, zenginlerin davet edilip de fakirlerin çağırılmadığı düğün yemeğidir.” (Age: 72)

∞ ∞ ∞

Kadınlarla iyi geçinilecektir. Kadınlar dövülmeyecektir, hor görülmecektir. Şöyle emreder:

- “Hiçbir inanmış erkek, hiçbir kadına buğz etmesin. Şayet onda beğenmediği bir huy varsa, beğeneceği başka bir huyu da vardır.” (Riyaz’ üs-Salihın: 275)

Bir hadislerinde de hanımları dövenleri kınamıştır. “Allah’ ın hanım kullarını dövmeyiniz. Hanımlarını dövenler hayırlı kimseler değildir.” (Age: 278) buyurmuştur.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü’ nün ifadesine göre **kadın da kocasının haklarına riayet edecektir:**

- “Kocası kendisinden razı olduğu halde ölen müslüman kadın cennete girer.” (Seçme Hadisler: 191/93)

- “Bir kimsenin bir kimseye secde etmesini emrecek olsaydım, kadının kocasına secde etmesini emrederdim.” (Rıyan’üs-Salihın: 283)

- “Kadın kocasına “Senden asla hayır görmedim” derse ameli boşa gider.” (Ramuz el-Ehadis: 57/1)

- “Mazereti olmadan kocasından kendisini boşamasını isteyen kadına cennetin kokusu haramdır.” (Seçme Hadisler: 185/84)

- “Kocası yanında iken bir kadının nafile oruç tutması helal olmaz.” (Sahih-i Buhari Terc: 1857)

- “Allah’ a ve ahirete inanan bir kadının yanında mahremi bulunmadan bir gün ve bir gecelik sefere çıkması helal olmaz.” (Rıyan’üs-Salihın: 993)

- “Kocasından başkası için süslenip dışarı çıkan kadın kıyamet gününde nursuz bir karanlığa benzer.” (Seçme Hadisler: 171/59)

- “Kadın örtüsüz dışarı çıkarsa, şeytan onu yanıltmak için takip eder.” (Age: 172/60)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) evinde sade ve mütevazi bir hayat yaşamıştır. Evde asla güçlük çıkarmamış, daima ev halkına yardımcı olmuştur.

O’ nun aile hayatı soğuk ve donuk bir hayat olmamış; gülmüş, güldürmüş, latife yapmış hatta şakalaşmıştır. Hayatı boyunca en güzel ve en iyi aile reisi, en iyi eş, en merhametli baba, en şefkatli dede örneğini vermiştir.

Her Müslüman aile reisi, babalık, dedelik ve kocalık konusunda Hz. Peygamber (as) ı örnek almak durumundadır.

Peygamber (as), ev işlerinde ailesine yardım ederdi. Hz. Aişe (ra) şöyle der: “Evde ev işleri ile meşgul olur, evin kırık döküğünü elden geçirir. Elbisesini yıkar, söküklüklerini diker, evi tamir edip temizlerdi.” (İ. Canan, Hadis Ans: 5/408)

- “Elbisesini temizler, koyunu sağır ve şahsi hizmetlerini bizzat kendi yapardı.” (Ramuz el-Ehadis: 559/10)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü (sav) aile fertleri için çok merhametli davranırdı.

Enes (ra): “Dışardan geldiğinde evin kapısını parmak ucu ile vurdu.” der. (Ramuz el-Ehadis: 543/2)

- “Ailesine karşı çok merhametli idi.” (Age: 543/11)

- “Ailesine, çocuklarına karşı hakkın en merhametlisi idi.” (Age: 542/6)

- “En hayırlınız, ailesine en güzel davrananızdır.” (İbn-i Mace, Nikâh: 50)

- “En hayırlınız, kadınlarınıza karşı en iyi davrananızdır.” (Seçme Hadisler: 181/77)

- “İmanca en kamil olan, ahlakça en güzel olandır. En hayırlınız da ailesine hayırlı olanınızdır.” (Tirmizi, Radâ: 11) derdi.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) aile fertlerine kaba ve kırıcı davrananları sevmezdi. Şöyle derdi:

- “İmanca mü'minlerin en olgunu, ahlakı en güzel olup aile fertlerine karşı yumuşak ve lütüfkâr davrananızdır.” (Seçme Hadisler: 15/12)

- “Kıyamet günü derecesi en fena olan, eşinin sırrını yayandır.” (Riyaz'üs-Salihın: 688)

- “Allah yanında insanların en şerlisi, eşinin sırrını başkalarına aktarandır.” (Seçme Hadisler: 187/87) buyurmuştur.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as), ailesi için harcama yapmanın sadaka olduğunu bildirmiştir:

- “Sizden biri Allah rızasını bekleyerek ailesi için bir harcama yaparsa, bu harcama kendisi için sadaka olur.” (Riyaz'üs-Salihın: 291)

∞ ∞ ∞

Aile hayatındaki sünnetler nelermiş?

1. Nikah ve evlilik en önemli sünnetlerdendir. Gücü yetenin evlenmesi, değilse oruç tutması sünnettir.

2. Gizli nikahtan kaçınılacaktır.

3. **Dindar olan bir eş seçilecektir. Mala değil ahlaka önem verilecektir.**
4. **Düğün yemeği hazırlamak ve davete icabet etmek sünnettir.**
5. **Kadınlarla iyi geçinmek, iyi davranmak ve bazı hallerde sabretmek sünnettir.**
6. **Kadın kocasından başkası için süslenmeyecektir.**
7. **Aile yuvasındaki sorumluluklar müşterek yürütülecek, ev halkına merhametli davranılacaktır. Kaba, kırıcı olunmayacak ve aile sırları başkalarına anlatılmayacaktır.**
8. **Kadın dövülmeyecektir.**
9. **Ailenin geçimi helalden kazanılacaktır. Bunların her bireri Rasûlallah' ın önemli sünnetlerindedir. Her müslüman bu sünnetlere uymakla mükelleftir.**

C. MUHAMMED (AS) IN KONUŞMA TARZINDAKİ SÜNNETLER

Allah Rasûlü, hayatı boyunca hep tatlı dilli, güler yüzlü olmuş; onu gören bir daha görmek, dinleyen tekrar dinlemek istemiştir. O' nun konuşması kimseye bıkkınlık vermezdi.

Hiçbir konuda kimseye münakaşa etmez, kimseye lânet etmez, beddua etmezdi. Kaba ve sert konuşmayı asla sevmezdi.

Allah Rasûlü kimseye kızmaz ve bağırıp çağırmazdı. Hiç bir şey O' nu öfkelenmez, sinirlendirmezdi.

Konuşunca tane tane konuşur, bazı sözlerinin de anlaşılması için üç defa tekrar ederdi. İhtiyaç yoksa lüzumsuz yere konuşmazdı. Az sözle çok şey ifade ederdi.

Konuşmaya Allah' ın adını anarak başlar ve gene Allah' ın adını anarak bitirirdi.

Konuşurken birilerinin yüzüne konuşmaz, kimsenin hatasını yüzüne vurmazdı. Başkalarının ardından konuşup gıybetini etmezdi. Yanında gıybet edilecek olursa mani olur, gıybeti edileni müdafa ederdi.

Allah' ın elçisi kendiliğinden konuşmazdı. Cenab-ı Allah O' nun için şöyle buyurur:

- “Battığı zaman yıldıza and olsun ki, arkadaşınız Muhammed, sapmadı ve bătıla inanmadı; O arzusuna göre de konuşmaz. O’ nun bildirdikleri vahyedilenden başkası değildir.” (Necm: 1-4)

Allah Rasûlü, asla yapmadığını söylememiştir. Her söylediğini de yapmıştır. Söz verdiği zaman mutlaka sözünde durmuştur.

Allah Rasûlü, sözü ağzında gevelemezdi, lügat parçalamazdı. Tatlı ve yumuşak konuşur. Kimseye sen şöyle yapıyorsun demez, “Bazılarınız şöyle yapıyor” der, umuma konuşurdu.

Allah Rasûlü’ nün susması, konuşmasından daha çok sürerdi. Anlamsız söz söylemezdi. Ne fazla ne de eksik konuşurdu.

O’ nu gören: “Bu yüz yalan söylemez” demekten kendini alamazdı.

Bizans imparatoru Ebu Süfyan’ a:

- Muhammed’ in hiç sözünde durmadığı oldu mu? diye sormuş, Ebu Süfyan:

- “Hayır! O, verdiği her sözü tuttu” cevabını vermiştir.

Peygamber (as) “Emin=güvenilir” lakabını peygamberlikten önce almıştır.

Ebu Celil bile O’ nun için: “O, vallahi hiç yalan söylemedi” demek zorunda kalmıştır.

Miraç olayında Hz. Ebu Bekir (ra) a:

- Muhammed gök yüzüne çıktığını söylüyor ne diyorsun? denilince:

- “O ne diyorsa doğrudur.”cevabını vermiştir.

Peygamber aleyhisselâm, bir gün Medine çarşısını geziyordu. Gözüne satılık bir at ilişti. Sahibiyle pazarlık etti. Anlaştıkları fiyat üzerinden parasını evden alıp getirmek üzere satıcının biraz beklemesini söyledi.

Bu sırada at sahibi, daha fazla bir bedel bulunca atı Hz. Peygamber’ e satmaktan vazgeçti ve bu anlaşmayı inkâr etti.

Peygamber aleyhisselâm, anlaştıkları sırada yanlarında kimse bulunmadığından şahit gösteremedi.

Üzgündü. Üzüntüsü atı alamamasından değil, alım-satım da böyle bir haksızlığın yapılmasındandı. Oysa herkes verdiği sözde durmalı, yapılan bir alış-veriş anlaşmasını, başkaları ara yere girerek bozmamalı idi.

O sırada sahabelerden Sabit b. Huzeyme oradan geçiyordu.

Dayanamadı.

Karşılıklı konuşmaya müdâhale ederek, “Ben şahidim! Sen yalan söylüyorsun! Atını Rasûlallah’ a sattın!” dedi.

Huzeyme’ nin bu kesin beyanı karşısında, daha fazla ısrar etmeye yüzü kalmayan at sahibi, bedelini alıp, atı Peygamber aleyhisselâm’ a teslim etmek zorunda kaldı.

Hz. Peygamber yolda Huzeyme’ ye sordu:

“Ya Huzeyme, satış sırasında sen yanımızda hazır değildin. İç yüzünü bilmediğin bir hâdise hakkında nasıl şahitlik ettin?”

Huzeyme:

“Ey Allah’ ın Rasûlü! Atın sana satıldığını ben senden işittim. O halde doğrudur. Çünkü sen ancak doğru söylersin.”

Hz. Peygamber, Huzeyme’ ye tekrar sordu:

“Bu nasıl olur?”

Huzeyme cevap verdi:

“Sen her gün bize Melek Cebrail’ in getirdiği âyetleri tebliğ ediyorsun ve biz getireni gözümüzle görmediğimiz halde, verdiğin ilâhî haberlere, “sen söylüyorsan öyleyse doğrudur, gerçektir” diye tereddüt etmeden inanıyoruz. Şimdi bu sözüne mi inanmayacağız?” dedi.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) **müslümanı tarif ederken**: “Müslüman, başkalarının elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir” diye tarif etmiştir. (Buhari, İman: 5)

Diğer hadislerinde de:

- “İnsanoğlunun hatalarının çoğu dilindedir.” (Ramuz el-Ehadis: 80/5)

- “Dilini muhafaza et, evinle meşgul ol, günahlarına ağlayarak nedamet et.” (Riyaz üs Salihün: 1549)

- “Bir kimsenin her işittiğini söylemesi, yalan olarak yeter.” (Age: 1577)

- “Kim bana dilini, iffet ve namusunu koruma sözü verirse, bende ona cennet sözü veririm.” (Buhari, Rikak: 23) demiştir.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü, **konuşmadan önce ne söyleyeceğini düşünür**, öyle konuşurdu, acele etmezdi.

- “Özür dilemek zorunda kalacağın bir sözü söyleme” derdi. (İbn-i Mace, Zühd: 15)

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) **yalan konuşmaz, yalan konuşanı da asla sevmezdi.** Şöyle derdi:

- “Yalan kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür.” (Buhari, Edep: 1997)

- “Yalan söyleyenin ağzının kokusundan melekler bir mil öteye gider.” (Ramuz el-Ehadis: 104/11)

- “İyilik kastıyla bir sözü birine isnat edip veya iyilik kastıyla bir söz söyleyip de insanların arasını düzelten kimse yalancı değildir.” (Sahih-i Buhari Tec Sarih: 1183)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü, **güler yüzlü ve tatlı sözlü idi.** Sahabe O' nun için: “Konuşurken hep tebessüm ederdi.” diyor. (Ramuz el-Ehadis: 545/20)

Kendisi de: “Tatlı söz, sadakadır.” buyurmuştur. (Buhari, Edep: 34)

- “Lânet etmek, doğruların şanından değildir.” (Riyaz üs Salihın: 1582)

- “Olgun müslüman, kimseyi kötülemez, lânet etmez, haddi aşmaz ve hayasızlık etmez.” (Riyaz üs Salihın: 1585)

- “Müslüman ölülere sövmeyin ayıbını söylemeyin. Çünkü onlar ahirette iyi veya kötü amellerinin karşılığını göreceklerdir.” (Age: 1595) buyurmuştur.

Peygamber (as) daha çok susarlardı. Şöyle buyurmuştur:

- “Allah' a ve ahiret gününe inanan ya hayır söylesin ya da sussun.” (Age: 1511)

Sahabe O' nun için: “Sükûtları uzun, gülmeleri kısa olurdu.” demiştir. (Ramuz el-Ehadis: 543/14)

∞ ∞ ∞

Önüne gelene “Efendim” demeyi peygamber (as) sevmezdi. Şöyle demiştir:

- “Adam bir münafiğa “efendim” derse Rabbını gazaba getirmiş olur.” (Age: 56/13)

∞ ∞ ∞

Hz. Ali Radiyallahü anh özet olarak şöyle demiştir:

- “Allah Rasûlü, her zaman güler yüzlü, yumuşak huylu idi. Katı kalpli, kavgacı, kusur bulucu değildi. Üç şeyden uzak dururdu: Ağız kavgası, boş boğazlık, laubalilik yapmazdı. Üç husustan sakınırdı: Kimseyi kötülemez, kınamaz ve kimsenin ayıbını araştırmazdı. Gerekirse konuşurdu. Her ihtiyaç sahibine yardımcı olurdu. Uygun konuşmayanların konuşmasını dinlemezdi.” (İ. Canan, Hadis Ans: 5/401)

∞

∞

∞

Konuşma konusunda sünnetler nelermiş:

1. Gereksiz yerde, boş konuşmamak, yerinde ve yeteri kadar konuşmak sünnettir.
2. Söze Allah' ın adını anarak başlamak ve Allah' ın adını anarak bitirmek sünnettir.
3. Yapmadığı bir şeyi söylememek, söylediğini yapmak, sözünde durmak sünnettir.
4. Söze yalan karıştırmamak, ölçülü konuşmak sünnettir.
5. Kaba kırıcı olmamak, güler yüzlü, tatlı dilli olmak sünnettir.
6. Kimseyi kötülememek, kınamamak ve ayıp araştırmamak peygamber efendimizin sünnetlerindedir.
7. Her önüne gelene “Efendim” dememek sünnettir.

D. MUHAMMED (AS) IN GÜLÜP ŞAKALAŞMALARINDAKİ SÜNNETLER

Allah Rasûlü **çok gülmezdi**. Kahkaha ile gülenden hoşlanmazdı. O' nun gülmesi, tebessümdü. Bazen de ön dişleri gözükdü. Şöyle derdi:

- “Çok gülmeyiniz! Gülmenin aşırısı kalbi öldürür.” (Tirmizi, Zühd: 2)

- “Eğer siz benim bildiğimi bilseydiniz, az güler çok ağlardınız.” (Buhari, Tefsir: 12)

- “Kardeşini güler yüzlü karşılamaktan ibaret bile olsa, hiçbir iyiliği hor görme.” (Riyaz üs-Salihın: 121)

Sahabenin ifadesine göre: “Kendilerine gülme geldiğinde ellerini ağzına götürürlerdi.” (Ramuz el-Ehadis: 529/11)

Başkalarını güldürmek için şaklabanlık yapanları kınamış şöyle buyurmuştur:

- “Yazık ona ki, insanları güldürmek için konuşur ve yalan söyler. Yazıklar olsun ona!”
(Seçme Hadisler: 52)

∞ ∞ ∞

Şakada da yalan olduğu, duruma göre korku ve heyecan verdiği için **ölçsüz şakalaşmayı hoş görmemiştir.**

- “Bir müslümanın bir müslümanı korkutması ve heyecana düşürmesi helal olmaz.”
buyurmuştur. (Seçme Hadisler: 223/44)

Allah Rasûlü şaka yapardı. Ama şaka yaparken sadece hakikati söylerdi. Mesela;

Enes (ra) ile “iki kulaklı” diyerek şakalaşmıştır.

Yaşlı bir kadına: “Cennete koca karılar girmez” demiştir. Onu üzmemek için de “Cennete kadınlar ihtiyar olarak girmez” demiştir.

Bir gün Hz. Ali ile kahvaltıda peygamber (as) yediği zeytinlerin çekirdeğini onun önüne koyuyordu. Dedi ki:

- Ya Ali ne kadar çok zeytin yemişsin!

Hz. Ali (ra) da:

- Ya Rasûlallah siz de çekirdekleri de yemişsiniz! cevabını verdi.

Allah Rasûlü’ nün bir tavsiyesi de şöyle olmuştur:

- “Din kardeşinle münakala etme, şakalaşma, ona söz verip de sözünden dönme.”
(Tirmizi, Birr: 58)

∞ ∞ ∞

Gülüp şakalaşmada sünnet neymiş:

1. Az gülmek, gülündüğü zamanda sessiz gülmek ve gülme halinde elle ağız kapamak sünnettir.

2. Başkalarını güldürmek için yalan söylememek ve şakaya yalan karıştırmamak sünnettir.

3. Şaka yaparken mutlaka gerçeği söylemek sünnettir.

4. Başkaları ile münakaşa etmemek sünnettir.

5. Verilen sözde durmak sünnettir.

E. MUHAMMED (AS) IN AF VE HOŞGÖRÜSÜNDEKİ SÜNNETLER

Peygamber (as) ın affi, hoşgörüsü boldu. Kimseye kızmaz, azarlamaz ve kin gütmezdi. Şöyle derdi:

- “İnsanlara yumuşak davranmayan, hayırdan mahrum olur.” (İbn-i Mace, Edep: 9)

- “Kuvvetli kimse güreşte başkasını yenen kimse değildir. Öfke anında nefesine hakim olandır.” (Riyaz üs-Salihın: 650)

Bir adam Allah Rasûlü’ ne gelerek:

- “Bana öğüt ver!” demiş, peygamber (as) ona:

- “Hiddetlenme!” demiştir. Adam gene:

- “Bana öğüt ver!” demiş, peygamber (as) tekrar ona:

- “Kızma!” buyurmuştur. (Riyaz üs-Salihın: 48)

Bir Sahabi şöyle diyor:

- “Kavmi O’ nun yüzüne vurmuş, kanatmışlardı. Allah Rasûlü, bir yandan yüzünün kanını siliyor bir yandan da

- Allah’ ım, sen onları bağışla; zira onlar bilmiyorlar.” diyordu.” (Age: 36)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü, şahsı için **asla öfkelenmemiştir**. Kimseden öç almamıştır. Kimseye bağırıp çağırılmamış ve hoşlanmadığı bir şey hakkında susmuşlardır.

Hiz. Aişe (ra) validemize “Rasûlallah nasıldı?” diye soruyorlar. Şöyle cevap veriyor:

“Hz. Resûl (as) hiç kimseyi azarlamazdı. Kendisine fenalık edenlere fenalıkla karşılık vermez, onları yapanları affeylerdi. Bir kimse hakkında, iki şıktan birini tercih etme durumunda kaldığı zaman, günaha düşmemek şartıyla en kolay olanı seçerdi. Resul-i Ekrem (sav) şahsına yapılan bir fenalığın intikamını almazdı. Fakat bir kimse Allah’ ın emirlerine isyan ettiğinde o kimseyi asla affetmez, müstahak olduğu cezaya çarptırırdı.”

∞ ∞ ∞

Ancak Allah Rasûlü' nün **lânetlediği kimseler de olmuştur**. Meselâ;

- “Kadın elbisesi giyen erkeğe, erkek elbisesi giyen kadına lânet olsun.” (Riyaz üs-Salihîn: 1663)

- “Faiz yiyene, yedirene, senedi yazana, şahit olana, dövme yapan ve yaptırana, sadakayı geciktirene ve İslâm toplumunu terk edene lânet olsun.” (Ramuz el-Ehadis: 4/6) demiştir.

∞ ∞ ∞

Af ve hoşgörü ile ilgili sünnetler neymiş:

1. **İnsanlara yumuşak davranmak sünnettir.**
2. **Öfke anında nefse hakim olmak, kızmamak, öç almamak sünnettir.**
3. **Affetmek, hoşgörlü davranmak sünnettir. (Ama İslâm' a karşı yapılan bir hareketi affetme ve hoş karşılama yetkimiz yoktur. Orada gereken tepkiyi göstermek vazifemizdir. Allah Rasûlü de öyle etmiştir.)**

F. MUHAMMED (AS) IN

GIYİM – KUŞAMINDAKİ SÜNNETLER

Rasûlallah (sav) giyim kuşamına dikkat eder ve çok temiz giyinirdi. “Allah verdiği nimeti kulun üzerinde görmek ister, yiyin, için, giyinin ancak israfa ve gurura kaçmayın” uyarısında bulunurdu.

Misafirler ve yabancı elçiler için ayrı elbisesi vardı. Birisi gelecek olsa o elbiseyi giyerdi. Cuma ve bayram günleri de giydiği elbisenin temiz olmasına dikkat ederdi.

Yeni bir elbise giyse şöyle dua ederdi:

- “Allah' ım! Bana bunu giydirdiğin için sana sonsuz hamdü senalar olsun. Bu elbisenin ve onu giyen organın şerrinden (gurur vermesinden ve gururlanmasından) sana sığınırım.”

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) **giyinirken hep sağdan başlamıştır** ve sağdan başlanmasını istemiştir. Şöyle buyurur.

- “Elbisenizi giyerken sağdan başlayın.” (Ramuz el-Ehadis: 540/4)

- “Ayakkabınızı giyerken sağdan başlayın. Çıkarırken de soldan başlayın.” (Sahih-i Buhari Terc Sarihi: 1990)

∞ ∞ ∞

- “Beyaz elbise giyiniz; zira o, beyaz daha temiz ve daha hoştur. Ölülerinizi de beyazla kefenleyiniz.” (Riyaz üs-Salihın: 783)

Erkeklerin ipek elbise giymelerini yasaklamıştır:

- “İpek elbise giymeyiniz. Zira onu dünyada giyenler ahirette giyemezler.” (Riyaz üs Salihın: 807)

Hz. Ali (ra) şöyle der:

- “Peygamber (as) bir gün bir eline ipek bir eline de altın aldı ve “Bu iki şey erkeklere haramdır.” buyurdu.” (Age: 810)

∞ ∞ ∞

Erkeklere yasaklanan şeylerden biri de altın yüzüktür. Allah Rasûlü, gümüş yüzük takarlardı. (Ramuz el-Ehadis: 550/15)

“Yüzüğü sağ eline takarlardı.” (Age: 550/12)

Hz. Ali (ra) şöyle der:

- “Allah Rasûlü bana altın yüzük takmayı, ipek elbise giymeyi, rukû ve secde de Kur’an okumayı, sarı renkte elbise giymeyi yasakladı.” (İ. Canan, Hadis Ans: 7/52)

Peygamber (as) bir adamın parmağında altın yüzük görür, onu çıkartıp fırlatır atar ve şöyle der:

- “Sizden biriniz ateşli kora koşup, onu elinde mi taşıyor? Ben size bunu haram kılmadım mı?”

Peygamber (as) oradan ayrıldıktan sonra oradakiler yüzüğü alıp gelir, o adama derler ki:

- “Al bunu ailen için harcarsın!”

O sahabi der ki:

- “Hayır! Peygamberin attığını vallahi almam.” (Riyaz üs-Salihın: 189)

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) **koku sürünmeyi severdi** ve tavsiye ederdi:

- “Güzel koku sürünün, güzel kokuyu red etmeyin.” (Age: 1818) buyurmuştur. Yalnız bunu erkekler için söylemiş, kadınlar için de şöyle buyurmuştur:

- “Bir kadın ilgi çekecek şekilde koku sürer ve erkekler ona bakarsa, evine gelinceye kadar Allah’ ın gazabında olur.” (Ramuz el-Ehadis: 380/8)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) **gurura sebep olacak ve aşırı derecede dikkat çekecek elbise giymemiş**, giyilmesini de tavsiye etmemiştir. Kendisine Bizans imparatorunun hediye ettiği göz alıcı, ipek elbiseyi giymemiş, bir hıristiyana hediye etmiştir.

Bir gün sapsarı elbise giyen birine:

- “Ne kötü, ne kötü” demiş, o da derhal gidip çıkarmıştır.

Rasûlallah (sav) giydiği bir elbiseyi hemen çıkarıp yenisini giymeyi arzulamazdı. Eskimeye yüz tutmuş, rengi soluk elbiseyi bile giymiştir. Yamalı elbise de giymiştir.

Hz. Aişe (ra) ın ifadesine göre:

- “Efendimiz (sav) vefat ettiği gün üzerinde biri yamalı diğeri sert iki parçadan oluşan bir elbisesi vardı.” (Müslim, Libas: 35)

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) **gurur elbisesini men etmiştir**:

- “Eteklerin topuklardan aşağı uzanan kısmı ateştedir.” (Riyaz üs-Salihın: 796)

- “Allah kıyamet günü kibirlenerek eteklerini sürüyen kimseye rahmetle bakmaz.” (Age: 795) buyurmuştur.

Ayrıca Alah Rasûlü yırtıcı hayvanların derilerini kullanmaktan da nehyetmiştir. (Age: 815)

∞ ∞ ∞

Namaz kılarken takke giymek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Giyim kuşamla ilgili sünnetler neymiş:

1. **Temiz giyinmek sünnettir.**
2. **Yeni elbise giyenin onu verene hamd etmesi, şükretmesi ve gurur elbisesi olmaması için dua etmesi sünnettir.**
3. **Giyinirken besmele ile sağdan başlamak sünnettir.**
4. **Çıkarılan elbiseyi dürüp koymak sünnettir.**
5. **Gümüş yüzük takmak sünnettir. Sağ ele takmakta sünnettir.**
6. **Erkeklerin koku sürünmesi sünnettir.**
7. **Sünnete uygun elbise, ince, dar, kısa, dikkat çeken gurur elbisesi olmayacaktır.**
8. **Namazda erkeklerin takke giymesi sünnettir.**

G. MUHAMMED (AS) IN YİYİP İÇMELERİNDEKİ SÜNNETLER

Peygamber (as) ın yeme içmelerinde çok önemli sünnetler vardır.

Allah Rasûlü, her zaman şükretmiştir. Haline razı olmuş, az, yok dememiştir. Daima “şükür nimeti arttırır” demiştir.

Allah Rasûlü, her şeyden önce helal olan şeylerden yemiş içmiştir. Şüpheli şeylerden uzak durmuştur.

“Yemekte bereketi sağlayan anamaya besmele ve şükürdür” demiştir.

Yemeğin temizliğine dikkat ettiği gibi ellerinin ve ağzının da temizliğine dikkat ederdi. Yemeklerden önce ve sonra ellerini ve ağzını yıkardı.

Allah Rasûlü yemek seçmemiştir. Hiçbir zaman neden şu yemeği yapmadınız? Ben şunu isterim dememiştir. Önüne konulanı yemiştir. Bir gün önüne sirke konmuş, onunla karnını doyurup kalkmış, “sirke ne güzel katıktır” demiştir.

Allah Easûlü **yemeğe ellerini yıkamakla başlardı**. Şöyle buyurmuştur.

- “Yemekten önce ve sonra elleri yıkamak yemeği bereketlendirir.” (Tirmizi, Et’ime: 39)

∞ ∞ ∞

Bir şey yemeden önce besmele çekmeyi asla ihmal etmemiştir:

- “Sizden biri yemek yiyeceği zaman besmele çeksin. Eğer unutup hatırlayınca: “Bismillahi ve ahirihî” desin.” (Riyaz üs-Salihın: 732)

- “Allah’ ın ismi zikredilmeyen yemeği şeytan benimser.” (Age: 734) buyurmuştur.

Ebu Seleme şöyle anlatır:

- “Ben çocuktum, tabağın her tarafından yiyordum. Peygamber (as) bana şöyle dedi:

- Çocuk, besmele çek, sağ elinle ye ve önünden ye!” (Age: 297)

∞ ∞ ∞

Allah’ ın Rasûlü yemeğe bir miktar tuzla başlamıştır. Bunu bir ilim adamımız şöyle izah etmiştir: “Sefalık faz birkaç defa sidimüle edilir. Tükrük guddeleri daha fazla salgı yapar. Sindirim ve ağızdaki karbonhidrat parçalanması daha kolay olur. Mide motilitesi artar. Pankreas ve bağırsaklar üzerinde müsbet etkiler meydana gelir.”

“Yemekten sonra alınan tuz, ağıza bol miktarda gelen pityalin ile, dişlere yapışmış olan karbonhidratlar çözülüp eritilir ve diş çürümelerini önler. Ayrıca ağızda antiseptik özelliği gösterir.” (Prof. Dr. Zeki Çıkman, Tıbbın Özü Sh.27)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) yemeği sağ elle yemiştir:

- “Yerken sağ elinizle yiyin. Bir şey içerken sağ elle için. Çünkü sol elle şeytan yer ve içer.” (Müslim, Eşribe: 105)

Sol elle yiyen adama peygamber (as):

- “Sağ elinle ye!” dedi. O:

- “Yapamıyorum” deyince de:

- “Yapamaz ol!” buyurdu. (Adam gururundan böyle demişti. Bir daha sağ elini ağzına götüremedi.) (Riyaz üs-Salihın: 159)

∞ ∞ ∞

Ebu Hureyra (ra) şöyle nakleder:

- “Allah Rasûlü dünyadan göç etti. Hiç arpa ekmeğine bile karnı doymadı.”

““Allah’ ım Muhammed’ in ailesine ancak yeteceği kadar rızık ihsan et” diye dua ederdi.”
(Riyaz üs-Salihın: 495-503)

Peygamber (as) iyice yerleşip yemek yemez ve tıka basa karnını doyurmazdı. Midenin üçte birini su, üçte birini yemek, üçte birini hava ile doldurmamızı tavsiye ederdi.

Sofrada çok yemek bulundurmazdı:

Yemeği başkalarının gözü önünde yemezdi.

İki öğün yemek yerdi ve “akşam öğününü terk etmeyin derdi.

Az yemeyi ve ölçülü yemeyi tavsiye ederdi. Göbekli birine, göbeğini göstererek: “Bu böyle olmamalıdır.” demiştir.

Allah Rasûlü asla yiyip içtiği bir şeyi israf etmezdi. Yediğinden yedirmeyi, ikram etmeyi çok severdi. “Komşusu açken tok yatan olgun müslüman değildir.” derdi.

Peygamber (as) çok yiyip de geçirmeyi sevmezdi. Geçiren birine şöyle demiştir:

- “Bırak şu geçirmeyi canım! Dünyada karnını tıka basa doyuran, kıyamet günü aç kalacaktır.”

- “Her hastalığın başı, karnı fazla doldurmaktır.” (Ramuz el-Ehadis: 72/10)

- “İnsan yemesini azalttığı zaman içi nur dolar.” (Age: 33/13) buyurmuş hiç iki kaptan fazla yemek yememiştir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) bir yere dayanarak yemek yememiştir. “Bir yere dayanarak yemek yemem” buyurmuştur. (Ramuz el-Ehadis: 545/13 + Riyaz üs-Salihın: 749)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü, **ekmeği israf etmezdi**, tabağını da güzelce sıyrırdı. Şöyle buyurmuştur:

- “Ekmeğe hürmet edin zira o, yerin göğün bereketidir. Kim düşen bir kırıntıyı alır yerse, günahı af olunur.” (Ramuz el-Ehadis)

∞ ∞ ∞

- “Yemek yerken ayakkabılarınızı çıkarınız. Zira bu güzel bir sünnettir.” buyurmuştur. (Age: 20/14)

- “Bir kimse yemek yediği kabı sünnetlerse, kap ona istiğgar eder.” (Age: 409/6)

Sahabenin anlattığına göre; “Kaplarn örtülü olmasından hoşlanırdı.” (Age:558/12)

- “Sıcak yemeği sevmezdi. “Yemeği soğutunuz, sıcak yemekte bereket olmaz” derdi.” (Age: 560/13)

- “Vahiy geleceği zaman soğan, sarımsak ve pırasa yemezlerdi.” (Age: 545/11)

- “Turfanda meyva getirildiđinde “Ya Rabbi bize, evvelini gösterdiđin gibi sonunu da göster” derdi. Yanında çocuklar varsa onlara verirdi.” (Age: 522/15)

∞ ∞ ∞

İçme konusunda da Allah Rasûlü’ nün önemli uyarıları olmuştur. Şöyle buyurur:

- “Sizden biri bir şey içerken kabın içine solumasın, üflemesin.” (Buhari, Eşribe: 25)

- “Sizden kimse sakın ayakta bir şey içmesin. Eğer unutarak içerse çıkarsın.” (Müslim, Eşribe: 116 + Riyaz üs-Salihın: 775)

Ancak zezemi ayakta içmiştir. “Zezem mübarektir, hastalıklara şifadır” buyurmuştur. (Ramuz el-Ehadis: 143/6)

∞ ∞ ∞

Enes (ra): “Allah Rasûlü, suyu üç nefeste içti” demiştir. (Riyaz üs-Salihın: 760)

- “Suyu bir nefeste içmeyin, üç nefeste için. İçerken besmele çekin. İtikten sonra da Allah’ a hamd edin.” (Age: 761)

- “Suyu üç nefeste içmek, sağlığa daha uygundur.” (Ramuz el-Ehadis: 536/2)

- “Allah yiyip içmede kendisine hamd eden kuldun razı olur.” (Riyaz üs-Salihın: 439)

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) **Altın kaplardan** yiyip içmeyi, gümüş kaplardan yiyip içmeyi yasaklamıştır.

İbn-i Abbas (ra) şöyle der:

- “Rasûlallah’ ın cam bardakları vardı ondan içerlerdi.” (Ramuz el-Ehadis: 544/13)

Rasûlallah (sav) şöyle buyurur:

- “İpek elbise giymeyin, altın ve gümüş kaplardan yiyip içmeyin.” (Buhari, Et’ime: 28 + Riyan üs-Salihın: 780)

- “Altın ve gümüş kaplardan yiyip içenler, karınlarına cehennem ateşi doldurmuş olurlar.” (Age: 781)

∞

∞

∞

Uzmanlara göre çay içerken şunlara dikkat edilmesi gerekiyor:

- Çayı açık ya da limonlu için.
- Yemeklerden en az iki saat sonra için.
- Her öğünde üç bardaktan fazla içmeyin.
- Çayı küçük yudumlarla, az şekerli için.
- Aşırı sıcak çay içmeyin.
- Sabah kahvaltısında çay içmeyin.
- Yeterince demlenmemiş çayı içmeyin.
- Aç karnına asla çay içmeyin.

∞

∞

∞

Yiyip içmekteki sünnetler nelermiş:

- 1. Helal gıda talebinde bulunmak sünnettir.**
- 2. Başta besmele çekmek, sonunda şükretmek, hamdetmek,**
- 3. Yemek öncesi ve sonrası elleri ve ağız yıkamak,**
- 4. Yemekleri beğenmemelik etmemek,**
- 5. Yemeği önünden yemek ve sağ elle yemek,**
- 6. Yemeğe uygunsa tuzla başlamak,**
- 7. İki öğün yemek ve iki tabaktan fazla yemek bulundurmamak,**
- 8. Hiçbir şeyi israf etmemek, az yemek, tıka basa yememek,**
- 9. Yemek yerken bir yere dayanmamak ve ayakkabıları çıkarmak,**
- 10. Ekmek kırıntılarını toplayıp yemek, tabağı sıyırmak,**
- 11. Yemeği sıcak yememek, yemeğe üflememek,**

12. Yemek kaplarını kapalı tutmak,
13. Başkalarını rahatsız edecek şeyler yememek,
14. Turfanda bir şey yerken besmele çekerek, dua ile yemek,
15. Suyu ayakta içmemek, üç nefeste içmek, sonunda “şükür elham dülillah” demek,
16. Altın ve gümüş kaplardan yiyip içmemek,
17. Yemeklerden sonra dişleri fırçalamak,
18. Başkalarının gözü önünde yiyip içmemek sünnettir.

Peygamber (as) ı seven, O' nun gibi yaşar, O' nun gibi yer içer.

H. MUHAMMED (AS) IN YATIP KALKMALARINDAKİ SÜNNETLER

Rasûlallah (sav) uykuyu bir nevi ölüm kabul ederlerdi. Uyanışı da yeniden diriliş olarak değerlendirirlerdi. Bunun için yatıp kalkmaya büyük önem verirlerdi.

Çok uyumazlar, “Mezarda yatacak vakit çok” derlerdi.

Uykusu, gaflet uykusu değildi. İbadetleri aksatmazlardı.

Lüks rahat yataklarda yatmazlardı. Bir gün Hz. Aişe (ra) Kendisine rahat bir yatak hazırlamıştı. O gün teheccüt namazına kalkamadı. “Benim yatağımı eski haline getirin” dedi. “Bu yatak rahat, gece kalkmama mani oldu” diye ilave etti.

Bir gün Hz. Ömer (ra), peygamber hasır üzerinde yatmış, hasırın O' nda iz bıraktığını görüp ağlamıştı. Peygamber ona:

- “Neden ağlıyorsun?” Hz. Ömer:

- “Sizin şu halinize ağlıyorum. Krallar ve imparatorlar, rahat yataklarda yatarken, siz hasır üzerinde yatıyorsunuz.” dedi. Bunun üzerine Peygamber (sav) Hz. Ömer' e:

- “Ağlama! Dünya nimetleri onların, ahiret nimetleri de bizim olsun, razı değil misin? Dünyanın Allah katında sinek kanadı kadar değeri yoktur.” demiştir.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü (sav) **yatarken sağ yanına veya sırtüstü yatardı.** Asla yüzükoyun yatmazdı.

Bir sahabi şöyle der:

- “Bir adam yüzükoyun veya örtüsüz yatarken görürse, ayakları ile dürterler ve: “Bu Allah’ın sevmediği bir yatıştır” derlerdi.” (Ramuz el-Ehadis: 542/3)

Yüzükoyun yatan birine Allah Rasûlü:

- “Kalk! Allah bu yatışı sevmez” buyurmuştur. (Riyaz üs-Salihın: 821)

- “Allah Rasûlü, sağ elini sağ yanağının altına koyar öyle uyurlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 523/4)

∞ ∞ ∞

Peygamber Efendimiz, **düzenli yatar, düzenli kalkarlardı.** Ebu Benze (ra) şöyle der:

- “Allah Rasûlü, yatsı namazından önce uyumayı ve yatsıdan sonra konuşmayı sevmezlerdi.” (Riyaz üs-Salihın: 1778)

∞ ∞ ∞

Yattığı zaman **tedbirli yatardı.** Yatmadan etrafı kontrol ederdi. Şöyle buyururdu:

- “Evde yatacağınız zaman ateşi kapatın ve söndürün.” (Ramuz el-Ehadis:467/4)

Bir gün bir ev yanmıştı onlara:

- “Ateş size düşmandır. Uyumadan ateşi söndürün.” demiştir. (Riyaz üs-Salihın: 161)

Allah Rasûlü, “Etrafı çevrili olmayan damda yatmayın.” diye tembih ederdi.

∞ ∞ ∞

- “Siz eşinizle yatarken örtünün. Merkep çıplaklığı gibi çıplak olmayın.” demiştir. (Ramuz el-Ehadis: 23/11)

Cünüpkken uyuyacak olursa, temizlenir, normal abdest alır, öyle uyurdu. (Ramuz el-Ehadis: 524/1)

∞ ∞ ∞

- “Yatacak olduğunuzda namaz abdesti gibi **abdest alın** sağ tarafınıza yatın” buyurur. (Riyaz üs-Salihın: 818)

- “Bir kimse akşam abdestle yatarsa, onun yanında bir melek bulunur. O melek sabaha kadar ona dua eder ve der ki: “Allah’ ım, senin bu kulunu affet. Zira o, abdestli yattı.” ” (Ramuz el-Ehadis: 410/13)

- “Bir kimse abdestli yatar da gece ölürse, şehit olarak ölür.” (Age: 411/1)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü yatarken **dua etmeden yatmazdı**. Fatiha, Ayete’L Kürsi, İhlâs, Felâk ve Nâs sûrelerini okur, üzerine üfler ve Allah’ a sığınarak yatardı. Son sözlerinin dua ve sûre olmasını isterdi.

Ebu Zer (ra) şöyle nakleder:

- “Allah Rasûlü yatağa girdiğinde: “Allah’ ım! Senin ismini anarak uyurum ve uyanırım” derdi.” (Riyan üs-Salihın: 1487)

- “Yatağa girdiğinizde 33 defa Allahü ekber, 33 defa Sübhanellâh, 33 defa elham dülillah” deyin buyurmuştur. (Age: 1488)

- “Sizden biri bir yerden Allah’ ı zikretmeden kalkarsa, eksik iş yapmış olur. Bir kimse yatağa yattığında Allah’ ı zikretmezse, yine eksik iş yapmış olur.” (Age: 822) buyurmuşlardır.

Allah Rasûlü, Cenab-ı Allah’ ın adını anmadan iş yapmamıştır.

∞ ∞ ∞

Yatıp kalkmalardaki sünnetler nelermiş:

1. **Az uyumak, düzenli uyumak sünnettir.**
2. **Sırtüstü veya sağ tarafa yatmak sünnettir.**
3. **Yatmadan ateşi söndürmek ve tedbir almak. Etrafı çevrili olmayan bir yerde yatmamak sünnettir.**
4. **Çıplak yatmamak sünnettir.**
5. **Cünüp yatmamak sünnettir.**
6. **Abdestli yatmak sünnettir.**
7. **Yatarken Allah’ ı zikrederek, dua okuyarak yatmak. Kalkarken de Eüzübesmele ile kalkmak sünnettir.**

1) MUHAMMED (AS) IN TEBLİĞ VE HATALARI DÜZELTMEDEKİ SÜNNETLERİ

Cenab-ı Allah' ın emrine göre:

- “Kalk uyar!” (Müddessir: 2)

- “En yakın akrabanı ikaz et!” (Şuara: 214)

- “Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.” (Tahrim: 6)
İnsanlar uyarılacaktır, ikaz edilecektir ve korunacaktır.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) ın **davetinin özü**: “Müslüman ol kurtul” olmuştur.

Bir hata, bir yanlışlık görünce Allah Rasûlü şöyle bir yol izlemiştir:

- “Bana ne oluyor ki sizi böyle görüyorum”, “Bazılarınızı şöyle şöyle yapar görüyorum”
der asla kırmaz, utandırmaz, mahcup etmezdi.

Hataları düzeltirken de rencide etmezdi. “Falana ne oluyor ki şöyle diyor, şöyle yapıyor”
derdi.

Karşısına aldığı bir kimseye yumuşak söz söyler, affedici olarak davranırdı. Düzelmesi
için de dua ederdi.

∞ ∞ ∞

Bir insanın hayra ve hidayete sebep olması için elinden geleni yapardı.

Hiz. Ali (ra) şöyle demiştir:

- “Allah' a yemin ederim ki senin vasıtanla bir tek kişiyi Allah' ın hidayete kavuşturması,
dünyalık kırmızı develere sahip olmandan daha hayırlıdır.” (Buhari, Nebi: 9)

Bir hadislerinde de:

- “Hidayete davet edene kendisine tabi olanların sevabı kadar sevap verilir. Bu onların
sevaplarından da bir şey eksiltmez.” (Müslim, İlim: 16)

- “Hayra sebep olana, o hayrı yapanın ecri kadar ecir vardır.” (Müslim, İmaret: 133)
buyurmuştur.

∞

∞

∞

Allah Rasûlü, **ayıp araştırmaz**, ayıplamaz ve hakaret etmezdi. Şöyle buyururdu:

- “Kim müslüman kardeşinin ayıbını örterse, Allah’ da ahirette onun ayıbını örter.”
(Riyaz üs-Salihın: 231)

- “Bir kimse, birini bir günahıtan dolayı ayıplarsa, kendisi o günahı işlemeden ölmez.”
(Tirmizi, Kıyamet: 53)

- “Bir kimseye şer olarak bir kardeşine hakaret etmesi yeter.” (Riyaz üs-Salihın: 1605)
buyurmuşlardır.

∞

∞

∞

Hataları düzeltmede sünnetler nelermiş:

- 1. Uyarı, ikaz, koruma, kollama, iyiliği emretmek, kötülükten men etmek ve Allah’ın dinini anlatmak sünnettir.**
- 2. İnsanların hatalarını yüzüne vurmamak, yumuşak söz söylemek sünnettir.**
- 3. İnsanların hayrını istemek ve dua etmek sünnettir.**
- 4. Başkalarını kınamamak, ayıplamamak ve hakaret etmemek sünnettir.**

MUHAMMED' İN AŞKINA

Gül dalında açan gonca,

Muhammed' in aşkıdır!

Çırpınmam ömür boyunca

Muhammed' in aşkıdır!

Âlemin nuru, nakışı,

Rahmetin mevc mevc akışı,

Hasretin yürek yakışı,

Muhammed' in aşkıdır!

İnler durur bülbül bile,

Bu sevdalar gelmez dile,

Bilâl' in çektiği çile,

Muhammed' in aşkıdır!

Hangi şeye etsem nazar,

Güllerde naz, bülbüllerde zar,

Ah bu hasret, bu intizâr,

Muhammed' in aşkıdır!

Güzel Cennet, Bezm-i safâ,

İzzet, ikbâl, kerem, vefâ,

Feryat etmemiz her defa,

Muhammed' in aşkıdır!

İnci sultanlar ve şahlar,
Güneşler, Zühreler, mah'lar,
Kudsî geceler sabahlar
Muhammed' in aşkınadır!

Semaya zemine bir bak,
Türlü çiçek, sümbül, zambak,
Bize rahmet imdâd-ı Hak.
Muhammed' in aşkınadır!

Taylar, cenge hazır atlar,
İlim, hüner ve sanatlar,
Gönül açan hüsn-i hatlar,
Muhammed' in aşkınadır!

Melek, insan, hûri ve cin,
Hüdhüd, serçe, ak güvercin,
Kim yanarsa için için,
Muhammed' in aşkınadır!

Güleç bahçemiz, ovamız,
Dalda kuşumuz, yuvamız,
Selâmımız ve duamız,
Muhammed' in aşkınadır!

İnci, mercan, zümrüt ve sim,
Gece, gündüz şu dört mevsim
Gülleri okşayan nesîm,
Muhammed' in aşkınadır!

Yerler, gökler, dağlar, taşlar,
Dîdelerde inci yaşlar,
Şehitler bunca savaşlar,
Muhammed' in aşkıdır.

M. Necati BURSALI

ALTINCI BÖLÜM

ALLAH RASÛLÜ' NÜN İBADET

HAYATINDAKİ SÜNNETLER

- A. ALLAH RASÛLÜ' NÜN İBADET HAYATI
- B. ALLAH RASÛLÜ' NÜN TESLİMİYETİ
- C. NAMAZDAKİ SÜNNETLER
- D. EZANDAKİ SÜNNETLER
- E. ORUÇTAKİ SÜNNETLER
- F. HACTAKİ SÜNNETLER
- G. CUMA VE BAYRAMLARDA SÜNNETLER
- H. KUR' AN OKUMADAKİ SÜNNETLER
- İ. ALLAH' I ZİKRETMEKLE İLGİLİ SÜNNETLER
- J. DUA VE TEVBEDAKİ SÜNNETLER
- K. ŞÜKÜR VE HAMD ETMEDEKİ SÜNNETLER

MEVLAM NASİP ETSE

Gani mevlam nasip etse

Varsam ağlayı ağlayı

Medine' de Muhammed' i

Görsem ağlayı ağlayı.

Delil yapışsa elime

Lebbeyk öğretse dilime

İhram bezimi belime

Sarsam ağlayı ağlayı.

Akıtırlar heyecan kanını

Esirgemez kimse canı

Şol meydanda koç kurbanı

Kessem ağlayı ağlayı.

Hüccac döner yana yana

Çiğ' erim döndü büryana

Şol zemzemden kana kana

İçsem ağlayı ağlayı.

Derviş Yunus der can ile

Kul olmuşum iman ile

Dilim zikri Kur'an ile

Varsam ağlayı ağlayı

ALTINCI BÖLÜM

İBADET HAYATINDAKİ SÜNNETLER

A. ALLAH RASÛLÜ' NÜN İBADET HAYATI

Allah Rasûlü, ibadetten önce fıkıhın bilinmesini istemiştir. Onun için şöyle buyurur:

- “İbadetin hayırlısı fıkıh bilmektir.” (Ramuz el-Ehadis: 281/8)

- “Fıkıh öğrenmek vaciptir.” (Age: 312/14)

- “İman çıplaktır; süsü haya, elbisesi takva ve sermayesi de fıkıhtır.” (Age: 193/1)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) korku ile ümit arası bir hayat yaşamış, ibadeti asla terk etmemiş, Allah' a olan ibadet sorumluluğunda gevşeklik göstermemiştir. Daima kul Muhammed (as) olarak yaşamıştır. Kendisine Allah' ın kulu denmesinden hoşlanmıştır.

∞ ∞ ∞

İbadetler için maddî ve manevî temizliğe büyük önem vermiş; “temizlik imanın yarısıdır” demiş, ayrıca helal lokma temizliğini de çok dikkat etmiştir.

∞ ∞ ∞

İbadetlerde sünnet ve nafilere de önem vermiştir. İbadetlerini mümkün mertebe gizli yapmıştır. “Elimden gelse, amelimi kiramen katibinden gizlerdim” demiştir. Böylece şirke düşmekten kaçınmıştır.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü' nün ibadeti devamlı idi.

- “Allah katında amellerin en sevimsisi, az da olsa devamlı olanıdır” (Buhari, İman: 31) buyurmuş, Allah' a olan kulluğunu devamlı yapmıştır. “Rabbime şükreden kulda mı olmayayım” demiştir.

Zikrini, şükrünü, tevbesini, duasını devamlı yapmıştır. İbadet sayılan hiçbir davranışı ihmal etmemiştir.

O' nu tanıyanlar: “Rasûlallah, namaz kılanların arasında en çok namaz kılanı, zikredenlerin arasında en çok zikredeni idi” demiştir. (Ramuz el-Ehadis: 547/15)

Hiz. Aişe (ra): “Ayakları yarılınca kadar namaz kıldığı olurdu.” demiştir. (Age: 560/3)

Allah Rasûlü, zikri çok ederdi. Lüzumsuz işlerden sakınır, namazı uzun kılar, hutbeyi kısa okurdu. İhtiyaç sahiplerinin ihtiyacını giderirdi. (Age: 560/9)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü yaptığı bir ibadeti bırakıvermezdi. Şöyle buyurmuştur:

- “Falan kimse gibi olmayın; o, gece ibadetini yaparken sonra gece ibadetini bırakıverdi.” (Riyaz üs-Salihın: 154)

Hiz. Ali (ra) şöyle nakleder:

- Allah Rasûlü bana dedi ki: “Ya Ali, üç şey vardır sakın onları geciktirme:

1. Vakti gelince namazı hemen kıl.
2. Hazır olunca cenazeyi hemen defnet.
3. Dengi çıkınca Bekâr kadını hemen evlendir.” (İ. Canan, Hadis Ans: 7/405)

- “Güç yetirebileceğiniz amellere bakın. Çünkü siz usanmadıkça Allah usanmaz.” (Buhari, İman: 31)

- “Kul hangi amel üzere ölürse, o amel üzere dirilir.” (Riyaz üs-Salihın: 116)

∞ ∞ ∞

İbadet hayatındaki sünnetler neymiş:

1. İbadetlerden önce fıkıh ilmini öğrenmek sünnettir.
2. İbadet öncesi maddi ve manevi temizliğe dikkat etmek sünnettir.
3. İbadetlerde gösteriş ve riyadan kaçınmak sünnettir.
4. İbadetlerde devamlılık, bıkmayı usanmamak sünnettir.
5. Namazı ilk vaktinde kılmak sünnettir.
6. Gece namazını kılmak sünnettir.

B. ALLAH RASÛLÜ' NÜN ALLAH' A TESLİMİYETİ

Rasûlallah (sav) Allah' a iman ve kulluk konusunda hiçbir zaman ihmal ve gevşeklik göstermemiştir. O' nun Allah' a her zaman teslimiyeti tam olmuştur.

Abdullah bin Abbas (ra) şöyle anlatır:

- “Ben Allah Rasûlü ile beraberdim, bana: “Sana bazı şeyler öğreteyim” dedi ve devam etti:

- Sen Allah' ın emir ve yasaklarını koru ki, Allah da seni korusun. Sen Allah' ın emir ve yasaklarına riayet et ki, O' nun yardımını göresin. Bir şey istediğinde yalnız Allah' tan iste.

Şunu bil ki sana yardım konusunda herkes bir araya gelse, Allah' ın senin için takdir ettiğinden başkasını veremezler. Sana zarar verme maksadıyla insanların hepsi bir araya gelse, Allah' ın takdirinden başkasını yapamazlar.” (Tirmizi Kıyame: 5)

∞ ∞ ∞

Kur'an' a ve vahye uymakta çok titizdi, şöyle buyurmuştur:

- “Sizi Allah' ın hükmünü uygulamaktan hiçbir kınayanın kınaması alıkoymasın.” (İbn-i Mace, Hudud: 3)

Peygamber (as) hırsızlık yapan biri için birilerinin aracılığını kabul etmemiştir ve: “Vallahi Muhammed' in kızı Fatıma hırsızlık yapsaydı, elbette onada aynı cezayı verirdim.” demiştir.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü Cenab-ı Allah' ın emir ve yasaklarına karşı hiçbir gevşeklik göstermemiştir. Şöyle demiştir:

- “Nerede olursanız olun, Allah' a kulluğu güzel yapın ve cennetle müjdelenin” (Ramuz el-Ehadis: 276/13)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav), haram ve günahın son derece korkar ve kaçardı. Bize de: “Hicretin en efdalı Allah' ın hoşlanmadığı şeyleri terk etmektir.” (Ramuz el-Ehadis: 77/14) buyurmuştur.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) bize her zaman âlemlerin Rabbına boyun eğmeyi tavsiye etmiştir.

Bir hadislerinde şöyle buyurur:

- “Allah’ a yemin ederim ki, ben sizin Allah’ tan en çok korkanınızım ve O’ na en çok saygılı olanınızım.” (Buhari, Nikah: 1)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü, Allah’ tan başkasından da korkmamıştır. Hicret sırasında mağarada iken takip eden müşriklerin yaklaştığını gören Hz. Ebu Bekir (ra) telaşlanıp:

- “Geldiler Ya Rasûlallah!” deyince ona:

- “Korkma, Allah bizimle beraberdir” cevabını vermiştir.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as), Allah’ ın kazasına kaderine rıza gösteren, Allah’ a güveni tam, sabrı tam örnek bir kul olmuştur.

∞ ∞ ∞

Allah’ a teslimiyet konusundaki sünnetler neymiş:

- 1. Allah’ a imanda ve kullukta ihmal ve gevşeklik göstermemek sünnettir.**
- 2. Allah’ ın emirlerini uygulamakta titiz davranmak, Allah’ ın emirlerini yerine getirirken başkalarının kınamasına bakmamak sünnettir.**
- 3. Allah’ a kulluğu düzgün yapmak sünnettir.**
- 4. Allah’ tan korkmak, Allah’ ın hoşlanmadığını terk etmek sünnettir.**
- 5. Her zaman sabırlı olmak Allah’ ın takdirine razı olmak ve Allah hakkında hüsn-ü zanda bulunmak sünnettir.**

C. NAMAZDAKİ SÜNNETLER

Peygamber (as) namaza büyük önem vermiştir. “Namazsız dinin hayrı yoktur” demiştir.

Hız. Ali (ra) der ki:

- “Allah Rasûlü’ nün son sözü “Namaza dikkat edin!” oldu.”

Rasûlallah (sav): “Beni nasıl namaz kılar görürseniz, öyle namaz kılınız.”, “Allah temiz olmayanın namazını kabul etmez.” (Buhari, Vüdû: 2) buyurarak maddi manevi temizlik olmadan namazın kabul olmayacağını bildirmiştir.

Bundan başka;

- “Allah kadının namazını başörtüsüz kabul etmez.” (Tirmizi, Salat: 160) buyurmuştur.

∞ ∞ ∞

- Namazı ilk vaktinde kılmıştır. (Riyaz üs-Salihın: 1291)

- Namaza niyet etmeden önce üç defa “Estağfurullah” demiştir.

- “Cemaatle kılınan namaz ayrı kılınan namazdan yirmi yedi derece üstündür.” (Buhari, Ezan: 30)

- “Abdest sıkışmasında namaz kılınmaz.” (Müslim, Mesacid: 67)

- “Abdestteki şüpheliyi yakın bilginizle giderin, namaz için ise zannınıza göre hareket edin.” (Ramuz el-Ehadis: 22/2)

- “Saflarınızı düzgün tutunuz. Safların düzgün tutulması, namazın tamamındandır.” (Riyaz üs-Salihın: 1091)

- “Namazda omuzlarınızı birleştirin, safları sıkıştırın” (Age: 1092) buyurarak tesettürsüz, sıkışık ve şüpheli abdestle namaz kılınamayacağını, namazı ilk vaktinde ve cemaatle kılmanın sevaplı olduğunu haber vermiştir.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as), namaza kalkarken aile fertlerini de namaza kaldırmıştır. Hız. Fatıma (ra): “Sabahleyin babam beni namaza kalkmam için dürter, namaza kalkmamı söylerdi” demiştir. Allah Rasûlü bizim de aynı şeyi yapmamızı istemiştir.

∞ ∞ ∞

Namazda ayakta durma gücü olan mutlaka ayakta kılacaktır. Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Namazı ayakta kıl. Eğer gücün yetmezse oturarak kıl.” (Tirmizi, Salat: 157)

İmama uyan kimse, Fatiha’ yı okumadığı için besmele çekmez ve okumaz.

Birde namazda içten okuma olmaz. Peygamber (as): “Beni nasıl namaz kılar görürseniz, öyle namaz kılınız” demiştir. (Buhari, Ezan: 18)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah rükûyu şöyle yapmıştır:

- “Rükûya vardıklarında belini öyle düz tutardı ki üzerine su konsa durabilirdi.” (Ramuz el-Ehadis: 534/13)

- “Rükûda üç defa “Sübhone rabbiyel azim” derdi.” (Age: 535/1)

- “Rükûda parmaklarını açardı.” (Age: 535/2)

- “Rükûda diz kapağını tutmak sizin sünnet kılınmıştır. Öyle ise rükûda diz kapaklarını kavrayın.” (Tirmizi, Salat: 192)

Sahabe Rasûlallah’ ın rükû halini şöyle anlatıyor:

- “Ellerini dizleri üzerine koyar, sırtını düz tutar, başını kaldırmaz, aşağıya da eğmezdi.”

- “Sizden biri rükû ve secdeden kalkarken belini tam olarak doğrudmadıkça, namazı yeterli olmaz.” (Tirmizi, Salat: 196) buyurmuştur.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah secde için de şunları söylemiştir:

- “Kulun Allah’ a en yakın olduğu an, secde anıdır.” (Ramuz el-Ehadis: 79/3)

Sahabe şöyle der:

- “Allah Rasûlü iki elinin arasına secde ederdi.”

- “Secdeye vardığında üç defa: “Sübhone rabbiyel âlâ” derdi.” (Age: 535/1)

- “Secde de parmaklarını kapatırdı.” (Age: 535/2)

- “Secdeyi ağır yapardı, yedi kemik üzerine secde etmekle emrolundum” derdi. (Müslim, Salat: 226)

- “Secde tadile riayet edin. Kimse kollarını köpeklerin yayışı gibi yaymasın.” (Buhari, Ezan: 141)

- “Secde ettiği zaman koltuk altı görünecek şekilde koltuklarını açık tutardı.” (Ramuz el-Ehadis: 535/9)

- “Secde de alnını açık bulundururdu.” (Age: 535/10)

- “Biriniz secde edince deve gibi yere çökmesin. Yani ellerini dizlerinden önce yere koymasın.” (Tirmizi, Salat: 200)

- “Hasta kimse secde etmeye gücü yetmezse, başı ile imâ eder.” (Muvatta: 168)

- “Saçınızı ve elbisenizi secde sırasında toplamayın.” (Müslim, Salat: 227)

∞ ∞ ∞

- “Tahıyyatta şهادet parmağını kaldırmada on sevap vardır.” (Ramuz el-Ehadis: 326/3)

- “Bir kimse namazdan şüphe ederse, selamdan sonra sehiv secdesi yapsın.” (Age: 425/4)

Abdullah bin Mes’ud (ra) şöyle der:

- “Peygamber (sav) bize namaz kıldırıldı. Fazla kıldırıldı. Selam verince iki secde yaptı.

- “Ey Allah’ ın Rasûlü, yeni bir şey mi var?” denilince:

- “Bende bir insanım, bende unuturum. Unuttuğumda bana hatırlatın. Sizden biri namazından şüphe ederse, doğruyu araştırıp namazını ona göre tamamlasın, sonra da iki secde daha yapsın” buyurdu.” (Buhari, Salat: 31)

∞ ∞ ∞

Sahabe der ki:

- “Bir şey kendini überse Allah’ ın elçisi namaza dururdu.” (Ramuz el-Ehadis: 529/18)

- “Namazda acele etmezdi. “Abdesti diri gibi alın, namazı ölü gibi kılın” derdi. Önemsenmeyen namazın kıyamet gününde eski bir bohçaya sarılıp, kılanın yüzüne çarpılacağını ve “Al, bu senin namazların” denileceğini söylerdi.

- “Akşam namazlarını bir an önce kılar, hiçbir şey O’ nu meşgul etmezdi.” (Age: 547/17)

- “Halka namaz kıldırıldığında hafif kıldırır, kendi kendine namaz kılarırken ağır kılar.” (Age: 522/3)

- “Allah’ a gönülden bağlı ve saygılı olarak namaza durun” derdi. (Bakara: 238)

Enes (ra) şöyle demiştir: “Rasûlallah (sa) bize nasıl namaz kıldırırken gördüysem size de öylece namaz kıldırıktan vazgeçmeyeceğim. Rasûlallah (as) başını rükûdan kaldırdığında O’ nu gören kimsenin, “secde etmeyi unuttu” diyeceği kadar ayakta kalırdı. Başını secdeden

kaldırınca iki secde arasında yine Zat-ı Risalet-penahillerini gören, ikinci secdeyi unuttu, diyecek kadar otururdu.”

Rasûlallah (sa) mescidde sohbet halinde iken biri gelir ve namazını kılar, Fahr-i Kainât' a selam verir. Nebî (sa) selamını aldıktan sonra şöyle buyurur:

- “Dön namazını kıl, çünkü sen namaz kılmadın.”

Bunun üzerine kişi gider namazını kılar. Selam verip Nebî (as) da selamını aldıktan sonra yine:

- “Dön namazını kıl, çünkü sen namaz kılmadın” buyurunca aynı şahıs tekrar gider namazını kılar. Üçüncü defa aynı söze mâruz kalınca Efendimiz' e (sa):

- Ya Rasûlallah! Bundan daha iyisini yapamıyorum. Bana doğrusunu öğret, der. Bunun üzerine Nebî (sa) ona namazı şöyle tarif eder:

- “Önce ayağa kalk, iftitah tekbirinden sonra Kur'an' dan sûreler oku. Sonra rükûa git. Rükûda itmi'nan ve istikrar buluncaya kadar... Sonra kalk ve doğrul. Ayakta itmi'nan ve itidal buluncaya kadar... Sonra secdeye git. Secde de mutmain oluncaya dek... Sonra diğer rekâtlarını da öylece tamamla...” (Tirmizi, Salat: 110)

∞ ∞ ∞

- “Namaz için kamet getirilince sakın ve ağırbaşlı bir şekilde namaza gelin, hızlı gelmeyin. Yetişebildiğiniz kadarını kılarırsınız, yetişemediğinizi sonra tamamlarsınız.” (Buhari, Ezan: 21) (Tamamlarken, kılınmayan rekât aynen kılınır.)

- “Saflarınızı düzeltiniz ya da Allah yüzlerinizi başka tarafa çevirir.” (Buhari, Ezan: 71)

- “Namaz kılariken gözlerinizi yummayınız.” (Ramuz el-Ehadis: 57/5)

- “Namazda esnemekten hoşlanmazdı.” (Age: 560/15)

- “Camide şiddetli aksırmaktan hoşlanmazdı.” (Age: 561/8)

- “Namazda kendisinin arkasında önce erkekler, sonra erkek çocuklar, sonra da kadınlar saf tutardı.” (Age: 562/5)

- “İmamdan önce başı rükûdan veya secdeden kaldıran, Allah' ın başını merkep başına çevirmesinden korkmaz mı?” (Riyaz üs-Salihin: 1783)

- “Abdest sıkıntısı varken kılınan namaz tam bir namaz olmaz.” (Age: 1785)

- “Kabre karşı namaz kılmayın.” (Age: 1789)

- “Namaz kılanın önünden geçen, ne kadar günaha girdiğini bilseydi; onun önünden geçmektense, uzun süre beklerdi.” (Age: 1790)

- “Namazda bir hareket yapılacağı zaman bir defa yap” (Sahih-i Buhari ter: 626) (Üç defa olursa namaz bozulur.)

Enes bin Malik şöyle nakleder: “Namazda gözlerini havaya kaldıran ya yaptığına son verir ya da gözleri kör olur.” (Age: 431)

Hz. Aişe (ra) şöyle der:

- “Namazda sağa sola bakmayı sordum bana:

- Bu şeytanın kulun namazından çalıp çırpmasıdır” buyurdu. (Age: 432)

∞ ∞ ∞

Hz. Sevban (ra) şöyle diyor:

- “Allah Rasûlü namazdan çıkınca üç defa “Estağfurullah” dedikten sonra: “Allahümme entesselam vemin kesselâm tebarekte yazel celal-i vel ikrâm” derdi.”

Bir hadislerinde de:

- “Sizden biri namazdan sonra 33 defa “Sübhanallah”, 33 defa “Elhamdülillah”, 33 defa “Allahü ekber” desin. Ardından da “Lâilâhe illallahü vahdehülâ şerikeleh-lehül mülkü velehül hamdü vehüve alâ külli şeyin kadir” der, tamamlarsa günahları deniz köpüğü kadar da olsa af ve mağfiret olunur.” buyurmuştur. (Riyaz üs-Salihîn: 1448)

∞ ∞ ∞

- Akşam namazının ve sabah namazının farzından sonra yedi defa “Allahümme ecirnâ minennar” demiş ve bizim de dememizi istemiştir.

∞ ∞ ∞

Kaza ve seferi namazlar konusunda da şöyle buyurmuştur:

- “Öğle namazının ilk sünnetini kılamazlarsa, onu öğle namazının son sünnetini kıldıktan sonra kılarlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 537/15)

- “Bir kimse namazı kılmayı unutursa, onu hatırladığı zaman kılsın. O namaz için bundan başka kefarete yoktur.” (Müslim, Mesacid: 314)

Enes bin Malik (ra) şöyle der:

- “Allah Rasûlü ile Mekke’ ye yola çıktık, dönünceye kadar bize akşam namazından başka farzları hep ikişer rekat olarak kıldırdı.” (Enes (ra) Mekke’ de on gün kaldıklarını ilâve eder.) (Ebu Davut, Sefer: 10)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü namazın terkinin asla hoş görmemiştir. Ancak ihmalden veya gafletten dolayı vaktinde kılınmamış namazlarında kaza edilmesini istemiştir. Şöyle buyurur:

- “Namaz dinin direğidir. Küfürle iman arasında da bir perdedir. Namazı terk etmek bu perdeyi kaldırmaktır.” (Riyaz üs-Salihın: 1082)

- “Namazı terk eden, kâfirlere benzemiştir.” (Age: 1083)

- “Parça parça edilsen de, ateşlerde yakılsan da sakın Allah’ a ortak koşma, namazı asla terk etme. Namazı bile bile terk eden, Allah’ ın korumasından çıkmış olur.” (İbn-i Mace, Fiten: 23)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü (sav) beş vakit namazın sünnetlerini devamlı kılmış hatta nafileri bile terk etmemiştir. Nafilerin önemini şöyle belirtmiştir:

- “Biriniz farzlardan eksik yaparsa, Allah onu nafile namazlarla tamamlar.” (Ramuz el-Ehadis: 491/9)

- “Kıyamet günü kulun hesaba çekildiği ilk amel namaz olacaktır. Eğer namazları tamsa mesele yok. Namazı tam değilse, kaybedenlerden olur. Şayet farzlarda bir eksiklik varsa, Allah:

- “Kulumun nafile namazları var mı bakın” der. Eksik nafilelerle tamamlanır. Diğer amellerinden de böyle hesaba çekilir.” (Tirmizi, Salat: 188)

∞ ∞ ∞

- “Bir kimse Güneş yükseldiğinde (kuşluk) güzelce abdest alıp iki rekat namaz kılsa, günahları mağfiret olunur. Anadan doğmuş gibi olur.” (Ramuz el-Ehadis: 436/8)

- “Kuşluk namazından iki rekat, Allah yolunda kabul olmuş nafile hac ve ümreye bedeldir.” (Age: 291/10)

- “Akşamdan sonra namaz kılan evvabinden sayılır. Kim evvabin namazı kılsa, deniz köpüğü kadar da olsa günahları af olunur.” (H. Döndüren, İslâm ilm: 346)

- “Sizden biri camiye girerse iki rekat namaz kılmadan oturmasın.” (Riyaz üs-Salihın: 1148)

- “Kim teravih namazını sevabına inanarak ve sevabını Allah’ tan bekleyerek kılsa geçmiş küçük günahları af olunur.” (Buhari, Teravih: 1)

Bir kutsi hadiste şöyle buyrulur:

- “Yeryüzü halkına azap etmeyi murat ettiğimde; camileri tamir eden, tanzim ve tenvir edenleri, birde rızam için birbirini sevenleri ve seher vaktinde istiğfar edenleri görünce onlara azap etmekten vazgeçerim.” (İlâhi Hadisler: Sh: 30)

Allah Rasûlü, gece namazını çok severdi. Şöyle buyurmuştur:

- “Ey insanlar! Selamlaşınız, yemek yediriniz, insanlar uyurken gece namaz kılınız ve selamete cennete giriniz.” (Riyaz- üs-Salihın: 1171)

- “Geceleyin kalkıp namaz kılan, hanımını da kaldıran, kalkmazsa yüzüne su serpip kaldıran kimseye Allah rahmet etsin. Gece kalkıp namaz kılan kocasını da kaldıran kadına Allah rahmet etsin.” (Ebu Davut, Tatavvu: 18) buyurmuştur.

Namazdaki sünnetler nelermiş:

1. **Namazdan önce helal gıda ve maddi temizliğe dikkat etmek sünnettir.**
2. **Namazı vaktinde kılmak sünnettir.**
3. **Niyetlenmeden üç defa “Estağfurullah” demek sünnettir.**
4. **Sıkışık abdestle namaz kılmamak sünnettir.**
5. **Safları düzgün tutmak ve omuzları birleştirmek sünnettir.**
6. **Erkeklerin ezan okuması, farzdan önce kamet getirmesi sünnettir.**
7. **Tekbir için ellerin kaldırılması sünnettir.**
8. **Eller bağlanınca sağ elin üstte olması sünnettir.**
9. **Tekbirden sonra Sübhaneke’ yi okumak sünnettir.**
10. **Birinci rekatta Fatiha’ dan önce Eûzü-besmele çekmek diğer rekatlarda besmele çekmek (imama uyan, okumadığı için besmele çekmez) sünnettir.**
11. **Fatiha’ dan sonra “Amin” demek sünnettir.**
12. **Rükûdan, secdeden kalkarken tam doğrulmak sünnettir.**
13. **Rükûdan kalkarken “Semi Allahü limen hamideh Rabbenalekel hamd” demek sünnettir.**
14. **“Allahü Ekber” diyerek yatıp kalkmak sünnettir.**
15. **Secde de kolları yere koymamak, ayakları kaldırmamak, yedi kemik üzerine secde etmek sünnettir.**
16. **Ayakta erkeklerin topuk arası dört parmak kadar olması sünnettir.**
17. **Rükûda ellerin dizleri kavraması ve parmakların aralıklı olması sünnettir.**

18. Rükûda “Sübhâne Rabbiyel azîm” secde de “Sübhâne Rabbiyel âlâ” demek sünnettir.

19. Erkeklerin oturunca sol ayağını yatırıp, sağ ayağını dikmesi. Kadınların ayaklarını sağ tarafa yatırması sünnettir.

20. Namazda acele dilmemesi, oraya buraya bakılmaması, bir hareket yapılacaksa tek yapılması, gözlerin yumulmaması sünnettir.

21. Secdeye varırken önce dizleri, sonra elleri ve sonra da yüzü koymak sünnettir.

22. Oturunca ellerin ayakların üzerine konması sünnettir.

23. Ettehiyyatü' yü okurken “Lâ ilahe” deyince sağ elin şahadet parmağını kaldırmak “illallah” derken indirmek sünnettir.

24. Nafilelerde ikindi namazının ve yatsı namazının birinci oturuşunda Ettehiyyatü den sonra Sallibarik okumak, kalkınca da Sübhaneke okumak sünnettir.

25. selamdan önce Rabbena' yı okumak, önce sağa sonra sola selam vermek sünnettir.

26. Başkalarının gelip geçeceği yere namaza durmamak, değilse sütre koymak sünnettir.

27. Sabah ve akşam namazının farzından sonra yedi defa “Allahümme ecirna minennar” demek sünnettir.

28. Namazlardan sonra tesbih duası yapmak sünnettir.

29. Sabah ve akşam namazından sonra Levenzelna' yı yatsı namazından sonra da Emenerrasulü' yü okumak sünnettir.

D. EZANDAKİ SÜNNETLER

Vaktin geldiğini bildirmek ve namaza davet için beş vakit namazdan önce ezan okunur.

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Namaz vakti gelince içinizden biri ezan okusun.” (Buhari, Ezan: 18)

- “Ezanı işittiğiniz zaman müezzinin söylediklerini aynen söyleyiniz.” (Buhari, Ezan: 17)

- “Ezanı müezzinle beraber tekrar edip, ezan duasını yapana şefaetim helal olur.” (Buhari, Ezan: 8)

Ezan duası:

“Allahümme Rabbe hâzihi'd-davetittemmeti. Vessalâtil gâimeti Muhammeden elvesilete vel fazilete vedderaceterrafiate vebashü makamem mahmuden ellezi veadtehu inneke Lâ tuhlifül mâad.”

∞ ∞ ∞

Ezandaki sünnetler nelermiş:

- 1. Beş vakit ezan okumak sünnettir.**
- 2. Ezanı sesi güzel olanın okuması sünnettir.**
- 3. Ezanı duyanın saygı ile dinlemesi ve okuyanla beraber tekrar etmesi sünnettir.**
- 4. Ezan duasını yapması sünnettir.**
- 5. Ezanın davetine uyması sünnettir.**
- 6. Yeni doğan çocuğun sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet getirilerek adının konması sünnettir.**
- 7. Ezanı peygamber (as) a vahyolunduğu gibi okumak sünnettir.**
- 8. Ezan okunurken meşguliyetin bırakılması sünnettir.**

E. ORUÇTAKİ SÜNNETLER

Oruç, önemli bir ibadettir. İslâm' ın beş temel şartındandır. Onun için orucu Allah Rasûlü'nün nasıl tuttuğu ve nasıl tutun dediği çok önemlidir.

Bir gün biri geliyor:

- “Ya Rasûlallah! Bana öyle bir amel tavsiye et ki, Allah beni onunla mükafatlandırısın.” diyor.

Bunun üzerine Allah Rasûlü şu cevabı veriyor:

- “Sana orucu tavsiye ederim, zira onun misli yoktur.” (Nesâi, Sıyam: 43)

Bir hadislerinde de şöyle buyurur:

- “Bir kimse Ramazanın faziletine inanarak ve mükafatını umarak oruç tutarsa, geçmiş günahları bağışlanır.” (Riyaz üs-Salihîn: 1224)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü: “Ramazandan bir veya iki gün evvel oruç tutmayınız” buyurmuştur. (Age: 1230)

- “Ramazan orucundan sonra en faziletli oruç Muharrem ayında tutulan oruçtur.” (Age: 1251)

- “Altı gün Şevval orucu tutan bir seneyi oruçlu geçirmiş gibi olur.” (Age: 1259)

Allah Rasûlü, Muharrem ayının onunda ve yalnız Cuma günü oruç tutmazdı. Üç gün Kurban bayramında, bir günde Ramazan bayramında oruç tutmazdı.

- “Pazartesi ve Perşembe günleri amellerin Allah' a arz olunduğu gündür. Bende amellerimin oruçlu olduğum halde arz olunmasını severim.” (Age: 1261)

- “Her ayda üç gün (başta, ortada ve sonda) oruç tutmak, bütün hayatını oruçlu geçirmek gibidir.” (Age: 1265)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah, sahura kalkmaya da önem verirdi.

- “Sahur yemeği yiyin. Çünkü sahurda bereket vardır.” (Age: 1234)

- “Bizim orucumuzla ehl-i kitabın orucu arasında ki fark, sahura kalkmaktır.” (Age: 1237) buyurmuştur.

∞ ∞ ∞

O' nun için iftarlarda önemliydi.

İbn-i Abbas (ra) şöyle der:

- “Rasûlallah (sav) iftar zamanı şöyle dua ederdi: “Allahümme leke sumtü ve alâ rızkıka eftartü fetekabbel minni inneke entes-semiul alim” ” (Ramuz el-Ehadis: 526/12)

- “Sizden biri iftar ederken hurma ile eğer hurma yoksa su ile iftar etsin.” (Riyaz üs-Salihın: 1243)

- “Bir yudum su ile de olsa orucunu bozmadan akşam namazını kılmazlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 546/15)

- “Oruçlarını evvela içecek şeylerle bozarlardı. Onu da bir nefeste içmeyip üç nefeste içerlerdi.” (Age: 550/2)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü (sav) orucu aç ve susuz kalmak olarak görmez, bütün organlarla tutulmasını söylerlerdi:

- “Oruçlu yalan ve yalancılıkla iş yapmayı terk etmezse, yemeyi içmeyi bırakmasında hayır yoktur.” buyururlardı. (Riyaz üs-Salihın: 1246)

- “Oruçlu iken çirkin söz söylemeyin. Kimse ile çekişmeyin. Şayet birisi size kötü söyler ve sataşır ben oruçluyum desin.” (Riyaz üs-Salihın: 501) buyurmuşlardır.

∞ ∞ ∞

Oruçtaki sünnetler nelermiş:

- 1. Ramazandan bir veya iki gün önceden oruç tutmamak sünnettir.**
- 2. Muharrem ayının dokuz, on ve onbirinci günü oruç tutmak sünnettir.**
- 3. Ramazandan sonra Şevval ayında altı gün oruç tutmak sünnettir.**
- 4. Pazartesi ve Perşembe günleri oruç tutmak sünnettir.**
- 5. Her ayın başında ortasında ve sonunda üç gün oruç tutmak sünnettir.**
- 6. Sahura kalkmak mutlaka bir şeyler yemek sünnettir.**

7. İftar duasını yapmak sünnettir.
8. Hurma, su veya tuzla iftar etmek sünnettir.
9. Orucu bozduktan sonra akşam namazını kılmak sünnettir.
10. Orucu her organla tutmak ve sabırlı olmak sünnettir.

F. HACTAKİ SÜNNETLER

Hac, İslâm' ın beş temel şartından biridir. Akıllı ve imkanı olan her müslümana farzdır.

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Bir kimse hac eder ve hac esnasında fena söz söylemez, büyük günahlardan kaçınır, küçük günahları işlemekte ısrar etmezse, o kimse günahlarından arınarak annesinden doğduğu gibi hacdan döner.” (Riyaz üs-Salihın: 1279)

- “Kusursuz hac üstün amellerdendir.” (Age: 521)

∞ ∞ ∞

Hacdaki sünnetler nelerdir:

1. Hacı geciktirmemek, ilk fırsatta gitmek sünnettir.
2. İhram için gusletmek ve abdest almak sünnettir.
3. İki rekat namaz kılmak sünnettir.
4. Erkeklerin ihram giymesi sünnettir.
5. Telbiye getirmek sünnettir.
6. Kudûm tavafı yapmak sünnettir.
7. Kâbe' yi görünce dua etmek sünnettir.

8. Say yaparken erkeklerin remel yapması sünnettir.
9. Arafat' ta gece kalmak sünnettir.
10. Arafat' ta dua etmek sünnettir.
11. Müzdelife' ye gelmek sünnettir.
12. Mina' ya gitmek, şeytan taşlamak sünnettir.
13. Veda tavafı yapıp iki rekat namazdan sonra zezem içmek sünnettir.
14. Medine' de peygamber (as) ı ziyaret etmek orada kırk vakit namaz kılmak sünnettir.

G. CUMA VE BAYRAMLARDA SÜNNETLER

Günlerin en hayırlısı Cuma' dır. Cuma günü iyi değerlendirilirse günahların affına sebep olacaktır. Allah Rasûlü der ki:

- "Cuma günü öyle bir saat vardır ki, Cuma kılan kimse o saatte dua ederse, duası red olmaz." (Riyaz üs-Salihın: 1160)

Cuma' yı terk eden için de:

- "Kim cumayı meşru mazereti olmadan üç kere terk ederse, Allah onun kalbini mühürler." (Riyaz üs-Salihın:1154)

∞ ∞ ∞

- "Allah Rasûlü Cuma' nın farzından önce dört rekat sünnet kılarıdı." (Ramuz el-Ehadis: 554/11)

- "Farzdan sonra da dört rekat sünnet kılarıdı." (Riyaz üs-Salihın: 1130)

- "Sizden biri Cuma namazını kıldıktan sonra dört rekat daha namaz kılsın." (Müslim, Cuma: 67)

∞ ∞ ∞

- "Cuma' ya gelmeden boy abdesti alın." (Riyaz üs-Salihın: 1155)

- “En faziletli gün Cuma’ dır. O gün bana çok salat ü selam getirin, bana ulaşır.” (Age: 1162)

- “Cuma’ dan önce Allah Rasûlü tırnaklarını keser bıyıklarını kısaltırdı.” (Ramuz el-Ehadis: 559/20)

- “Cuma’ ya erken gitmek, ümmetimin fakirlerinin haccıdır.” (Age: 196/12)

- “Cuma namazına hazır olun. İmama yakın bulunun. Zira insan Cuma’ dan geri kalmakla, cennet ehli olduğu halde cennetten geri kalmış olur.” (Age: 19/8)

∞ ∞ ∞

Cuma günü yapılacak sünnetler nelermiş:

- 1. Cuma’ nın farzından önce ve sonra dörder rekât sünnet kılmak sünnettir.**
- 2. Cuma’ dan önce boy abdesti almak, tırnakları kesmek ve tıraş olmak sünnettir.**
- 3. Cuma günü peygamber (as) a çok salavat getirmek sünnettir.**
- 4. Cuma’ ya erken gitmek, önlerde namaz kılmak sünnettir.**
- 5. Cuma günü güzel giyinmek ve koku sürmek sünnettir.**
- 6. Cuma günü soğan, sarımsak gibi kokan şeyler yememek sünnettir.**
- 7. Cami adabına uymak peygamber (as) ın sünnetlerindedir.**

Ramazan ve Kurban bayramı günleri de mübarek günlerdir.

- “Ramazan bayramında namazdan önce fitır sadakası verirlerdi.” (Ramuz el-Ehadis: 549/14)

- “Ramazan bayramında yemek yer camiye öyle giderdi. Kurban bayramında ise kurban etinden yerdi.” (Age: 546/1)

- “Kurban bayramında arefe günü sabahtan dördüncü bayramın ikindi vaktine kadar yirmi üç vakit teşrih tekbirlerini getirirdi.”

- “Hiçbir kul, kurban günü Allah yanında kan akıtmaktan daha sevimli bir iş yapamaz. Zira kesilen hayvan kıyamet günü boynuzlarıyla, kıllarıyla, tırnaklarıyla gelecektir.” (Tirmizi, Edâhî: 1)

- “Allah Rasûlü, bayram namazına başka yoldan gider, başka yoldan gelirdi.” (Ramuz el-Ehadis: 539/8)

“Maddi imkanı olupta kurban kesmeyen camimize uğramasın.” (İ. Canan, Hadis Ans: 17/939)

- “Kurban terkine ruhsat olmayan sünnettir.” (Age: 4/522) buyurmuşlardır.

∞ ∞ ∞

Bayram günleri sünnetler nelermiş:

- 1. Fıtır sadakasını namazdan önce vermek sünnettir.**
- 2. Ramazan bayramı camiye bir şeyler yiyerek gitmek, Kurban bayramında ise kurban etinden yemek sünnettir.**
- 3. Kurban günleri teşrik tekbirlerini getirmek sünnettir.**
- 4. Ayrı yollardan camiye gidip dönmek sünnettir.**
- 5. Sabah boy abdesti almak sünnettir.**
- 6. Güzel giyinmek, koku sürmek sünnettir.**
- 7. Zikrederk, tekbir getirerek camiye gitmek sünnettir.**
- 8. Kabir ziyaretinde bulunmak sünnettir.**
- 9. Komşularla ev halkı ile, tanıdık tanımadık herkesle bayramlaşmak sünnettir.**
- 10. İhtiyaç sahiplerini, bilhassa çocukları sevindirmek ve**
- 11. Yaşlıları ziyaret edip gönlünü almak sünnettir.**

H. KUR'AN OKUMADAKİ SÜNNETLER

Peygamber (as) Kur'an okumayı, Kur'an okuyanı dinlemeyi ve Kur'an' a uymayı çok severdi. Şöyle buyurur:

- “En hayırlınız Kur'an' ı öğrenen ve öğretenlerdir.” (Buhari Fezâil-i Kur'an: 21)

- “Kur'an okuyunuz. Çünkü Kur'an, kıyamet gününde kendini okuyanlara şefaati olacaktır.” (Müslim, Misafirin: 252)

- “Kalbinde Kur'an' dan bir şeyler olmayan kimse harap bir ev gibidir.” (Riyaz üs-Salihin: 1004)

- “Evlerinizde Kur'an' ı çok okuyun. Kur'an okunmayan evde hayır az, şer çok olur. O ev, içindikileri sıkır.” (Ramuz el-Ehadis: 80/10)

- “Evlerinizi Kur'an okuyarak nurlandırın. Bir evde Kur'an okunduğunda melekler hazır olur, şeytanlar çekilir. Ev halkına genişlik hasıl olur; hayır çoğalır, şer azalır. Bir evde Kur'an okunmazsa, orada şeytanlar hazır olur, melekler bulunmaz. Ev halkına darlık gelir.” (Ramuz el-Ehadis: 196/2)

- “Kur'an okuyan, hata ederse melekler onu düzeltir.” (Ramuz el-Ehadis: 57/13)

- “Kur'an' ı kekeleyerek zorlukla okuyana iki sevap vardır.” (Buhari, Tevhid: 52)

- “Güzel Kur'an okuyan meleklerle beraberdir. Kur'an' ı zorlukla okuyana iki kat ecir vardır.” (Riyaz üs-Salihin: 998)

- “Kim Kur'an' ı önüne alırsa Kur'an onu cennete götürür. Kim de arkasına alırsa, onu da cehenneme götürür.” (Ramuz el-Ehadis: 227/9)

- “Kim Kur'an' dan bir sûre üzerine yemin ederse, ona her ayet için bir kefarete lazım gelir. İster doğru ister yalan söylesin.” (Age: 417/10)

- “Herhangi bir topluluk bir evde toplanır da Kur'an okursa, kalpleri huzur bulur, rahatlar. Allah' ın rahmeti onlar üzerine olur, melekler onları kuşatır. Allah' ta onları yanındakiler arasında zikreder.” (Riyaz üs-Salihin: 1027)

- “Kur'an okuyan, onu terk eder veya okumayı unutursa, kıyamet günü cüzamlı olarak Allah' ın huzuruna çıkar.” (Ebu Davut, Vitrin: 21)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah' ın Kur'an okuyuşunu Sahabi şöyle nakleder:

- “Kur'an' ı ağır ağır tane tane okurdu.” (Müzzemmil: 4)

- “Kur’an’ ın tamamını üç günden az zaman içinde okumazlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 547/8)

- “Kur’an okurken med yapar (uzatır) ama teğanni (titreme) yapmazlardı.” (Age: 543/19)

- “Kur’an okuyun ağlayın, ağlayamazsanız ağlar gibi yapın.” (Age: 78/16) derdi.

Abdullah bin Mesud şöyle der:

- “Allah Rasûlü (sav) bana “Kur’an oku” dedi.”

- “Ey Allah’ ın Rasûlü Kur’an sana indirildi, ben nasıl okurum” dedim. Bana:

- “Kur’an’ ı başkasından dinlemekten hoşlanırım” dedi. Nisâ sûresinden okudum 41. ayete gelince:

- ““Şimdilik yeter” dedi, gözlerinden yaşlar akıyordu.” (Buhari, Tefsir: 9)

∞ ∞ ∞

Kur’an okumada sünnetler nelermiş:

- 1. Kur’an okumak, okunan Kur’an’ ı saygı ile dinlemek sünnettir.**
- 2. Kur’an okumasını öğrenmek ve öğretmek sünnettir.**
- 3. Kur’an’ la ve Kur’an üzerine yemin etmemek sünnettir.**
- 4. Kur’an’ ı ağır ağır tane tane okumak sünnettir.**
- 5. Kur’an okurken teğanni yapmamak sünnettir.**
- 6. Kur’an’ ı hüznü okumak ve ağlamak sünnettir.**
- 7. Yılda en az iki defa hatmetmet sünnettir.**
- 8. Kur’an’ ı üç günden az zamanda okumamak sünnettir.**

İ. ALLAH' I ZİKRETMEKLE İLGİLİ SÜNNETLER

Rasûlallah (sav) devamlı dili ile kalbi ile hem de beden ile Cenab-ı Allah' ı anmayı çok severdi ve derdi ki:

- “Allah' ı zikredenle zikretmeyen diri ile ölü gibidir.” (Buhari, Deavat: 67)

- “Size amellerin en hayırlısını haber vereyim mi? En hayırlı amel, Allah' ı zikretmektir.” (Age: 6)

- “Zikir sadakadan da, oruçtan da hayırlıdır.” (Ramuz el-Ehadis: 208/13)

- Bir kutsi hadiste: “Kulum beni andığı ve dudakları benim için kıpırdadığı an, Ben kulumla beraberim.” (İ. Canan, Hadis Ans: 17/505)

- “Kulun Allah' ın azabından kendini kurtarma da zikirten müessir bir amel yoktur.” (Age: 6/1947)

- “Zikrin en faziletlisi “Lâilâhe illallah” demektir.” (İbn-i Mace, Edep: 55)

- “Günde yüz defa “Sübhanellah” diyene bin iyilik yazılır, bin günahı bağışlanır.” (Müslim, Zikir: 37)

- “Allah' ın zikri şifadır.” (Ramuz el-Ehadis: 122/7)

- “Üzüntüsü, kederi bol olan “Lâ havle velâ kuvvete illâ billahil aliyyil azîm” desin.” (Müslim, Zikir: 13)

- “Bir kimse bir yerde oturur da Allah' ı zikretmeden kalkarsa, Allah' a karşı eksik iş yapmış olur.” (Riyaz üs-Salihın: 822)

- “Bir topluluk oturup Allah' ı zikrederse, melekler onların etrafını sarar. Onlara Allah' ın rahmeti iner. Allah onları meleklerin yanında anar.” (İ. Canan, Hadis Ans: 1943)

- “Ya Hafsa, çok sözden sakın. Zira, zikrullahsız çok söz kalbi öldürür ve Allah' ı çok zikreden söz de kalbi ihya eder.” (Ramuz el-Ehadis: 496/11)

Hiz. Aişe (ra): “Abdestli ikende abdestsiz ikende peygamber (as) Allah' ı zikrederdi.” (Riyaz üs-Salihın: 3/41)

- “Kul yatağa abdestli olarak yatıp, uyuyana kadar Allah' ı zikrederse, o gece Allah ona istediğini verir.” (Büyük Hadis Külliyyatı: 5/233)

∞ ∞ ∞

Zikir bağırıp çağırarak hoplayıp zıplayarak olmaz. “Hafif sesle içinden Rabbini zikret.” (A'raf: 205)

- “En hayırlı zikir hafi (gizli) olan zikirdir.” (Age: 5/234)

- “Ashabım! Münafıklık konusunda Allah’ a sığınmın” deyince Ashab:

- “O nedir ya Rasûlallah?” der. Allah Rasûlü:

- “Kalpte huşu olmamasına rağmen bedende huşu görünmesidir.” buyurur. (Kitab’üz-Zühd Ver-Rehaik: 42)

- “Kim insanlara amelini işittirirse Allah onu hakir kılar.” (Age: 42)

Yüksek sesle zikredenleri Allah Rasûlü: “Siz sizden uzak birini mi veya bir sağıra mı duyuracaksınız!” diyerek susturmuştur.

∞ ∞ ∞

Zikirdeki sünnetler neymiş:

- 1. Cenab-ı Allah’ ı sürekli zikretmek sünnettir.**
- 2. Üzüntü sıkıntı anında “Lâ havle velâ kuvvete illâ billahil aliyyil azîm” demek sünnettir.**
- 3. Bir yerden kalkmadan Allah’ ın adını zikretmek ve salavat getirmek sünnettir.**
- 4. Yatağa yatarken Allah’ ı zikretmek, dua etmek ve Fatiha, Ayet el-Kürsi, İhlas, Felâk, Nâs sûrelerini okumak sünnettir.**
- 5. Allah’ ın zikredilmediği boş sözlerden kaçınmak sünnettir.**
- 6. Allah’ ı gizlice zikretmek sünnettir.**
- 7. Göstermelik hareket ve davranışlardan kaçınmak sünnettir.**
- 8. Zikrederken bağırıp, çağırmamak sünnettir.**

J. DUA VE TEVBEDEKİ SÜNNETLER

Peygamber (as) her zaman Allah' a yalvarmış, Allah' ın gazabından rahmetine sığınmıştır.

- “Hamd etmeden salavat getirmeden ve istiğfar etmeden dua edene peygamber (as) şöyle demiştir:

- “Acele ettin. Allah' a hamd et. Salavat getir, istiğfardan sonra istediğini iste.” (İ. Canan, Hadis Ans: 5/1772)

- “Dua ibadettir.” (Riyaz üs-Salihın: 1494)

- “Dua belâyı karşılar.” (Ramuz-elEhadis: 207/16)

- “Duanın dua edene üç faydası vardır:”

Dua edenin ya günahı affolunur.

Ya hayrı artar

Veya sevap kazanır.” (Age: 104/8)

- “Sizden biri duada acele etmediği müddetçe duası kabul olur.” (Riyaz üs-Salihın: 1528)

- “Sizden biri “dua ettim kabul olmadı” demediği müddetçe duası kabul olur.” (Sahih-i Buhari Ter.Sar: 2075)

- “Sahabe bir seferde yüksek sesle tekbir getirip dua ediyordu. Peygamber (as) onlara:

- “Kendinizi yormayın. Siz sağıra veya uzakta olana dua etmiyorsunuz” buyurdu.” (Riyaz üs-Salihın: 983)

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü (sav) ın dualarından örnekler:

- “Allah Rasûlü (sav) beş şeyden Allah' a sığınırdı:

- Korkaklıktan,
- Cimrilikten,
- Kötü yaşayıştan,
- Kalbin fitnesinden,

- Kabir azabından.” (Ramuz-elEhadis: 551/1)
- “En çok okuduğu dua, “Rabbena atina” duası idi.” (Age: 543/1)
- “Devamlı Felâk, Nâs sûrelerini okurdu.” (Age: 551/2)

Hz. Aişe (ra) şöyle der:

- “Herhangi bir rahatsızlık hissettiğinde Felâk ve Nâs sûrelerini okur üflerdi.” (Age: 525/11)
- “Bir kimseye üzüntü hastalık ve şiddet isabet ederse: “Allahü Rabbi Lâ Şerikeleh” derse ondan kurtulur.” (Age: 404/5)
- “Ateşe sebep olacak fitneden, cehennem azabından zenginliğin ve fakirin şerrinden Allah’ ım sana sığınırım.” (Riyaz üs-Salihın: 1510)
- “Allah’ ım açlıktan, fena arkadaştan ve hainlikten sana sığınırım.” (Age: 1514)
- “Allah’ ım, aklımın zevalinden ve kötü arkadaştan sana sığınırım.” (Age: 1513)
- “Allah’ ım kötü huylardan, kötü işlerden, nefsimin arzu ve isteklerinden sana sığınırım.” (Age: 1511)
- “Allah’ ım kulağımın, gözümün, dilimin, kalbimin, tenasül organımın şerrinden sana sığınırım.” (Age: 1512)
- “Allah’ ım faydasız ilimden, kabul olmayan amelden, kabul olmayan duadan sana sığınırım.”
- “Allah’ ım bildiğim ve bilmediğim hayırların hepsini senden isterim. Bildiğim ve bilmediğim kötülüklerin hepsinden sana sığınırım.”
- “Allah’ ım işlerimin sonunu iyi yap. Dünya zilletinden ve kabir azabından koru” diye dua ederlerdi.

∞ ∞ ∞

Duadaki sünnetler nelermiş:

- 1. Duaya Eûzü-besmele ile başlamak, Allah’ a hamd etmek ve salavat getirdikten sonra başlamak sünnettir.**
- 2. Duanın kabul edileceğine inanmak sünnettir.**
- 3. Duada acele etmemek sünnettir.**
- 4. Haram lokmayı terk etmek sünnettir.**

5. **Peygamber (as) gibi dua etmek sünnettir.**
6. **Zaman, mekan gözetmek, vesile kılmak sünnettir.**
7. **Abdestli olmak sünnettir.**
8. **Bağırıp çağırmamak sünnettir.**
9. **Dine uygun olmayan şeyi istememek sünnettir.**
10. **Duada ısrar etmek sünnettir.**
11. **Başkalarının kötülüğünü istememek sünnettir.**
12. **Elleri kaldırarak dua etmek ve sonra yüze sürmek sünnettir.**
13. **Duayı dil alışkanlığı olarak değil, gönülden yapmak sünnettir.**
14. **Duayı üç kere tekrar etmek sünnettir.**
15. **Dil ile yapılan duayı fiili dua ile desteklemek sünnettir.**
16. **Duayı geniş kapsamlı tutmak sünnettir.**

İslâm' da ve peygamber (as) in sünnetinde günahlara tevbe etmenin de büyük önemi vardır.

İnsan günahlardan tevbe ederek Allah' a hicret etmezse, zaman zaman ilâhi ikaz ve uyarılara muhatap olur. Çünkü insanın başına gelenler işlediği günahlar yüzündendir.

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Pişmanlık tevbedir.” (Ramuz-elEhadis: 238/1)
- “Tevbe günahı terktir.” (Age: 198/15)
- “Allah' a tevbe edin, O' ndan af dileyin. Ben günde yüz kere tevbe ediyorum.” (Müslim Zikir: 12)
- “Hata edenlerin en hayırlısı, günahlarına tevbe edendir.” (Büyük Hadis Kül: 5/332)
- “Eğer siz günah işlemeseydiniz, Allah sizi helak eder ve yerinize günah işleyecek, sonra da tevbe edecek kimseler yaratırdı.” (İ. Canan Hadis Ans: 11/285)
- “Gülerek günah işleyen ağlayarak cehenneme girer.” (Ramuz-elEhadis: 400/4)
- “Günahı terk etmeden tevbe eden Allah' la alay ediyor demektir.” (Age: 197/2)

- “Müşrik olarak ölenle, bir müslümanı haksız yere öldüren hariç Allah bütün günahları bağışlar.” (İ. Canan, Hadis Kül: 11/294)

Biri peygamber (as) a sorar:

- “Cehennemden ne ile korunayım?”

- “Gözyaşı ile zira Allah korkusundan ağlayan gözü cehennem ateşi yakmaz” buyurur. (Ramuz-elEhadis: 243/16)

- “Günahlarından dolayı tevbe eden, günahsız gibidir.” (Age: 196/12)

- “Tevbe günahları yıkar, iyilikler kötülükleri giderir.” (Age: 96/10)

Bir hadisi kutside şöyle buyrulmuştur:

- “Ellerini kaldırıp yalvaran kulumun ellerini boş çevirmekten haya ederim.” (H.H.Erdem: ilahi Hadisler: 14)

- “Bana bir karış yaklaşına ben bir arşın yaklaşıyorum. Bana bir arşın yaklaşına bir kulaç yaklaşıyorum. Bana yürüyerek gelene koşarak varırım.” (Age: 25)

- “Her paslanmanın bir cilası vardır. Kalbin cilası da “Estağfurullah” demektir.” (Ramuz-elEhadis: 128/11)

- “Dua ve istiğfarı üç defa yapmak peygamber (as) ın hoşuna giderdi.” (Age: 558/5)

∞ ∞ ∞

Tevbe ile ilgili sünnetler nelermiş:

- 1. Her günaha her gün tevbe etmek sünnettir.**
- 2. Tevbe edilen günahı terk etmek sünnettir.**
- 3. Allah’ ın affedici ve affının bol olduğunu bilmek sünnettir.**
- 4. Günahtan sonra onu yok edecek iyilik yapmak sünnettir.**
- 5. İstiğfarı üç defa yapmak sünnettir.**
- 6. Tevbeden sonra o günaha dönmek için Allah’ ın korumasına sığınmak sünnettir.**
- 7. Günahtan dolayı pişmanlık ve kesin olarak terk ettikten sonra tevbe etmek sünnettir.**

8. Günah kula karşı işlendiyse hak iadesinden sonra helalleşmek sünnettir.
9. Tevbe anında abdestli olmak sünnettir.
10. Bir miktar sadaka verip, iki rekat namaz kılmak sünnettir.
11. Haram lokmayı bırakmak sünnettir.
12. Peygamberimizi veya Allah' ın sevgili kullarını vesile kılmak sünnettir.
13. Tevbeye ısrar etmek ve Allah' ın rahmetinden ümit kesmemek sünnettir.
14. Gözyaşları ile tevbe etmek sünnettir.
15. Korku ile ümit arasında yaşamak sünnettir.

K. ŞÜKÜR VE HAMD ETMEDE SÜNNETLER

Peygamber (as) Cenab-ı Allah' a verdiği nimetlerden dolayı daima şükretmiş ve hamd etmiştir. Bizim de Allah' a şükretmemizi istemiştir. Şöyle buyurur:

- “Sizden biri malda, yaratılıştta ve evlatta kendinden üstün olana bakmasın. Kendinden daha aşağıda olana bakıp haline şükretsin.” (Seçme Hadisler: 91/33)

- “Halka teşekkürde bulunmayan Allah' a da şükretmez.” (Tirmizi Birr: 35)

- “Müslümanın herşeyi hayırdır; sevinir şükreder, üzülür sabreder, iki halde de sevap kazanır.” (Ramuz-elEhadis: 314/12)

Hz. Aişe (ra) şöyle der:

- “Rasûlallah' ın geceleri ayakları şişinceye kadar namaz kıldığı olurdu. O' na dedim ki:

- “Allah senin gelmiş geçmiş günahlarını affetmiştir ya Rasûlallah!” dedim. Bana:

- “Allah' a şükreden bir kul da mı olmayayım ya Aişe!” dedi.” (Riyaz üs-Salihın: 98)

- “Sevindirici bir şey olduğunda Allah' a şükür olarak secdeye kapanırlardı.” (Ramuz el Ehadis: 529/12)

- “Allah Rasûlü (sav) hoşlanmadığı bir durumda da Allah’ a hamd ederdi. “Elhamdülillahi alâ Külli halin” yani her durumda hamd Allah’ a mahsustur” derdi. (Age: 522/10)

- “Duanın en faziletlisi, “Elhamdülillah” demektir.” (İbn-i Mace, Edep: 55)

- “Elhamdülillah demek, zikirlerin ve şükürlerin başıdır. Meşru işler “Elhamdülillah” ile sonuçlanmazsa, hayır ve bereketi olmaz.” (Ebu Davut, Edep: 18)

- “Allah’ a hamd ü sena ile başlamayan her mühim işin feyzi ve bereketi olmaz.” (Riyaz üs Salihin: 1423)

- “Allah kulunun yemek yiyip veya su içip de şükredip hamd etmesinden razı olur.” (Age: 1425) buyurmuşlardır.

∞

∞

∞

Hamd ve şükretmekle ilgili sünnetler neymiş:

- 1. Her nimetten dolayı şükretmek ve hamd etmek sünnettir.**
- 2. Bizden daha iyi durumdakilere değil, daha aşağı durumda olanlara bakmak, halimize şükretmek sünnettir.**
- 3. Her iyilik sahibine şükretmek, teşekkür etmek sünnettir.**
- 4. Hayırlı sonuçlar alınca şükür secdesine kapanmak sünnettir.**
- 5. Her hale şükretmek, hamd etmek sünnettir.**
- 6. Bir işe Allah’ a hamdü sena ile başlamak sünnettir.**
- 7. Bir şeyi yiyip içtikten sonra onu verene şükretmek; “şükür, elhamdülillah” demek sünnettir.**

GÜL PEYGAMBERİM

Mekke şehrinde, Dünyaya geldin,
Koydular ismini, Muhammedü'l Emin,
Arşta yazılıydı, mübarek ismin,
Aleme açıldın, Gül Peygamberim.

Daha küçük yaşlarda, belirdi işaret,
Mü'minler sevindi, dediler budur rahmet,
Doğrudur, güvenilirdir, ismidir Ahmed,
Şeref verdin bizlere, Gül Peygamberim.

Dünyaya geldiğinde kavga, ayrılık, ölüm,
Zengine sonsuz hürmet, köleye zulüm,
Yaşanıyordu dünyada, böyle bir durum,
Dünyaya düzen verdin, Gül Peygamberim.

Ahlakındır tümüyle, Kur-an'ı Kerim,
Cömertliğin dillere, destandır senin,
Mübarek yanına, gelirse her kim,
Hayran kalır sana, Gül Peygamberim.

Kafir, münafık, fasık demedin,
Her insana karşı, güzel söyledin,
Yanına geleni, hiç reddetmedin,
Doğruyu öğrettin, Gül Peygamberim.

İşkence ettiler, sen hep sabrettin,
Şehrinden atıldın, yaban gittin,
Taşlar attılar, hiç öfkelenmedin,
Hayır dua ettin, Gül Peygamberim.

Gönlümüzdeki yerini, doldurdu masiva,
Anlasaydık seni, böyle olur muydu Dünya?
Günahlarla dolduk, geldik kapına,
Bizleri bağışla, Gül Peygamberim.

Kendimi sana tanıtabilsem,
Ümmetine ben de katılabilsen,
Sana şu derdimi anlatabilsen,
Beni ister misin? Gül Peygamberim.
Beni ister misin, Gül Peygamberim?

YEDİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN SÜNNETİNDE

GÖRGÜ KURALLARI

- Temizlik – çevre adabı
- Tuvalet adabı
- Abdest Gusül adabı
- Sağ elin fazileti
- Niyet – şüpheli şeyler
- Hediyeleşmek
- İstişare etmek
- Tepki göstermek
- Selamlaşma adabı
- Aksırma adabı
- Esneme adabı
- Kulak çınlaması
- İnşallah – Maaşallah Barekallah demek

BULSAM İZİNİ

Arayu arayu bulsam izini

İzinin tozuna sürsem yüzümü

Hak nasip eylese görsem yüzünü

Ya Muhammed canım arzular seni.

Bir mübarek sefer olsa da gitsem

Kabe yollarında kumlara batsam

Hub cemalin bir kez düşte seyretsem

Ya Muhammed canım arzular seni.

Ali ile Hasan, Hüseyin anda

Sevdası gönülde, muhabbeti canda

Yarın mahşer gününde Hak divanında

Ya Muhammed canım arzular seni.

Arafat dağıdır bizim dağımız

Onda kabul olur bizim duamız

Medine' de yatar peygamberimiz

Ya Muhammed canım arzular seni.

Yunus medh eyledi seni dillerde

Sevilirsin bütün hem gönüllerde

Ağlayı ağlayı gurbet ellerde

Ya Muhammed canım arzular seni.

YEDİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN SÜNNETİNDE

GÖRGÜ KURALLARI

Rasûlallah (sav): “Temizlik imanın yarısıdır” buyurmuştur. (Müslim, Tahare: 1) ve şöyle dua etmiştir:

- “Allah’ ım! Maddî ve manevî bütün pisliklerden sana sığınırım.” (Müslim Hayz: 122)
Bir hadislerinde de der ki:

- “Bir müslüman ağaç dikerde; ondan insan yahut hayvan yerse, bu yenilen onun için sadaka olur.” (Sahih-i Buhari Ter.Sar: 2016)

∞ ∞ ∞

- Maddi ve manevi temizliğe dikkat etmek, etrafa ağaç dikmek, yeşillendirmek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Durgun suya, yol üzerlerine ve gölgeliklere abdest bozmayın.” (Riyaz üs-Salihın: 1803)

- “Kibleye karşı tükürmeyin.” (Age: 655)

- “Bana ümmetimin hayır ve şer bütün amelleri arz edildi, iyi amelleri arasında rahatsızlık veren bir şeyin yoldan atılması da vardı. Kötü amellerin arasında mescide tükürülmüş tükürükde vardı.” (Müslim, Mesacid: 58)

∞ ∞ ∞

1. Sulara, yollara, gölgeliklere pislik atılmaması, oraya buraya tükürülmemesi sünnettir.

2. Başkalarına rahatsızlık veren herhangi bir şeyin yoldan atılması sünnettir.

Allah Rasûlü şöyle buyurur:

- “İnsanın bedeninden ayrılan şu yedi şeyi gömünüz:

1. Saçı,
2. Tırnakları,

3. Kanı,
4. Adet kanını,
5. Dişi,
6. Pıhtıyı,
7. Doğum artıklarını.” (Ramuz el-Ehadis: 549/17)

∞ ∞ ∞

- Kesilen saçın, tırnakların, çekilen dişin ve insan vücudundan çıkan kanın toprağa gömülmesi sünnettir.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) tuvalet adabı ile ilgili şunları söylemiştir:

Enes b. Malik (ra) şöyle diyor:

- “Allah Rasûlü (sav) tuvalete girecekleri zaman şöyle dua ederlerdi: “Bismillah Allahümme inni euzü bike minel hubsi Ve'l-habâis.” ” (Ramuz el-Ehadis: 531/9)

- “Tuvalete girerken “ya zel Celal” dediği de olurdu.” (Age: 531/10)

∞ ∞ ∞

- “Peygamber efendimiz (sav) “Muhammed Rasûlallah” yazılı yüzüğünü çıkarırdı.” (Age: 531/8)

- “Abdest bozarken önünüz ve arkanız kibleye dönmesin.” (Neseî, Taharet: 20)

- “Bevl ederken sağ elinizle tenasül uzvunuzu tutmayın, sağ elinizle temizlenmeyin.” (Riyan üs-Salihın: 1680)

Hız. Aişe (ra) şöyle nakleder:

- “Allah' ın elçisi, temizliği üç defa yapardı.” (Ramuz el-Ehadis: 559/7)

∞ ∞ ∞

- “Abdest bozmaktan çıktıklarında: “Gufraneke (Bizi mağfiret et)” derlerdi.” (Age: 531/7)

- “Peygamber (as) mezarlıkta iki mezar gösterip: “Bunlar azap ediliyor; biri idrar sıçramalarından, biri de gıybetten” buyurdular.” (Buhari, Vüdû: 55)

∞ ∞ ∞

1. Allah Rasûlü' nün tuvalete girerken ve çıkarken yaptığı duayı yapmak sünnettir.

2. Üzerinde “Allah” veya âyet yazılı bir şeyle tuvalete girmek sünnettir.

3. Tuvalette kibleye dönmemek, sağ eli kullanmamak, temizliği üç defa yapmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Abdest, gusül ve teyemmümdeki, sünnetlerle ilgili, Allah Rasûlü (sav) şöyle buyurur:

- “Kıyamet günü ümmetimi abdest nurlarından tanyacağım.” (Riyaz üs-Salihın: 1028)

- “Abdesti güzel alanın (küçük) günahları af olunur.” (Age: 1031)

- “Kim emrolunduğu gibi abdest alır ve emrolunduğu şekilde namaz kılsa, geçmiş (küçük) günahları af olunur.” (Buhari Vüdû: 28)

- “Abdest aldığımızda gözlerinize abdest suyundan içirin, ellerinizi silkelemeyin.” (Ramuz el-Ehadis: 40/2)

- “Abdest aldığımızda yüzüğünüzü hareket ettirin.” (Age: 528/15)

- “Allah Rasûlü gusülde bir sa' su kullanırdı. (3,3 kg) Abdeste bir müd su kullanırdı. (800 gr.)” (Age: 559/4)

Aişe (ra) der ki:

- “Abdestten sonra özel havlusu vardı, onunla kurulanırdı.” (Age: 544/8) “Abdest aldıktan sonra da iki rekat namaz kılarırdı.” (Age: 529/4)

∞ ∞ ∞

1. Abdesti güzel almak, abdestli olmak sünnettir.

2. Suyu israf etmemek ve özel havlu kullanmak sünnettir.

3. Niyet etmek sünnettir.

4. Euzu besmele çekmek sünnettir.

5. Elleri bileklere kadar üç defa yıkamak sünnettir.

6. Ağza, buruna üç defa su vermek sünnettir.

7. Gözü, kaşları, sakal ve bıyıkları ovalamak sünnettir.

8. Organları sıra ile yıkamak, sağ taraftan başlamak sünnettir.

9. El ve ayakları yıkarken parmak uçlarından başlamak sünnettir.

10. Başın tamamını mesh etmek, boynu, kulakları mesh etmek, yüzük varsa oynatmak sünnettir.

11. Organları aralıksız yıkamak sünnettir.

12. Abdest alırken konuşmamak sünnettir.

13. Abdestten sonra üç yudum su içmek sünnettir.

14. Abdest alırken şehadet getirmek, Kadir sûresini okumak sünnettir.

15. Müsaitse iki rekat namaz kılmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü (sav) Cuma, bayram günleri gusül abdesti alırdı. Hanımı O' nun nasıl gusül abdesti aldığını şöyle tarif eder: “Önce namaz abdesti gibi abdest alırdı. Avret yerini yıkardı, sonra üzerine su dökerdi.” (Buhari, Gusül: 1)

∞ ∞ ∞

Gusül abdestindeki sünnetler şunlardır:

1. Dışarda Euzu-besmele çekmek sünnettir.

2. Niyet etmek sünnettir.

3. Önce elleri ve avret yerini yıkamak sünnettir.

4. Normal abdest almak sünnettir.

5. Üç defa başa, sağ omuza ve sol omuza su döküp vücudu ovalamak sünnettir.

6. Suyu israf etmemek sünnettir.

7. Kapalı yerde yıkanmak, çok kalmamak sünnettir.

8. Cuma ve bayram günleri gusül abdesti almak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Su bulunamadığı zaman veya su kullanmanın sakıncalı olduğu zaman, yatakta su ile abdest alınamayınca teyemmüm abdesti alınır. Sünnetleri şunlardır:

1. Besmele çekmek,

2. Parmakaları açık tutmak,
3. Sırayı takip etmek,
4. Temizliğe dikkat etmek,
5. Teyemmüm namaz için ise vakit girdikten sonra almak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) bir şeye sağdan başlamış ve sağ elini kullanmıştır. Şöyle buyurur:

Hz. Aişe (ra) bu konuda şunları anlatır:

- “Allah Rasûlü işlerinde, temizlenmesinde, taranmasında, ayakkabı giymesinde sağdan başlamayı severdi.” (Riyaz üs-Salihın: 724)

- “Yemesinde içmesinde sağ elini kullanırdı.” (Age: 728)

- “Elbise giyerken, abdest alırken hep sağdan başlardı.” (Age: 729)

- “Sol elle yemeyin, içmeyin. Çünkü şeytan sol eli ile yer içer” buyurmuştur. (Age: 1665-1666)

- “Tuvalette sol elini kullanırdı.” (Müslim, Taharet: 63)

- “Sol elini istinca ve kirli şeyler için kullanırdı.” (Age: 725)

Ancak ayakkabısını çıkarırken önce sol ayakkabısını çıkarırdı. Tuvalete sol ayakla girer sağ ile çıkardı, camiye sağla girer sol ayakla çıkardı.

∞ ∞ ∞

- **Sağdan başlamak, sağ el ile yiyip içmek Allah Rasûlü' nün önemli sünnetlerindendir.**

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) şüpheciliği sevmez, şüpheli şeylerden şiddetle kaçardı ve şöyle derdi:

- “Sana şüphe veren şeyi bırak, şüphe vermeyen şeye bak.” (Riyaz üs-Salihın: 595)

- “Kim şüpheli bir şeyi terk ederse, haramdan korunur.” (Buhari, Büyû: 2)

- “Haram belli, helal bellidir. İkisi arasında şüpheli şeyler vardır. Bunlardan korunan, dinini ve ırzını korumuş olur.” (Buhari, İman: 39)

∞ ∞ ∞

1. Şüpheli bir şeyi terk etmek ve şüpheden kaçınmak sünnettir.

2. Vesveseden kaçınmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) ın hayatında niyetin önemi büyüktür. Hayatı boyunca hep iyi niyetli olmuş, düşmanları hakkında bile iyi niyet taşımıştır.

Şöyle buyurur:

- “Ameller niyete göredir. Herkesin ancak niyetine göre amelinin karşılığı vardır.” (Riyaz üs-Salihın: 1)

- “Allah sizin kalibınıza, sûretlerinize değil kalplerinize bakar.” (Age: 7)

- “ “İki müslüman kılıçları ile karşılaşılırsa, ölümlerde öldürmede cehennemliktir.” Oradakiler: “Ölümlere ne oluyor ya Rasûlallah?” deyince peygamber (as): O da arkadaşını öldürmek istiyordu.” cevabını verir. (Age: 9)

- “Bir kimse iyilik yapmaya niyetlenir de o iyiliği yapamazsa, Allah ona iyilik yapmış sevabı yazar.” (Age: 11)

- “Allah ümmetimin yapmadıkça veya söylemedikçe gönüllerinden geçirdikleri kötü şeylerden sorumlu tutmaz.” (Buhari Eyman: 15)

Bir kutsi hadiste: “Ben kulumun zannına göreym” buyurmuştur. (Ramuz el-Ehadis: 116/7)

∞ ∞ ∞

1. Her amel için niyet etmek sünnettir.

2. İyi niyetli olmak, iyi niyet taşımak sünnettir.

3. Cenab-ı Allah hakkında hüsn'ü zanda bulunmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) ikram etmeye, hediye vermeye ve hediyeleşmeye önem verir ve tavsiye ederdi.

Hz. Aişe (ra) şöyle anlatır:

- “Allah' ın Rasûlü, hediye kabul eder ve ona karşılık verirdi.” (Buhari, Hibe: 11)

- “Hediyeleşin birbirinize muhabbetiniz artsın. Hediye, kalpteki kin ve nefreti yok eder.” derdi. (Tirmizi, Velâ: 6)

- “İnsanlar arasında bağlılık için hediyeleşmeyi tavsiye ederdi.” (Ramuz el-Ehadis: 549/11)

∞ ∞ ∞

- Hediyeleşmek, sevgiyi, bağlılığı arttırmak, kin ve nefreti yok etmek için hediye vermek ve hediye almak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Sakal bıyık peygamber (as) ın adetindedir.

- “Bıyıklarınızı dudak hizasından kesin. Sakalınızı da bırakın.” (Riyaz üs-Salihın: 1210)

- “Başkalarına muhalefet ediniz, sakal bırakınız, bıyıkları kısaltınız.” (Sahih-i Buhari Ter.Sa: 1994)

- “Kim saçını sakalını yolar veya siyaha boyarsa, Allah yanında onun nasibi yoktur.” (Ramuz el-Ehadis: 444/6) + (419/12)

1. Sakal, bıyık bırakmak sünnettir.

2. Bıyıkları dudak hizasından kesmek sünnettir.

3. Ağarmış saç ve sakalı siyaha boyamamak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Sormak, danışmak, görüş alışverişinde bulunmak peygamberimiz (sav) ın âdetlerindedir. Şöyle buyurur:

- “İstişare eden yardıma mazhar olur. İstişare edilen de doğru söylemelidir.” (Age: 108/1)

- “İstihare eden mahrum kalmaz. İstişare eden pişman olmaz. İktisat eden de darlık çekmez.” (Age: 374/8)

∞ ∞ ∞

- Günlük işlerle ilgili istihare de, istişare de sünnettir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) Allah' a, İslâm' a Kur'an' a herhangi bir saldırı olursa, onun karşısında tepkisiz kalmazdı. Şöyle derdi:

- “Müşriklerle mallarınızla, canlarınızla ve dilinizle cihad edersiniz.” (Ebu Davut, Cihad: 18)

- “Allah yolunda ayağı tozlanan kimseye cehennem ateşi dokunmaz.” (Riyaz üs-Salihın: 1308)

- “Allah yolunda şehit olmak isteyen kimse, şehit olmasa bile şehit sevabına nail olur.” (Age: 1327)

- “Allah Rasûlü (sav), hoşlanmadığı bir şey görürse, hoşnutsuzluğu yüzünden belli olurdu.” (Age: 687)

- “Sizden kim sünnetime uymayan bir kötülük görürse, seyirci kalmasın, eliyle düzeltsin. Buna gücü yetmezse diliyle düzeltsin. Buna da gücü yetmezse, kalbiyle buğzetsin. Bu ise imanın en zayıf mertebesidir.” (Müslim, İman: 78)

- “Öyle kötülükler zuhur edecek ki, onlarla eli ile mücadele eden mü'mindir. Onlarla dili ile mücadele eden mü'mindir. Kim onlarla kalbi ile mücadele ederse, oda mü'mindir. Bundan başkasında zerre kadar iman yoktur.” (Age: 80)

∞ ∞ ∞

1. İslâm' a, imana ters düşen şeylere karşı tepkinin her çeşidini göstermek sünnettir.

2. İncancımıza ters düşen şeylere karşı seyirci ve duyarsız kalmamak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Peygamber efendimiz (sav) selam alma ve selam verme üzerinde epeyce durmuştur ve şöyle buyurmuştur:

- “Önce selâm, sonra kelâm.” (Tirmizi İsti'zan: 11)

- “Selamdan önce söze başlamayın. Kim selamdan önce söze başlarsa ona cevap vermeyin.” (Ramuz el-Ehadis: 466/6)

Cündüp (ra) şöyle der:

- “Rasûlallah, müslümanlardan birine rastlarsa, önce selam verir sonra musafaha ederdi.” (Ramuz el-Ehadis: 540/7)

∞ ∞ ∞

- “Sizden biri bir yere gelince oradakilere selam versin.” (Büyük Hadis Kül: 4/7679)

- “Selam vermeden içeriye girene peygamber (as): “Çık, selam ver, izin iste, öyle gir.” demiştir.” (Riyaz üs-Salihın: 876)

Peygamber (as) Hz. Enes' e şöyle demiştir:

- “Oğlum! Ailenin yanına girdiğinde selam ver ki sana ve ev halkına bereket olsun.”
(Age: 865)

- “Sizden biri bir yere vardığında veya oradan ayrıldığında selam versin.” (Age: 873)

∞ ∞ ∞

- “İki müslüman karşılaştıklarında musafaha ederlerse (küçük günahları) bağışlanır.”
(Ebu Davut, Edep: 153)

- “Bir kimse ile vedalaşırken karşı taraf elini bırakmadan siz bırakmayın. “Allah’ a emanet ol” deyin.” (Ramuz el-Ehadis: 542/4)

∞ ∞ ∞

Hz. Aişe (ra):

- “Hiçbir kadının eli, Allah Rasûlü’ nün eline değmemiştir. Biad ederlerken kadınların ellerini tutmazlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 546/14) demiştir.

∞ ∞ ∞

- 1. Selâm vermek, selâm almak peygamber (as) ın sünnetidir.**
- 2. Konuşmadan önce selâm vermek sonra musafahalaşmak sünnettir.**
- 3. Bir yere girince selâm vermek, ayrılırken de selâm vermek “Allah’ a emanet ol” demek sünnettir.**
- 4. Nâmahremlle tokalaşmamak, musafaha etmemek ve el öpmemek sünnettir.**

∞ ∞ ∞

Bakmanın hükmünü sormuşlar peygamber (as) şu cevabı vermiştir:

- “Bir kimse, birinin evine izinsiz bakarsa gözünü çıkarmak helal olur.” (Ramuz el-Ehadis: 405/12)

- “Yabancı kadınla yalnız kalmayın.” (Riyaz üs-Salihın: 1660)

Cabir (ra) der ki:

- “Allah Rasûlü’ ne bakmanın hükmünü sordum.”

- “Derhal gözünü çevir” buyurdu. (Age: 1656)

Ümmü Seleme (ra) anlatır:

- Âmâ Ümmü Mektumun oğlu geldi, Rasûlallah bize:

- Çekilin” dedi.

- “O âmâdır ya Rasûlallah” dedim. Rasûlallah:

- “O âmâ ise sizde mi âmâsınız” buyurdu. (Age: 1657)

- “Yollar üzerinde oturmaktan sakının.” (Age: 1654)

- “Gözlerin zinası, karşı cinse şehvetle bakmaktır. Kulakların zinası, günah olan sözleri dinlemektir. Dilin zinası kötü sözleri söylemektir. Elin zinası nâmahreme dokunmaktır. Ayakların zinası, kötü yere gitmektir. Kalbin zinası kötülüğü temennidir.” (Age: 1653)

- “Bir kadın beş vakit namazını kılar, Ramazan orucunu tutar, iffetini korur, birde kocasına itaat ederse, ona: “Haydi cennetin hangi kapısından istersen gir” denilir.” (Müsned: 1/191)

Allah Rasûlü’ nün bir müjdesi de şöyledir:

- “Siz bana altı şeyi garanti edin, bende size cennete girmenize kefil olayım:

1. Konuştuğunuzda doğru söyleyin.
2. Vaadettiğiniz zaman, sözünüzü yerine getirin.
3. Size bir şey emanet edildiğinde hainlik etmeyin.
4. Günahlardan uzak kalarak iffetinizi koruyun.
5. Harama bakmaktan sakının.
6. Elinizi haramlara dokunmaktan koruyun.” (Age: 5/323)

∞ ∞ ∞

1. **İzinsiz bir kimsenin evinin içine bakmamak sünnettir.**
2. **Göz ilişkilerinde derhal gözü çevirmek sünnettir.**
3. **Eline, beline, diline sahip olmak sünnettir.**
4. **Yollar üzerine oturmamak sünnettir.**
5. **Doğru konuşmak, doğru olmak sünnettir.**
6. **Vadinde durmak, sözünü tutmak sünnettir.**
7. **Emanete riayet etmek sünnettir.**
8. **Haramdan kaçınmak, ona bakmamak ve dokunmamak sünnettir.**

∞ ∞ ∞

Hapşirmede ve geçirmede nasıl davranacağımızın örneği Allah Rasûlü' nde şöyledir:

Sahabenin naklettiğine göre:

- “Allah Rasûlü, aksırdıkları zaman elini ağzına tutar veya mendille sesini azaltırdı.”
(Ramuz el-Ehadis: 537/8)

- “Biri peygamber (as) ın yanında hapşırır ve “şükür elhamdülillah” demez. Peygamber (as) da ona hiçbir şey demez. Bir başkası hapşırır, o “Şükür elhamdülillah” der. Peygamber (as) ona: “Yerhamükellah” der. Oradakiler:”

- Falancada hapşırdı ona bir şey demediniz, neden? der.

- “O Allah' a hamd etmedi” cevabını verir.” (Age: 537/7)

- “Sizden biri geçirdiğinde ve aksırdığında sesini yükseltmesin.” (Age: 38/12)
buyurmuşlardır.

∞ ∞ ∞

1. Aksırınca ağzı elle veya mendille kapatmak sünnettir.

2. Geçirince sesi kısmak sünnettir.

3. Aksıranın “Şükür elhamdülillah” demesi halinde ona “Yerhamükellah” demek, onun da: “Yehdinâ yehdî kümüllah” demesi sünnettir.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) hemen hemen esnememiştir. Esnediği zamanda ağzını kapatmış ve ses çıkarmamıştır.

- “Esnediğiniz zaman elinizle ağzınızı kapatın” (Age: 38/11)

- “Biriniz esneyeceği zaman gücü nisbetinde onu gidermeye çalışsın. Çünkü şeytan ona güler.” buyurmuştur. (Buhari, Edep: 125)

∞ ∞ ∞

- Esneme halinde esnemeyi gidermeye çalışmak, gideremezse ağzını kapatmak ve sessiz esnemek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Kulağı çınlayan için peygamber (as) şöyle buyurmuştur:

- “Sizden birinin kulağı çınladığında beni hatırlasın ve bana salâtüselam getirsin ve bir de “Beni ananı Allah’ ta hayırla ansın” desin.” (Ramuz el-Ehadis: 53/13)

∞ ∞ ∞

- Kulağı çınlayan, peygamber (as) ı hatırlayacak salavat getirip selam gönderecektir. Bir de “Beni ananı Allah’ ta hayırla ansın” diyecektir. Böyle demek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Bir iş yapacağı veya yapmayı düşündüğü zaman Rasûlallah (sav) “Allah izin verirse, müsaade ederse” anlamına gelen “İnşallah” derdi.

Peygamber (as) a bir soru sorulmuş “yarın cevap veririm” demiş, “İnşallah” dememişti, vahiy meleği gelmedi.

Ömrünün son günlerinde peygamber (as) mezarlığa gitmişti. Orada: “İnşallah biz de yakında yanınızda olacağız” demişti.

∞ ∞ ∞

- Bir iş yapılacağı zaman veya bir söz verileceği zaman “İnşallah” demek, Allah’ tan müsaade istemek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) güzel bir şey, güzel bir çocuk gördüğü zaman “Maaşallah”, “Bârekellah” derdi.

Bir güzellik karşısında “Maaşallah”, “Bârekellah” ve “Allah nazardan saklasın” denirse, nazar değmez ve zarar verilmemiş olur.

Nazar değmemesi için:

- Kalem sûresinin 51 ve 52 nci ayetleri okunur.

- 7 defa âyetel kürsi okunur.

- Üçer defa Fatiha, İhlas, Felâk ve Nâs sûreleri okunur.

Peygamber (as) şöyle buyurur:

- “Sizden biri din kardeşinin nefsinde veya malında hoşuna giden bir şeyi görünce onu tebrik etsin: “Bârekellah” desin, zira nazar haktır.” (Ramuz el-Ehadis: 389/8)

∞ ∞ ∞

- Güzel bir şey, güzel bir çocuk veya güzel araba görüldüğü zaman “Maaşallah”, “Bârekellah” veya “Allah nazardan saklasın” demek sünnettir.

SANA GELDİM YA MUHAMMED

Dağlar, taşlar, yollar aştım;
Susuz çöllerde dolaştım;
Sana geldim ya Muhammed.
Alemlere sensin rahmet.

Başım yerde huzurunda,
Bu can fedadır uğrunda,
Al beni erit nurunda.
Alemlere sensin rahmet.

Başka kapım yok varacak,
Ağlayacak, hıçkırarak,
Diz çöküp de yalvaracak.
Sana geldim ya Muhammed.
Alemlere sensin rahmet.

Dert bendedir, deva sende,
Hasta benim, şifa sende,
Aradığım vefa sende,
Sana geldim ya Muhammed.
Alemlere sensin rahmet.

Hasretim ben o kokuya,
Susamışlar gibi suya,
Koklayayım doya doya,
Sana geldim ya Muhammed,
Alemlere sensin rahmet.

Abdulkadir AKGÜNDÜZ

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN DÜNYAYA

BAKIŞINDAKİ SÜNNETLER

- Dünya ile İlişkileri.
- Bid'at ve hurafeler.
- Faydasız manasız meşguliyetler.
- Tedbirli olmak.
- İyimserlik, hüs nû zan.
- Sağlık ve tedavi

ÇEŞME

Aman çeşme canım çeşme
Muhammed' i görmedin mi?
Şimdi buradan abdest aldı
Doğru gitti camisine

Aman cami canım cami
Muhammed' i görmedin mi?
Şimdi burada namaz kıldı
Doğru gitti çarşısına

Aman çarşı canım çarşı
Muhammed' i görmedin mi?
Şimdi buradan kefen aldı
Doğru gitti annesine

Aman anne canım anne
Sütün emdim kana kana
Ben gidiyorum kabristana
Hakkını helal eyle bana

Beni burada yıkadılar
Beyaz kefene sardılar
Cansız ata bindirdiler
Yavaş yavaş indirdiler.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN DÜNYAYA

BAKIŞINDAKİ SÜNNETLER

Rasûlallah (sav) dünyaya ihtiyacı ve yeteri kadar önem verirdi. Dünyaya meyledip de ahireti unutmaya asla tasvip etmezdi.

Şöyle buyururdu:

- “Allah’ a yemin ederim ki, bu dünyanın Allah yanında sivrisinek kanadı kadar değeri yoktur.” (Ramuz el-Ehadis: 4/7)

- “Dünyada garip bir yolcu gibi olun.” (Buhari, Riyaki: 2)

- “Her ümmetin bir fitnesi vardır. Benim ümmetimin fitnesi de maldır.” (Ramuz el-Ehadis: 128/2)

- “Mal, dünya fitnesidir.” (Riyaz üs-Salihın: 483)

- “Gözünüzü dünya işlerine kaptırıp ahireti unutmaktan sakının.” (Age: 481)

- “Dünya tatlı ve manzarası caziptir.” (Age: 461)

- “Ahirette dünyanın değeri ancak sizden birinin parmağını denize daldırmasına benzer. Parmağı ile denizden aldığı suyu göz önüne getirsin.” (Age: 465)

- “Dünya mü’minin zindanı, kafirin cennetidir.” (Age: 472)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Dünyaya meylederken yeteceği kadar talep etmek sünnettir.
2. Dünyada yolcu gibi davranmak sünnettir.
3. Dünya fitnesine kapılıp ahreti unutmamak sünnettir.
4. Dünya ve ahiret dengesini kurmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

- “İki kimseye gıpta edilir: Çok Kur’an okuyana, Allah’ ın verdiği malı infak edene.” (Age: 574)

- “Sizin için en çok korktuğum şey küçük şirktir.” (Tirmizi, Hudûd: 24)

- “Ya Aişe! Kıyamet günü en şiddetli azaba uğrayacak kimseler, yaratmak hususunda Allah’ a benzemeye uğraşanlardır.” (Age: 653)

- “Sûret yapanlar, kıyamet günü azaba uğrayacaklar ve kendilerine: “yarattığınız sûretlere can verin bakalım” denilecektir.” (Sahih-i Buhari Tec.Sarih: 2002)

- “Hasedci, koğucu, falçı bizden değildir. Bende onlardan değilim.” (Tirmizi Birr: 79)

- “Kim çalınan bir malı için gaipten haber verene gidip bir şeyler sorarsa ve onun söylediklerini tasdik ederse, o kimsenin kırk gün namazı kabul olmaz. (üzerinden borç düşse bile sevaba nail olamaz)” (Age: 1701)

- “Bir şeyden uğursuzluk çıkarmak şirktir.” (Tirmizi, Siyer: 47)

Büreyde (ra) şöyle der:

- “Allah Rasûlü hiçbir şeyi uğursuz saymazdı.” (Riyaz üs-Salihın: 1708)

- “Allah Rasûlü ancak yola çıktığında “uğurlar olsun” “Hayırlı muvaffakiyetler” demesini severdi.” (Tirmizi, Siyer: 47)

- “Bir kimse dinde olmayan bir şey ortaya koyarsa o şey merduttur.” (Riyaz üs-Salihın: 168)

- “Üç kimseye lânet ederim: zalim yönetici, açıkça günah işleyen günahkâr, sünnetimi yıkan bid’atçı” (Ramuz el-Ehadis: 276/1)

- “Benden sonra yaşayanlar çok ihtilaflar görecektir. İşte o zaman benim sünnetime uyun. Sonradan çıkan işlerden sakının, zira o bid’attır. Her bid’at da sapıklıktır. Her sapıkta cehennemdedir.” (Age: 157/5)

- “Sünnet hududunda yapılan az amel, bid’at dairesinde yapılan çok amelden hayırlıdır.” (Age: 319/13)

- “Karışıklık zamanında ibadet etmek, benim yanımda hicret etmek gibi sevaplıdır.” (Riyaz üs-Salihın: 1371)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. İbadet edenden, ilim öğrenenden ve hayır işlerine koşandan başkasına gıpta etmemek sünnettir.

2. Resim ve heykelden uzak durmak sünnettir.
3. Falcıdan, büyücüden uzak durmak sünnettir.
4. Uğur uğursuzluk aramamak sünnettir.
5. Sonradan uydurulan, dinden olmayan şeylerden uzak durmak sünnettir.
6. Karışıklık zamanlarda fitneden, fitneciden, bid'atciden uzak durmak ve ibadetlere sarılmak sünnettir.

Rasûlallah (sav) boş sözü, manasız şeylerle uğraşmayı, faydasız ve kendini ilgilendirmeyen şeylerle uğraşmayı sevmezdi. Şöyle buyurmuştur:

- “Sağlık ve boş vakit, insanların çoğunun aldanıp değerlendirmedeği iki nimettir.” (Sahih-i Buhari Ter.Sar: 2088)

- “Dedikoduyu, çok soru sormayı ve mal telefını (israfi) terk edin.” (Ramuz el-Ehadis: 284/11)

- “Kişinin İslâmî güzelliklerinden biri de; manasız ve faydasız, kendini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesidir.” (Seçme Hadisler: 29/34)

- “Bir kimsenin kendini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi, iyi Müslüman oluşundandır.” (Tirmizi, Zühd: 11)

- “Ya hayır söyle ya da sus.” (Buhari Edep: 31)

- “Her işittiğini söylemek, kişiye günah olarak yeter.” (Ebu Davut Edep: 80)

Peygamber (as) Enes bin Malik' e şu öğüdü vermiştir:

- “Ey Enes! Gücün yettiği kadar kalbinde kötülük olmadan gecelemeye ve sabahlamaya çalış. Bu benim sünnetimdir. Kim benim sünnetimi ihya eder ve yaşatarsa beni sevmiş olur. Kim de beni severse cennette benimle beraber olur.” (Tirmizi, Edep: 63)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Boş söz söylemekten, manasız ve faydasız şeylerle uğraşmaktan kaçınmak sünnettir.
2. Dedikodudan ve çok soru sormaktan, israftan kaçınmak sünnettir.
3. İnsanın kendini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi sünnettir.
4. Kötü duygu, düşünce ve davranışlardan kaçınmak sünnettir.

5. Peygamberin sünnetini yaşamak ve yaşatmak, peygamber (as) ile cennette beraber olmayı sağlayacaktır.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) her konuda ölçülü, tedbirli ve temkinli olmamızı istemiştir.

- “Akşama ulaştığında sabahı gözetme, sabaha kavuştuğunda da akşamı bekleme. Sağlıklı anlarında hastalık için hayatın boyunca da ölümün için tedbirli ol.” (Buhari, rikak: 3)

- “Sizden biri kardeşine silahı doğrultmasın. Çünkü hiç bilmez, şeytan belki elini hareket ettirirde onu öldürür.” (Sahih-i Buhari Ter.Sar: 2188)

Bundan başka peygamber (as) ın emrine göre; denge bozulmayacaktır. Deve sağlam kazığa bağlanacak ondan sonra tevekkül edilecektir. Elden gelen yapıldıktan sonra dua edilecek, hayırla sonuçlanması için dua edilecektir. Etrafı çevrili olmayan damda yatılmayacaktır. Gece ateş söndürülmeden yatılmayacaktır.

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

- 1. Ölçülü yaşamak, her şeyin tedbirini almak ve sonuca hazır olmak sünnettir.**
- 2. Ahirete sorguya suale hazırlıklı olmak sünnettir.**
- 3. Silahla şaka yapmamak sünnettir.**
- 4. Dengeyi bozmamak sünnettir.**
- 5. Gerekeni yaptıktan sonra tevekkül etmek, dua etmek sünnettir.**
- 6. Etrafı çevrili olmayan yerde yatmamak sünnettir.**
- 7. Gece yatarken her tarafı iyice kapatmak ve ateşi söndürmek sünnettir.**

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) olayları, rüyaları hep iyiye yorar, asla ümitsiz ve karamsar olmazdı. Bu konu da şunları söylemiştir:

Büreyde (ra) şöyle der:

- “Allah’ ın elçisi, bir şeyi kötüye yormazlar, iyiye yorarlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 545/15)

- “Adam, insanlar helak oldu dediğinde (kendini üstün görerek böyle derse) kendisi onların en fazla helak olanıdır.” (Age: 56/10)

- “Temenni ettiğiniz şey, (ümit ettiğin) bir misli fazlasıyla sana verilecektir.” (Riyan üs-Salihın: 1925)

- “Eğer siz günah işlemeseydiniz, Allah sizi yok eder, günah işleyen bir topluluk yaratır, onlar istiğfar eder de Allah’ da onları af ederdi.” (Age: 426)

- “Ölürken Allah’ a husn-ü zan ederek ölü.” (Age: 444)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Bir şeyi iyiye yormak, iyi tarafından bakmak ve sonucun iyi olacağını ümit etmek sünnettir.

2. İnsanlar bozuldu, ortalık çok kötü diyerek karamsar olmamak sünnettir.

3. Günahların af olmayacağını düşünmeyip, affı, şefaati ve cenneti ümit etmek ve iyi zanda bulunmak sünnettir

∞ ∞ ∞

- “Güneş ve ayın tutulduğunu gördüğünüzde namaz kılın.” (Buhari Küsûf: 2)

Peygamber (as) güneş ay tutulmalarında başka bir şey yapmamış hep namaz kılmıştır. Bu, tutulma bitinceye kadar devam etmiştir.

∞ ∞ ∞

- Güneş ve ay tutulmalarında namaz kılmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) temizliğe ve insan sağlığına büyük önem vermiştir. Demiştir ki:

- “Bedenlerinizi açlık ve susuzlukla zayıflatınız, etlerinizi azaltınız, yağlarınızı eritiniz. Böylece onları cennette misk ve kâfur ile karıştırılmış temiz etle değiştirmiş olursunuz.” (Ramuz el-Ehadis: 8/13)

- “Misvak ağız temizler, Allah’ ın rızasını kazandırır.” (Riyaz üs-Salihın: 1207)

- “Eğer ümmetime zorluk verecek olmasaydım, onlara her abdest alışlarında misvak kullanmalarını emrederdim.” (Buhari, Cuma: 8)

- “Tedavi olduğunuz şeylerin en hayırlılarından biri, kan aldırmaaktır.” (Ramuz el-Ehadis: 149/6)

- “Allah verdiği derdin devasını da yaratmıştır.” (Sahih-i Buhari Tec. Sarih: 1959)

- “Ey Allah’ın kulları tedavi olun. Çünkü Allah yarattığı her hastalık için mutlaka bir şifa ve deva yaratmıştır. Ancak ihtiyarlık ve ölüm hariç.” (Tirmizi, Tıp: 2)

- “Sıtma ve ateşli hastalıklarda bir kırba suyu başından döküp yıkayınız.” (Ramuz el-Ehadis: 530/4)

Allah Rasûlü (sav) şu tavsiyelerde de bulunmuştur:

- Aileden rahatsız olana bal şerbeti içirin.
- Çörek otu ölümden gayrı her derde devadır.
- Hastalıklar için kan aldırın.
- Az yiyin az uyuyun.
- Hasta olan deveyi sağlam devenin yanına sokmayınız.
- Ateşli hastalıklarda soğuk su ile serinletiniz.
- Hastalarınıza okuyup dua ediniz.

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

- 1. Sağlığa temizliğe dikkat etmek sünnettir.**
- 2. Fazla kiloları vermek sünnettir.**
- 3. Misvak kullanmak sünnettir.**
- 4. Kan aldırma sünnettir.**
- 5. Hastalıklar için tedavi olmak, çare aramak sünnettir.**
- 6. Az yemek ve az uyumak sünnettir.**
- 7. Hastalıkların bulaşmasını önlemek için dikkatli olmak sünnettir.**

8. Hastalıklar için tedavi olduktan sonra okumak ve iyileşmesi için dua etmek sünnettir.

∞

∞

∞

SELÂM SANA EY NEBÎ

Zerreler adedince,
Selâm sana ey Nebî,
Her lâhza, gündüz, gece,
Selâm Sana ey Nebî!..

En has, en pâk kelâmla,
Kar gibi ak kelâmla,
Kur'an' la, Hak kelâmla,
Selâm Sana ey Nebî!..

Hep âheste âheste,
Bülbül çağlar kafeste,
Her saat, her nefeste,
Selâm Sana ey Nebî!..

Nice bin sevdâln var,
Sensin âleme medâr,
Yağmur damlası kadar,
Selâm Sana ey Nebî!..

Vurdukça yürek tık tık,
Hesap edilmez artık,
Gönderir her yaratık,
Selâm Sana ey Nebî!..

Sensin varlığa sebep,
Yakar bizi aşkın hep,
Verir her gonca-i leb,
Selâm Sana ey Nebî!..

Tenin sanki bir ipek,
Sultan Sensin bize tek,
Gitmede çiçek çiçek
Selâm Sana ey Nebî!..

Kâh farz, kâh olur Sünnet,
Bunun bahâsı Cennet,
Gönderir kutlu ümmet,
Selâm Sana ey Nebî!..
Essalü vesselamü aleyke
Ya Rasûlallah!

M. Necâti BURSALI

DOKUZUNCU BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN İNSANLARLA

İLİŞKİLERİNDEKİ SÜNNETLER

- Çocuk, kadın ve hayvanlarla ilişkisi
- Komşu, akraba ve diğer insanlarla ilişkisi
- Dayanışma ve yardımlaşmaları
- Misafir, davete icabet ve hasta ziyaretleri
- Kolaylık göstermeleri, eziyet ve sıkıntı vermemeleri
- Alışverişte doğrulukları
- Hak hukuka riayetleri

YA RASÛLALLAH

Aşkın ile aşıklar,

Yansın ya Rasûlallah.

İçip aşkın şarabın

Kansın ya Rasûlallah.

Şol seni sevenlere

Kıl şefaât anlara

Mü'min olan tenlere

Cansın ya Rasûlallah.

Şol seni seven kişi

Verir yoluna başı

İki cihan güneşi

Sensin ya Rasûlallah.

Aşık oldum dildara

Bülbül oldum gülzara

Seni sevmeyen nâre

Yansın ya Rasûlallah.

Aşık Yunus' un canı

İlmi şefaât kânı

Alemlerin sultanı

Sensin ya Rasûlallah.

DOKUZUNCU BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN İNSANLARLA

İLİŞKİLERNDEKİ SÜNNETLER

Rasûlallah (sav) insanın insanla ilişkilerinde de bize mesaj olacak güzel örnekler sergilemiştir.

Rasûlallah' ın hayatında önce insan vardır. Herşey de insan içindir. Onun için insana büyük değer vermiştir. Bu konuda da şunları söylemiştir:

- “Nerede olursanız olun Allah’ tan korkun; bir kötülük yaptığınızda arkasından hemen iyilik yapın o kötülüğü silip götürsün. İnsanlara karşı güzel ahlakla muamele edin.” (Riyaz üs-Salihın: 61)

- “Kendini yüksekten atıp canına kıyan, cehennemde ebedi yuvarlanıp duracaktır. Zehir yutup canına kıyan, sürekli zehir içecek, kendini bıçak veya silahla öldüren de, elinde o alet olduğu halde aynı şekilde kendine eziyet edip duracaktır.” (Buhari Tıp: 56)

∞ ∞ ∞

İyi bir insan için Allah Rasûlü, işin ta baştan ele alınmasını istemiştir.

- “İnsanın elbisesini çıkarırken besmele çekmesi, cinlerin gözü ile Ademoğlunun avreti arasında perde olur.” (Ramuz el-Ehadis: 297/9)

- “Biriniz ailesi ile münasebette bulunacağı zaman “Bismillah” ve “Allah’ ım bizi ve nasip edeceğin evladımızı şeytanlardan uzaklaştır.” derse, eğer bu birleşmeden bir çocuk takdip edilmişse, o evlada şeytan hiçbir zaman zarar veremez.” (Age: 356/3)

Rasûlallah (sav) çocuğa güzel isim verilmesini istemiştir:

- “Kıyamet gününde isimlerinizle ve babalarınızın isimleri ile çağrılacaksınız. Öyle ise çocukların isimlerini güzel koyun.” (Ebu Davut, Edep: 69)

- “Rasûlallah hoşlanmadığı bir isim duyarsa o ismi değiştirirdi.” (Ramuz el-Ehadis: 522/8)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) Hasan la Hüseyin doğduktan sonra şükür olarak Akika kurbanı kesmiştir.

- “Her erkek çocuğu için bir Akika kurbanı vardır. Bu kurbanı kesiniz ve çocuktan ezayı gideriniz.” (Sahih-i Buhari Tec.Sarih: 1910)

- “Çocuğun ismi üzerine kurban kesin ve: “Bismillahi Allahümme leke ileyke hazihi akikatü filan” deyin yani “Ey Allah’ ım, bu falanın akikasıdır, senin için ve sanadır” deyin.” (Ramuz el-Ehadis: 66/15)

∞ ∞ ∞

- “Kim çocuğunun sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okursa, çocuklardan ayrılmayan bir cin vardır ki, ona zarar veremez.” (İ. Canan Hadis Ans: 1/309)

∞ ∞ ∞

Beş şey fitrattandır:

- Kasık kıllarını tıraş etmek,
- Koltuk altı kıllarını yolmak,
- Bıyıkları kısaltmak,
- Tırnakları kesmek,
- Sünnet olmak. (Buhari Libas: 63)

Katâde (ra) şöyle der:

- “Rasûlallah (sav) Müslümanlara sünnet olmasını emrederdi. Hatta “seksen yaşında olsa bile” derdi.” (Ramuz el-Ehadis: 549/18)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) hep çocukların iyi yetiştirilmesini istemiştir.

- “İdaresi altındakilere hâinlik ederek ölene Allah cenneti haram kılar.” (Riyaz üs-Salihın: 657)

- “Küçüğüne acımayan, büyüğüne saygı göstermeyen bizden değildir.” (Seçme Hadisler: 169/56)

- “Üç kızı olupta onlara güzel muamele de bulunan kimse, cennete girecektir.” (Tirmizi Birr: 13)

Hasan la Hüseyin için peygamber (as):

- “Allah’ ım bu ikisine merhamet et. Çünkü ben onlara rahmet ediyorum.” (Sahih-i Buhari Tec.Sar: 2013) demiş, dua etmiştir.

Enes (ra) şöyle demiştir:

- “Rasûlallah Ensar’ a ziyaret eder, onların çocuklarına selam verir ve o çocukların başını okşardı.” (Ramuz el-Ehadis: 554/12)

- “Namaz kılariken Hasan la Hüseyin sırtına çıkar oturdular.” (Age: 556/16)

∞ ∞ ∞

Hz. Aişe (ra) der ki:

- “Rasûlallah (sav) kızı Fatıma’ yı alnından öperdi. O geldiğinde ayağa kalkardı.” (Age: 544/3)

- “Allah Rasûlü bir gün torunu Hasan’ ı öpünce yanındaki adam:

- “Benim on tane çocuğum var, onların birini öpmedim” der. Bunun üzerine Allah Rasûlü o adama şöyle der:

- “Merhamet etmeyene merhamet edilmez. Allah senin kalbinden merhameti söküp aldıysa ben ne yapayım.” ” (Seçme Hadisler: 169/57)

- “Çocuklarınıza hoş muamelede bulunun ve onları güzel terbiye edin.” (Age: 164/45)

- “Hiçbir baba çocuğuna güzel terbiyeden daha üstün bir hediye bağış yapmış olamaz.” (Tirmizi Birr: 33)

- “Bir kimse bir çocuğa “gel sana şunu vereceğim” der de vermezse, bu sözü yalandır.” (Seçme Hadisler: 40/50)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) çocuklara küçük yaştan itibaren dinlerinin öğretilmesini emretmiştir:

- “Çocuklarınız konuşmaya başladığında onlara “Lâilaha illallah” demeyi öğretin.” (Ramuz el-Ehadis: 33/3)

- “Yedi yaşında çocuklarınıza namaz kılmalarını emredin. On yaşında kılmak istemezlerse gerekirse dövün. Aynı zamanda yataklarını ayırın.” (Riyaz üs-Salihın: 299)

- “İslâm’ ı öğrenmek için Rasûlallah’ a bir heyet gelmişti. Yirmi gün kadar kaldılar, gidecekleri zaman onlara şöyle dedi: “Ailenize dönün, onlara dinlerini anlatın ve namazı öğretin.” ” (Buhari Ezan: 18)

∞ ∞ ∞

- “Çocuğun avretine riayet edin ve onu örtün. Zira onun avreti de büyüğün avreti gibidir. Cenab-ı Allah avretini açana rahmet nazarı ile bakmaz.” (Ramuz el-Ehadis: 321/6)

- “Cenab-ı Allah kötülüğe iltifat etmeyen çocuğu emsallerinden üstün tutar.” (Camiü’s-Sağır: 2/1032)

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) kadınlara da hayırla muamele etmeyi tavsiye etmiştir:

- “Allah’ ım, iki zayıf kimsenin; yetimle, kadınlarını zayi etmekten şiddetle sakındırıyorum.” (İbn-i Mâce, Edep: 6)

- “Hayırlınız, kadınlara karşı hayırlı olanınızdır.” (Tirmizi Radâ: 11)

- “Kadınları dövenler, hayırsız kimselerdir.” (İbn-i Mâce, Nikah: 51)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah hayvanlara da merhametle muamele edilmesini emretmiştir:

- “Hayvan öldürülecekse, iyi bir şekilde öldürün. Hayvanı kestiğinizde iyi bir şekilde kesin, bıçağı bileyin, hayvana eziyet etmeyin.” (Riyaz üs-Salihın: 643)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

- 1. Bir hata yapıldığında hemen ardından iyilik yapmak sünnettir.**
- 2. İnsanlara kim olursa olsun, hatta hayvanlara bile en güzel şekilde davranmak sünnettir.**
- 3. Eşi ile beraber olmadan önce besmele çekmek sünnettir.**
- 4. Çocuklara güzel isim koymak, Akika kurbanı kesmek sünnettir.**
- 5. Yeni doğan çocuğa isim konulurken sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okumak sünnettir.**
- 6. Çocukları sünnet ettirmek sünnettir.**
- 7. Çocuklara merhametle muamele etmek, başlarını okşamak sünnettir.**
- 8. Çocuklar arasında kız erkek ayrımı yapmamak sünnettir.**
- 9. Çocukları yalan söyleyerek aldatmamak sünnettir.**
- 10. Küçük yaştan itibaren dinlerini öğretmek; on yaşından itibaren namaz kılmalarını sağlamak, yedi yaşından itibaren yataklarını ayırmak sünnettir.**

11. Çocuklara edepli giyinmeyi öğretmek sünnettir.

12. Kızlara ve kadınlara iyi davranmak, onlarla iyi geçinmek ve dövmemek sünnettir.

13. Ev halkına iyi davranmak, onlara karşı hayırlı insan olmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü' nün komşu ilişkileri çok sağlamdı:

- “Allah’ a ve ahiret gününe inanan komşusuna ikram etsin.” (Buhari, Edep: 31)

- “Komşusu şerrinden emin olmayan kimse cennete giremez.” (Age: 69)

- “Hiç birinin kendisi için istediğini başkası içinde istemedikçe olgun müslüman olamaz.” (Buhari, İman: 7)

- “Bir gün Rasûlallah:”Vallahi mü’min olamaz” der. Oradakiler: “Kim olamaz ya Rasûlallah?” diye sorarlar. Allah Rasûlü cevap verir: “Şerrinden komşusu emin olmayan kimse” buyurur.” (Riyaz üs-Salihın: 303)

Ebu Hüreyra (ra) şöyle anlatır:

- “Herhangi bir komşu, duvarına ağaç çakmaktan komşusunu men etmesin” dedikten sonra Rasûlallah bana döndü ve dedi ki: “Neden bu sünneti yerine getirmekten çekiniyorsunuz? Bu sünneti aranızda yerleştiriniz.” (Age: 305)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) akraba ilişkilerinde de çok hassas davranırdı:

- “Allah’ a ve ahiret gününe inanan, akrabasını görüp gözetsin.” (Buhari, İlim: 37)

- “Akraba ile ilişkisini kesen, cennete giremez.” (Sahih-i Buhari Tec.Sarih: 2006)

- “Rızkının bollaşmasını, ömrünün uzamasını isteyen, akrabası ile ilgilensin.” (Buhari, Edep: 12)

- “İhtiyarlığında ana babasının rızasını kazanıp cennete giremeyen burnu sürtülsün.” (Müslim, Birr: 9)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Komşu ile iyi geçinmek, sıkıntı vermemek sünnettir.

2. **Komşuya güven vermek sünnettir.**
3. **Komşuya yardım etmek, ikramda bulunmak sünnettir.**
4. **Akraba ile iyi ilişkiler kurmak, onları ziyaret edip görüp gözetmek sünnettir.**
5. **Yakınlara görevde kusur etmemek sünnettir.**
6. **Ana babanın gönlünü hoş edip, rızasını kazanmak öncelikle peygamber (as) ın sünnetlerindedir.**

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) bize kardeşlik ve dostluk tavsiyelerinde bulunmuştur:

- “Birbirinize hiddetlenmeyin. Birbirinize haset etmeyin, kıskanmayın. Birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah’ ın kulları! Kardeş olun. Bir müslümana üç günden fazla dargın durmak helal olmaz.” (Seçme Hadisler: 114/67)

Sehl (ra) şöyle der:

- “Rasûlallah müslümanların zayıflarına gider, onları yoklar, hastalarını ziyaret eder, onların cenazelerinde hazır bulunurlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 548/11)

- “İnsan sevdiği ile beraberdir.” (Riyaz üs-Salihın: 367)

- “İnsan dostunun dini üzeredir. Onun için dost edineceği kimseye dikkat etsin.” (Age: 366)

- “Müslüman olmayanlarla düşüp kalkma! Yemeğini de ancak itikadı düzgün olanlar yesin.” (Age: 365)

- “Bir kimse, bir din kardeşini severse, sevdiğini ona söylesin.” (Age: 384)

- “Bir kimse, müslüman kardeşine bir sene küs durursa, onun kanını dökmüş gibi günaha girmiş olur.” (Age: 1627)

- “Dargınlık ancak Allah rızası için olursa vebal yoktur.” (Age: 1628)

- “Kim müslüman kardeşinin ardından ırz ve namusunu savunursa, Allah’ ta onu cehennemden azad eder.” (Seçme Hadisler: 260/103)

- “Zandan sakının, çünkü zan, sözün en yalanıdır. Kulak hırsızlığı yapmayın, gizli konuları araştırmayın, haset etmeyin. Birbirinizi kıskanmayın Allah’ ın kulları! Kardeş olun.” (Sahih-i Buhari Ter. Sarih: 2032)

- “İslâm topluluğundan ayrılarak ölen kimse cahiliye zamanında ölmüş gibi olur.” (Riyaz üs-Salihın: 668)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

- 1. Müslümanın müslümanla kavga etmemesi ve üç günden fazla küs durmaması, (Allah içinse küs durmak) sünnettir.**
- 2. İhtiyacı olan hasta ve zayıfların ziyaretine gitmek sünnettir.**
- 3. İnançsız, ahlakı bozuk olanlarla düşüp kalkmamak sünnettir.**
- 4. Müslümanın müslümana sevdiğini söylemesi sünnettir.**
- 5. Müslümanın gıyabında ırzını, namusunu savunmak sünnettir.**
- 6. Kötü zandan sakınmak, haset etmemek ve gizlilikleri araştırmamak sünnettir.**

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) insanların en cömerdi idi. Kendisinden bir şey istendiğinde “yok”, “hayır” dediği görülmemiştir. Zenginliği mal zenginliği olarak değil, gönül zenginliği olarak tarif etmiştir. Bu konuda şunları tavsiye etmiştir:

- “Allah katında en sevimli ev, içinde yetime ikram olunan evdir.” (Seçme Hadisler: 234/59)

- “Dul ve yetimlere yardım eden, Allah yolunda cihad eden, gündüzleri oruç tutan, geceleri ibadetle geçiren kimse gibidir.” (Age: 236/63)

- “Fakiri arayıp bulun, onu görüp gözetin. Zira siz ancak fakirler sayesinde yardım görür ve rızıklandırılırsınız.” (Riyaz üs-Salihin: 270)

- “Amellerin en hayırlısı, müslüman kardeşinin içine sevinç sokmak, onun borcunu ödemesinde yardımcı olmak ve yemek yedirmektir.” (Ramuz el-Ehadis: 76/6)

- “İyi şeyler yapmakta acele ediniz. Yakın zamanda karanlık geceler gibi bir takım fitneler çıkacak ki, insan müslüman olarak sabaha çıkar ve kafir olarak geceler. Müslüman olarak geceler ve kafir olarak sabaha çıkar, dünya malı karşılığında dinini satar.” (Riyaz üs-Salihin: 87)

- “Yarım hurma ile dahi olsa, ateşten korunmaya çalışınız.” (Age: 139)

- “Her gün iki melek iner biri: “Allah’ ım, infak edene karşılığını ver.” Diğeri de: “Allah’ ım, cimrilik edenin de malını telef et.” diye dua eder.” (Age: 293)

- “İnfak et, sana infak edilir.” (Age: 551)

- “İnfak et, sayma; sonra sana da sayılarak verilir. Malını kilere kapatma, sonra seninde rızkın kapanır.” (Age: 561)

- “Zulümden kaçın! Çünkü zulüm kıyamette karanlıklara sebeptir. Cimrilikten korun! Çünkü cimrilik, sizden evvelkileri helak etmiştir; onları kan dökmeye, haramı helal görmeye sevk etmiştir.” (Age: 565)

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) çalışmadan geçinmeyi hoş görmemiş, insanların başkalarına yük olmamalarını istemiştir:

- “İnsan elinin emeğinden daha hayırlı bir yemek yememiştir.” buyurur. (Age: 545)

- “Sizden birinin ipini alıp dağdan odun toplayıp satarak geçinmesi, dilenmesinden daha hayırlıdır.” (Age: 541)

- “Dilenen, kıyamette yüzünde et olmadığı halde Allah’ ın huzuruna çıkar.” (Age: 532)

-“İsrarla istemeyin. Vallahi sizden biriniz benden bir şey isterde onun istemesi, benim hoşuma gitmediği halde benden bir şey koparırsa, o şeyin ona bereketi olmaz.” (Age: 530) buyurmuştur.

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

- 1. İnsanlar bir şey istediğinde varken yok dememek sünnettir.**
- 2. Dul ve yetimleri görüp gözetmek sünnettir.**
- 3. Fakirleri ve ihtiyaç sahiplerini araştırıp yardımcı olmak sünnettir.**
- 4. Müslümanların içine sevinç sokmak sünnettir.**
- 5. Hayırlı işlerde acele etmek, malın şükrünü eda etmek, cimrilik etmemek sünnettir.**
- 6. Başkalarına yük olmamak, dilenmekten kaçınmak sünnettir.**

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) misafirliğe, insanlarla oturup kalkmalarda nezaket kurallarına çok önem vermiştir. Bu konularda şunları söylemiştir:

- “Misafirlik üç gündür.” (Buhari, Edep: 31)

- “Üç kişi bir arada olunca, yolculuğa çıkınca aranızdan birini başkan seçin.” (Ebu Davut, Cihad: 80)

- “Bir eve vardığımızda üç defa kapıyı çalın. Eğer izin verilirse girin. Aksi halde dönün.” (Riyaz üs-Salihın: 874)

Abdullah İbni Bişir (ra) der ki:

- “Rasûlallah (sav) bir kapıya geldiğinde kapıyı çalardı ve kapının tam karşısına durmazdı. Kapı açılınca selam verirdi.” (Ramuz el-Ehadis: 522/5)

- “Bir kimse başka birini oturduğu yerinden kaldırıp oturmasın, oturanlar yer açsın.” (Sahih-i Buhari Tec. Sarih: 2061)

- “Üç kişi bir arada iken; iki kişi diğerini bırakıp, aralarında gizli konuşmasın.” (Age: 2063)

- “Allah Rasûlü (sav) bir yerden kalktıklarında defalarca istiğfar ederler: “Estağfurullah” derlerdi.” (Ramuz el-Ehadis: 538/14)

- “Allah’ ın adını anmadan bir yerden kalkanlar merkep leşinden kalkar gibi olurlar. O toplantı onların pişmanlığına sebep olur.” (Riyaz üs-Salihın: 838)

- “Biriniz yemeğe davet edildiği zaman gitsin; oruçluysa yemek sahibine dua etsin, değilse yesin.” (Müslim, Nikah: 106)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Misafirliği üç günden fazla uzatmamak ve ev halkına sıkıntı vermemek sünnettir.

2. Yolculukta, oturup kalkmalarda birini başkan seçmek sünnettir.

3. Kapıyı üç defa çalmak, kapının karşısında durmamak, izin verilirse içeriye girmek sünnettir.

4. Bir yere varılınca başkalarının yerine oturmamak, oradakilerin de yer açması sünnettir.

5. Başkalarının yanında gizli konuşmalar yapmamak sünnettir.

6. Bir yerden kalkarken istiğfar etmek ve Asr sûresini okuyarak kalkmak sünnettir.

7. Davete icabet etmek meşru ise sünnettir.

8. Meşru olmayan davetlere gitmemek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü' nün bildirdiğine göre; müslümanın müslümana borçlarından biri de hasta ziyaretidir. Müslümanın müslüman kardeşini Allah rızası için ziyaret etmesi, ihtiyacını gidermesi, moral vermesi, okuyup dua ederek şifa dilemesi borcudur.

Enes (ra) şöyle der:

- “Rasûlallah (sav) müslümanlardan birini üç gün görmezse, onu sorardı. Şayet yolculuğa çıkmışsa onun için dua ederdi. Hasta ise ziyaret ederdi.” (Ramuz el-Ehadis: 538/5)

- “Hasta ziyaretinde bulunan kimse, dönünceye kadar cennet yolundadır.” (Müslim, Birr: 39)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Hastayı ziyaret etmek, ihtiyacı varsa gidermek sünnettir.

2. Hasta için dua etmek, şifa dilemek sünnettir.

3. Hastanın yanında fazla kalmamak sünnettir.

4. Ölümden ölenlerden bahsedip hastanın moralini bozmamak sünnettir.

5. Hastaya iyi şeyler söylemek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) müslümanı zararsız ve faydacı insan olarak tanımlamıştır. Ölmeden önce “Kimi incittiysem, kimin hakkı bana geçtiyse gelsin alsın. Kimse ben Muhammed’ in düşmanlığından korkarım demesin.” demiştir.

- “Müslüman, elinden, dilinden diğer müslümanların zarar görmediği kimsedir.” demiştir. (Buhari, İman: 4)

- “Sizden biriniz kendisi için arzu ettiğini başkaları içinde arzu etmedikçe iman etmiş olamaz.” (Riyaz üs-Salihın: 182)

- “Kötü insanlardan biri de şerrinden dolayı insanların kendisinden sakındığı kimsedir.” (Seçme Hadisler: 18/18)

- “Allah kötü huylu, çirkin sözlü kimseleri sevmez.” (Age: 19/19)
- “Gerçek pehlivan, öfkelendiği zaman nefisini yenebilendir.” (Müslim, Birr: 106)
- “Kardeşinin felaketine, musibetine sevinme. Allah onu o belâdan kurtarır da seni müptela eder.” (Riyaz üs-Salihın: 1608)
- “ “Cennetlik olanları size bildireyim mi?” Oradakiler: “Evet ya Rasûlallah” deyince peygamber (as): “Hor görülüp hiçe sayılan müslümanlardır.” buyurur ve: “Size cehennemlikleri bildireyim mi?” Oradakiler: “Evet ya Rasûlallah”, peygamber (as): “Onlar katı yürekli, kaba ve gururlu kimselerdir” buyurur.” (Age: 250)
- “İnsanlara acımayana Allah’ da acımaz.” (Age: 225)
- “Yumuşaklıktan mahrum olanlar, bütün hayırlardan mahrum olurlar.” (Age: 641)
- “Zarar verene Allah’ ta zarar verir. Meşekkat verene Allah’ ta meşekkat verir.” (Tirmizi, Birr: 27)
- “Sizden biri namaz kıldırırsa, namazı hafif kıldırırsın. Çünkü içlerinde zayıf, hasta, yaşlı ve acelesi olanlar vardır.” (Riyaz üs-Salihın: 226)
- “Sizden soğan, sarımsak yiyen camiye gelmesin.” (Age: 1733)
- “Müslümanlara eziyet veren şeyi yoldan gideriniz.” (Müslim, Birr: 131)
- “Bir adam yoldaki diken dalını yok etti. Allah’ da memnun olup onu affetti.” (Buhari, Ezan: 32)
- “Her iyi iş, sadakadır.” (Riyaz üs-Salihın: 134)
- “Yol üzerinde müslümana rahatsızlık veren bir şeyi yok eden kimseyi bu işinden dolayı cennet nimetleri içinde gördüm.” (Age: 127)
- “Yolların üzerinde oturmayınız. Oturmak zorunda kalırsanız yolun hakkını veriniz. “Nedir o ya Rasûlallah?” denilince Allah Rasûlü şöyle buyurdu: “Gözü aşağı indirmek, verilen selamı almak, iyilik edip kötülükten alıkoymaktır.” ” (Sahih-i Buhari, Tec. Sarih: 1126)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Başkalarına güven vermek sünnettir.
2. Kendisi için istediğini başkaları için de istemek sünnettir.
3. Başkalarının kötü haline sevinmemek sünnettir.

4. Başkalarına acımak, yumuşak huylu olmak sünnettir.
5. Namazı hafif kaldırmak sünnettir.
6. Başkalarına eziyet vermemek, eziyet veren şeyleri ortalıktan kaldırmak sünnettir.
7. Yol üzerlerinde oturup başkalarına eziyet vermemek sünnettir.
8. Faydacı insan olmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

İnancımızda zorlama olmadığı gibi zorlukta yoktur. Her zorun yanında mutlaka bir kolaylık vardır.

Allah Rasûlü, hiçbir zaman İslâm' ı zorlaştırmamıştır.

- “Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz.” (Buhari, İlim: 12)

- “Kolaylık gösterin, güçlük göstermeyin, müjdeleyin, ürkütmeyin, öfkelendiğiniz zaman susun.” (Ramuz el-Ehadis: 510/6)

Hz. Aişe (ra) şöyle der:

- “Allah Rasûlü, iki durumdan birini seçmek durumunda kalırsa dine aykırı değilse, mutlaka kolay olanı seçerdi.” (Buhari, Edep: 80)

- “Rasûlallah bir yere görevli gönderdiği zaman “namazı hafif kıldır, hutbeyi kısa ve sözü az et” derdi.” (Ramuz el-Ehadis: 528/6)

- “ “Cehennem kendine, kendi cehenneme haram olanı size bildireyim mi?” Sahabe: “Evet” deyince, Rasûlallah: “Cehennem her yumuşak huylu, uysal, sâkin ve kolaylık gösterenlere haramdır” buyurur.” (Seçme Hadisler: 64/84)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Kolaylaştırmak, kolaylık göstermek sünnettir.
2. Zorlaştırarak soğutmamak sünnettir.
3. Öfkelenince susmak sünnettir.
4. Sıkacak, üzüntü verecek uzun sözden sakınmak sünnettir.

5. Yumuşak huylu olmak, sinirlenince susmak sünnettir.

6. Namazı kısa kıldırmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as) alışveriş hayatında dürüst olmuş ve bizimde dürüst olmamızı istemiştir. Bize tavsiyesi de şu olmuştur:

- “Bizi aldatan bizden değildir.” (Seçme Hadisler: 43/54)

- “Varken borcunu geciktirmek zulümdür.” (Tirmizi, Büyû: 66)

- “Yalan ve yemin, kazancın bereketini giderir.” (Müsned: 2/235)

- “Doğru olan esnaf kıyamet gününde Arş-ı A’lânın gölgesi altında olacaktır.” (Seçme Hadisler: 45/58)

- “Güvenilir ve doğru tüccar, kıyamet gününde peygamberlerle, doğrularla, şehitlerle ve salihlerle beraber olacaktır.” (Tirmizi, Büyû: 4)

- “Cennete ilk önce girecek olan doğru satıcıdır.” (Ramuz el-Ehadis: 161/1)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. İnsanları aldatmamak, güvenilir olmak sünnettir.

2. Alışverişte aldatmak için yalan söylememek, yemin etmemek sünnettir.

3. İmkan varken borcu geciktirmemek sünnettir.

4. Doğru ve güvenilir olmak, hak hukuk gözetmek, helal rızık için çalışmak sünnettir.

∞ ∞ ∞

Hak ve adalet konusunda peygamber (as) çok hassas davranmış, bu konuda kimse O’ nun seviyesine ulaşamamıştır. En kritik bir zamanda bir hıristiyanın hakkını alabilmek için Ebu Cehil’ in kapısını yumruklamıştır.

Peygamber (as) herhangi bir şekilde kimsenin kimseye zarar vermesini istememiştir. Şöyle buyurmuştur:

- “Sana bir şeyi emanet bırakanın emanetini geri ver. Sana ihanet edene sen ihanet etme.” (Tirmizi, Büyû: 38)

- “Bir kimse haksız olarak başkasının bir karış toprağına tecavüz ederse, o yerin yedi katı kıyamette o kimsenin boynuna geçirilir.” (Riyaz üs-Salihın: 204)

- “Bir kimse yemin ederek bir müslümanın hakkını gasp ederse, Allah o kimseye cenneti haram, cehennemi vacip kılar.” (Age: 212)

- “Müslümanın müslüman üzerindeki hakkı beştir:

- Selamı almak,
  - Hastayı ziyaret etmek,
  - Cenazeyi uğurlamak,
  - Davete katılmak,
  - Aksırınca “elhamdülillah” derse “yerhamükallah” diyerek dua etmek.”
- (Müslim, Selam: 4)

- “Müslümanın müslüman üzerinde hakkı altıdır:

- Ona rastladığında selam vermek,
- Davet ettiğinde icabet etmek,
- Nasihat istediğinde nasihat etmek,
- Aksırınca “elhamdülillah” derse “yerhamükallah” demek,
- Hastalanınca ziyaret etmek ve dua etmek,
- Ölünce cenazesini defnetmek.” (Müslim, Selam: 5)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Ne şekilde olursa olsun kimseye zarar vermemek ve haksızlık etmemek sünnettir.

2. Emanete hainlik etmemek sünnettir.

3. Başkasının hakkına tecavüz etmemek sünnettir.

4. Başkasının malını gasp etmemek sünnettir.

5. Müslümanın selamını almak, hastalanınca ziyaret etmek, davetine icabet etmek, öğüde ihtiyacı olana öğüt vermek, ölüsünü defnetmek ve aksırınca dualaşmak sünnettir.

GÜL MUHAMMED

Tek şefaât dilenecek,
Ol Muhammed Mustafa' dır...
Peşi sıra gidilecek,
Yol Muhammed Mustafa' dır...

Bu dert benim, benim bu yük,
Çilem kutlu, davam büyük,
Aşk ağacımda en büyük
Dal Muhammed Mustafa' dır...

Mekke' de temeli atan,
İlk direnişi başlatan,
Bütün âlemi kuşatan,
Kol Muhammed Mustafa' dır...

Bütün beşer toplanacak,
Neyin varsa yoklanacak,
Ömür boyu koklanacak,
Gül Muhammed Mustafa' dır...

Ali PARLAK

ONUNCU BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN AHİRETE

BAKIŞLARINDAKİ SÜNNETLER

- Dünya ahiret dengesi.
- Ahirete hazırlık.
- Vasiyet.
- Ölüm.
- Cenaze.
- Kabir.

TOPRAK

Hor bakma sen toprağa

Toprakta neler yatar

Hani bunca evliya

Yüz bin peygamber yatar.

Cennette buğday yiyen

Gaflet gömleğinin giyen

Hem Dünyaya meyleden

Adem peygamber yatar.

Arkasıyla kum çeken

Gözyaşı ile yoğuran

Kabe' yi temel kuran

Halil peygamber yatar.

Vücudunu kurt yiyen

Kurt yedikçe şükreden

Belalara sabreden

Eyyup peygamber yatar.

Ol Allah' ın habibi

Dertlilerin tabibi

Enbiyalar serveri

Rasûl Muhammet yatar.

ONUNCU BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN AHİRETE

BAKIŞLARINDAKİ SÜNNETLER

Rasûlallah (sav) dünya ve ahiret ilişkilerini hep dengede tutmuştur. Ne Dünyayı terk etmiş ne de ahireti ihmal etmiştir. Bize de şunları tavsiye etmiştir:

- “Hayırlınız, ahireti için dünyasını, dünyası için ahiretini terk etmeyeninizdir.” (Ramuz el-Ehadis: 363)

- “Dünya müslümanın zindanı, kafirin cennetidir.” (Tirmizi, Zühd: 16)

- “Dünya da garip bir yolcu gibi davran.” (Buhari, rikak: 3)

- “İnsanoğlu ihtiyarladıkça onda iki şey gençleşir; mal hırsı ve yaşama hırsı.” (İ. Canan, Hadis Kül: 5/281)

- “İnsanoğlunun bir dere dolu altını olsa, ikincisini ister. Onun ağzını topraktan başka bir şey doyurmaz.” (Riyaz üs-Salihın: 1/23)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Dünya için ahireti, ahiret için de dünyayı terk etmemek. Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için yarın ölecekmiş gibi ahiret için çalışmak sünnettir.

2. Dünyada yolcu gibi olmak, geçici hırslara kapılmamak ve ahireti unutmamak sünnettir.

3. Dünya için ve ahiret için ihtiyaç kadarını istemek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav), ahiret hazırlığı yapmamızı istemiştir. Hazırlıksız yola çıkmanın pişmanlık vereceğini sık sık hatırlatmıştır. “Kıyamet ne zaman?” diye soran birine: “Sen kıyamet için ne hazırladın?” diyerek cevap vermiştir.

- “Bir müslüman üç kere Allah’ tan cenneti isterse, cennet onun için: “Allah’ ım, onu cennete koy!” der ve üç defa cehennemden uzak kalmayı Allah’ tan isterse, cehennem onun için: “Allah’ ım, onu benden uzak tut!” der.” (Ramuz el-Ehadis: 375/6)

Ebu Bekir (ra) sorar ve peygamber (as) cevap verir:

- “Hayırlı mü’min kimdir ya Rasûlallah?”

- “”Ömrü uzun, ameli güzel olandır.

- “Hayırsız kimdir ya Rasûlallah?”

- “Ömrü uzun, ameli kötü olandır.” (Tirmizi, Zühd: 21)

- “İnsan ölünce melekler “Ne getirdi?” derler insanlarda “Ne bıraktı?” derler.” (Ramuz el-Ehadis: 62/12)

- “Cehennemde azabı en hafif olana sorulur:

- “Dünya her şeyi ile senin olsaydı bu azaptan kurtulmak için fidye olarak verir miydin?”
O kişi hiç tereddütsüz cevap verir:

- “Evet!” Ona:

- “Senden dünyada bunun daha azı istenmişti, niye vermedin?” denir.” (İ. Canan, Hadis Kül: 14/223)

- “İnsan ölünce her şey önüne konulur. O kişi önündekilere bakar ve der ki: “Ya Rabbi! Beni geri döndür de dünyada terk ettiğim salih amelleri işleyeyim.” ” (Ramuz el-Ehadis: 42/8)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Ölüm, ahiret yolculuğunun başlangıcıdır. Bitip tükenmeyen ahiret hayatı için hazır olmak, hazırlık yapmak sünnettir.

2. İnsanın hem cennette hemde cehennemde yeri vardır. Hangi yoldan yürürse, oraya varır. Hangisini isterse orayı hak eder. Onun için cenneti istemek sünnettir.

3. İnsanın aleyhine olacak iş yapmaması pişman olacağı bir ömür yaşaması sünnettir.

∞ ∞ ∞

Müslümanın vasiyeti hazır olacaktır. Vasiyete değer şeyler vasiyet edilecektir:

- “Vasiyete değer bir şeyi bulunanın, vasiyeti yanında bulunmadan iki gece gecelemeşi doğru değildir.” (Buhari, Vesaya: 1)

- “Herkes hakkını ver. Mirasçılardan biri lehine vasiyet yoktur.” (İ. Canan, Hadis Ans: 16/185)

Allah Rasûlü bize iki şey vasiyet etmiştir: “Size iki şey bırakıyorum. Onlara uyersanız yolunuzu sapıtmazsınız. Onlar Kur’an ve sünnetimdir.” demiştir.

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

- 1. Vasiyete değer bir şeyi olan vasiyetini hazır edecektir.**
- 2. Mirasçılar için vasiyete gerek yoktur. Ayrım yapmayacaktır.**
- 3. Bir de Kur’an ve sünnete uyulacaktır. Bunlar sünnettir.**

∞ ∞ ∞

Allah Rasûlü’ nün sünnetinde ölüm istenmeyecek ve unutulmayacak, ölüme hazır olunacaktır. Şöyle buyurur:

- “Sizden biri ölümü temenni etmesin. Zira o iyi ise iyiliğini arttırır. Kötü kimse ise, iyilik yapar halini düzeltme fırsatını bulur.” (Riyaz üs-Salihın: 587)

- “Sizden biri başına gelen belâdan dolayı ölümünü istemesin. Şöyle desin: “Ya Rabbi’ hayat benim için hayırlı olduğu müddetçe beni yaşat. Benim için ölüm hayırlı olunca beni öldür.” desin.” (Age: 588)

- “Zevkleri bıçak gibi kesen ölümü unutmayın ve ölümü çokça hatırlayın.” (Tirmizi, Zühd: 4)

- “Ölümü anın. Kim ölümü çok anarsa, Allah onun ölümünü kolaylaştırır.” (Ramuz el-Ehadis: 80/15)

- “Ölüm anında ölmek üzere olana “Lâilâhe illallah” demesini telkin edin.” (Riyaz üs-Salihın: 922)

- “Cebrail bana dedi ki: Ya Muhammed (sav) dilediğin kadar yaşa, bir gün mutlaka öleceksin. İsteddiğini sev, nihayet ondan ayrılacaksın. İsteddiğini yap, sonuçta onun hesabını vereceksin.” (Ramuz el-Ehadis: 331/9)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Ne şekilde ve niçin olursa olsun kimse ölümü istemeyecektir. Allah' tan hayırlı ömür isteyecek ve iyiliklerini arttıracaktır. Kötü ise düzelmeye çalışacaktır.
2. Ölüm olayı ve ölüneceği hiçbir zaman unutulmayacaktır.
3. Ölmek üzere olana imanla gitmesi için “Lâilâhe illallah” telkin edilecektir.
4. İnsanın yeptiği şeylerin hesabını vereceği asla unutulmayacaktır. Bunlar Allah Rasûlü' nün sünnetlerindedir. Bu şekilde davranılırsa, güzel ölümle ölmek ve müslüman olarak can vermek nasip olur.

∞ ∞ ∞

Rasûlallah (sav) insanın dirisine olduğu kadar ölüsüne de çok önem verirdi. Şöyle davranırlardı:

- “Bir cenazede hazır buldukları zaman sükût ederler ve çok düşünceli olurlardı.” (Ramuz el-Ehadis: 536/6)

- “Borcu olup olmadığını sorar ve borcu varsa ödeninceye kadar namazını kıdırmazdı. “Mü’minin ruhu borcu ödeninceye kadar ona bağlı kalır” derdi.” (Riyan üs-Salihın: 947)

- “Bir cenazeye cemaatten üç saf namaz kılsa, o kimse cenneti hak eder.” (Age: 938)

- “Bir cenaze görünce ayağa kalkın.” (İbn-i Mace, Cenaiz: 35)

- “Cenaze defnedildikten sonra onun için dua edin. Zira o sorgulanmaktadır.” (Age: 950)

- “Cenaze için yemek yapın. Çünkü onların başına kendilerini meşgul edecek şey gelmiştir.” (Age: 59)

Allah' ın elçisi cenaze için feryat edip aşırı derecede ağlamayı yasaklamıştır:

- “Ölü, kendisi için yapılan feryat nedeniyle azap olunur” (Age: 1689)

- “Ölü için feryat eden, bizim izimizden yürüyenlerden değildir.” (Age: 1690)

- “Ağlayınız fakat şeytanın çığırtkanı olmaktan sakınınız. Zira ağlamak göz ve kalpten oldukça Allah' tan ve rahmettedir. El ve dille olduğu zaman ise şeytandandır.” (Ramuz el-Ehadis: 8/9)

- “Bir kulun çocuğu öldüğünde Allah meleklerle sorar:

- “Kulum ne yaptı?” Melekler:

- “Sana hamd etti, sabretti ve “İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn” dedi (yani Allah içiniz Allah’ a dönücüyüz). Bunun üzerine Cenab-ı Allah:

- “Öyleyse o kuluma cennetler köşk hazırlayın” buyurur.” (Büyük Hadis Külliyyatı: 1/2350)

Hz. Aişe (ra) şöyle anlatır:

- “Rasûlallah (sav) ailesinin kendisi için ağladığı bir mezara uğradı ve dedi ki: “Şüphesiz onlar bunun için ağlıyorlar ama o, mezarında bu yüzden azap görüyor.” ” (Sahih-i Buhari Tec. Sarih: 655)

∞ ∞ ∞

Sünnetler:

1. Cenazelerde taşkınlık yapmamak sükût etmek sünnettir.
2. Borcunun ödenmesinde acele etmek sünnettir.
3. Cenaze namazını en az üç saf yapmak sünnettir.
4. Cenaze geçerken ayağa kalkmak, saygı göstermek sünnettir.
5. Cenaze evine yemek götürmek sünnettir.
6. Ölen için bağırarak, feryat edip ağlamamak sünnettir.
7. Cenaze merasimine katılıp namazını kılmak sünnettir.
8. Cenazeyi definde acele etmek sünnettir.
9. Öleni hayırla anmak, iyiliğine konuşmak, onda olmayan şeyleri söylememek sünnettir.
10. Ölen için dua etmek sünnettir.

∞ ∞ ∞

Peygamber (as), kabir hayatı ve kabirdekilerle ilgili şunları söylemiş ve bazı tavsiyelerde bulunmuştur:

- “Kabirlerinizi ziyaret edin. Çünkü kabir ziyareti ahireti hatırlatır.” (Tirmizi, Cenaiz: 60)

Allah Rasûlü, kabristana varınca selam verir, dua eder ve okurdu. Son zamanlarında kabristana gitmiş şöyle demiştir:

- “Ey kabirde yatan mü’minler! Size selam olsun. İnşallah bizde sizin peşinizden geleceğiz. Bizim içinde sizin içinde Allah’ tan mağfired dileriz.” (Riyaz üs-Salihın: 585)

- “Ana babasının kabrini Cuma günü ziyaret eden için “vefalı” yazılır.” (Ramuz el-Ehadis: 422/7)

- “İnsan ölünce ameli kesilir. Üç şey hariç:

- Devam eden sadaka,
- Faydalanılan ilim,
- Dua eden hayırlı evlat.” (Riyaz üs-Salihın: 953)

- “Ölüyü üç şey takip eder:

- Aile fertleri ve dostları,
- Malı,
- Ameli. Bunlardan ikisi geri döner, ameli onunla kalır.” (Ramuz el-Ehadis: 506/10)

- “Kabir ya cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukurdur.” (Tirmizi, Zühd: 4)

- “Ölümden sonrasını görseydiniz, isteyerek yiyip içemezsiniz, evlerinize giremez, dağlara çıkar ağlardınız.” (Ramuz el-Ehadis: 357/6)

- “Kabir, ahiretin duraklarından ilk duraktır. Kabirde işi kurtaranın önü iyidir. Kabirde işi kurtaramayanın gerisi kötüdür.” (Ramuz el-Ehadis: 105/12)

- “Kabirden daha şiddetli bir manzara görmedim.” (Age: 375/3)

- “Sizden biri vefat ettiğinde kendisine sabah akşam cennetteki veya cehennemdeki yeri gösterilir durur.” (Sahih-i Buhari Tec. Sarih: 1370)

- “Cehennem ehli, cennetteki yerini de görür durur. Cennet ehli de cehennemdeki yerini görür durur. Cennettekiler şöyle der: “Allah bana hidayet etmeseydi, halim ne olurdu?” ” (Ramuz el-Ehadis: 342/1)

Peygamber Efendimiz (as) ölmüşlerimize arkalarından okumamızı istemiştir:

- “Cenaze gömülürken onun için istiğfar edin. Zira o sorgulanmaktadır.” (Riyaz üs-Salihın: 950)

- “Kabirdeki boğulmak üzere olan kimseye benzer. Herkesten dua bekler. Dua edilince sevinir.” (Ramuz el-Ehadis: 368/10)

- “Sizden biri Cuma günü bir kabri ziyaret eder de yasin okursa, Allah ona Yasinin her harfi kadar mağfiret eder.” (Ramuz el-Ehadis: 422/4)

- “Ölü için Yasin okunursa, azabı hafifler.” (Age: 79/4)

- “Ölüleriniz için Yasin okuyunuz.” (İ. Canan, Hadis Ans: 15/81)

∞

∞

∞

Sünnetler:

- 1. Kabir ziyareti yapmak ve onlardan ibret almak sünnettir.**
- 2. Kabirdekilere selam vermek, onlar için dua edip okumak sünnettir.**
- 3. Cenaze kabre konulunca onun için istiğfar etmek ve dua edip onu sevindirmek sünnettir.**
- 4. Kabir ehli için Yasin okumak sünnettir.**

NE SÖYLERLER NE BİR HABER VERİRLER

Yalancı dünyaya konup göçenler

Ne söylerler ne bir haber verirler

Üzerinde türlü otlar bitenler

Ne söylerler ne bir haber verirler.

Kimisinin üstünde biter otlar

Kiminin başında sıra serviler

Kimi mâsum, kimi güzel yiğitler

Ne söylerler ne bir haber verirler.

Toprağa gark olmuş nazik tenleri

Söylemeden kalmış tatlı dilleri

Gelin duadan unutman bunları

Ne söylerler ne bir haber verirler

Yunus der ki, gör takdirin işleri

Dökülmüştür kirpikleri, kaşları

Başları ucunda hece taşları

Ne söylerler ne bir haber verirler

ON BİRİNCİ BÖLÜM

MUHAMMED (AS) IN SON GÜNLERİ

VE VEDA HUTBESİ

AŞIKIZ MUHAMMED' E

Aşıkız Muhammed' e

İnandık o sermede

Şanı büyük Ahmed' e

Kavuşturun Rabbim bizi.

Sultanlar sultanına

Ol şefaata kanına

Dertliler dermanına

Kavuşturun Rabbim bizi.

Dünyada ravzasına

Ukbada rızasına

Cennette sefasına

Kavuşturun Rabbim bizi.

Âline ahabına

Yarine ahabına

Sevgili yârânına

Kavuşturun Rabbim bizi.

Hak yolda duranlara

Ünsiyet kuranlara

Mahbubu bulanlara

Kavuşturun Rabbim bizi.

Cennete girenlere

Kevserden içenlere

Rahmete erenlere

Kavuşturun Rabbim bizi.

PEYGAMBER EFENDİMİZ' İN VEDA HUTBESİ

(9 Zilhicce 10 H/8 Mart 632 M. Cuma)

Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) Vedâ haccında, 9 Zilhicce Cuma günü zevâlden sonra Kasvâ devesi üzerinde, Arafat Vâdisinin ortasında 124 bin müslümanın şahsında bütün insanlığa şöyle hitap etti:

“Hamd Allah’ a mahsustur. O’ na hamd eder, O’ ndan yardım isteriz. Allah kime hidayet ederse, artık onu kimse saptıramaz. Sapıklığa düşürdüğünü de kimse hidayete erdiremez. Şehâdet ederim ki; Allah’ tan başka ilâh yoktur. Tektir, eşi ortağı, dengi ve benzeri yoktur. Yine şehâdet ederim ki; Muhammed O’ nun kulu ve Rasûlüdür.”

“Ey insanlar! Sözümlü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım. İnsanlar! Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir, her türlü tecâvülden korunmuştur.

Ashabım! Muhakkak Rabbinize kavuşacaksınız. O’ da sizi yaptıklarınızdan dolayı sorguya çekecektir. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönmeyiniz ve birbirinizin boynunu vurmayınız! Bu vasiyetimi, burada bulunanlar, bulunmayanlara ulaştırın. Olabilir ki, burada bulunan kimse bunları daha iyi anlayan birisine ulaştırmış olur.

Ashabım! Kimin yanında bir emanet varsa, onu hemen sahibine versin. Biliniz ki, faizin her çeşidi kaldırılmıştır. Allah böyle hükmetmiştir. İlk kaldırdığım faiz de Abdulmuttalib’ in oğlu (amcam) Abbas’ ın faizidir. Lakin anaparanız size aittir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

Ashabım! Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün adetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Cahiliye devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdulmuttalib’ in torunu İyas bin Rabia’ nın kan davasıdır.

Ey insanlar! Muhakkak ki, şeytan şu toprağınızda kendisine tapılmaktan tamamen ümidini kesmiştir. Fakat siz bunun dışında ufak tefek işlerinizde ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız.

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah’ tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah’ ın emaneti olarak aldınız ve onların namusunu kendinize Allah’ ın emriyle helal kıldınız. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınlarında sizin üzerinizde hakkı vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız, yatağınızı hiç kimseye çiğnetmemeleri, hoşlanmadığınız kimseleri izniniz olmadıkça evlerinize almamalarıdır. Eğer gelmesine müsaade etmediğiniz bir kimseyi evinize alırlarsa, Allah, size onları yataklarında yalnız bırakmanıza ve daha olmazsa hafifçe dövüp sakındırmanıza izin vermiştir. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru örf ve adete göre yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir.

Ey mü’minler! Size iki emanet bırakıyorum, onlara sarılıp uyudukça yolunuzu hiç şaşırmasınız. O emanetler, Allah’ ın kitabı Kur-ân’ ı Kerim ve Peygamberin sünnetidir.

Mü'minler! Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleğiniz! Müslüman müslümanın kardeşidir ve böylece bütün müslümanlar kardeşler. Bir müslümana kardeşinin kanı da, malı da helal olmaz. Fakat malını gönül hoşluğu ile vermişse o başkadır.

Ey insanlar! Cenab-ı Hak her hak sahibine hakkını vermiştir. Her insanın mirastan hissesini ayırmıştır. Mirasçıya vasiyet etmeye lüzum yoktur. Çocuk kimin döşğinde doğmuşsa ona aittir. Zina eden kimse için mahrumiyet vardır.

Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Adem' in çocuklarıdır, Adem ise topraktır. Arabın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah' tan korkmaktır. Allah yanında en kıymetli olanınız O' ndan en çok korkanınızdır. Azası kesik siyahî bir köle başınıza amir olarak tayin edilse, sizi Allah' ın kitabı ile idare ederse, onu dinleyiniz ve itaat ediniz. Kimse kendi suçundan başkası ile suçlanamaz. Baba, oğlunun suçu üzerine, oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz.

Dikkat ediniz! Şu dört şeyi ortak koşmayacaksınız.

- Allah' a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız.
- Allah' ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı, haksız yere öldürmeyeceksiniz.
- Zina etmeyeceksiniz.
- Hırsızlık yapmayacaksınız.

İnsanlar! Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz?

Sahabe-i Kiram birden şöyle dediler:

“Allah' ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifenizi hakkıyla yerine getirdiniz, bize vasiyet ve nasihatte bulundunuz, diye şahadet ederiz!”

Bunun üzerine Resul-i Ekrem Efendimiz (s.a.v.) şahadet parmağını kaldırdı, sonra da cemaatin üzerine çevirip indirdi ve şöyle buyurdu:

“Şahit ol yâ Rab! Şahit ol yâ Rab! Şahit ol yâ Rab!” ”

∞ ∞ ∞

Peygamber Efendimiz Veda Haccından sonra Medine' ye döndü ve rahatsızlandı. Son zamanlarında namaz kıldırma görevini Hz. Ebu Bekir' e devretti.

Son anlarında müslümanlarla helalleşti, mezarlığa gitti onlara selam verdi ve: “Yakında yanınızda olacağız inşallah” dedi.

7 dirhem parası vardı, sadaka olarak dağıttı.

Rabbına kavuştuğu an Hz. Ebu Bekir, Peygamberin mübarek yüzüne bakıp: “Ölümünde hayatın gibi güzel ya Rasûlallah!” dedi.

Hz. Osman' ın dili tutuldu.

Hz. Ali dondu kaldı.

Hz. Ömer: “kim Muhammed öldü derse, boynunu vururum” dedi.

Ebu Bekir: “Kim Muhammed’ e tapıyorsa bilsin ki o Allah’ ın rahmetine kavuşmuştur. Kim de Allah’ a tapıyorsa, O Allah bakidir” diyerek ortalığı yatıştırdı. İşte güzel bir insan, işte güzel bir ömür ve işte güzel bir ölüm...

Peygamber (as) ın son sözleri “Namaza namaza dikkat edin.” olmuştur.

Ölmeden önce hurmalıklarını ihtiyaç sahipleri için vakfetmiştir.

Onun mirası Kur’an ve sünnettir.

Cenab-ı Allah şefaatinde mahrum etmesin.

MUHAMMED MUSTAFA' YA

Övgüler sevgiler var,
Hep koşar genç ihtiyar,
Kim kavuşsa bahtiyar,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Ey göz bakta ibret al,
“Levlâk” ona mahsus hâl,
Bulunmaz hiçbir misâl,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Hira kucağın açtı,
Gökler inciler saçtı,
Bütün beşer muhataçtı,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Bir nur ki inciden ak,
Hayran İbrahim, İshak,
Devlet ve şan verdi Hak,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Hasret kavurdu, yaktı,
Gölde ırmaklar aktı,
Cennet bile müştaktı,
Muhammed Mustafâ' ya!..

Hercihetten yol gider,
Aşıklar kol kol gider,
Selât selâm bol gider,
Muhammed Mustafâ' ya!..